

Čas Spis

Časopis Skupnosti občin Slovenije

Regionalni razvoj in fantazma
petega javnega razpisa
str. 11

Prostorski akti in varstvo pred
naravnimi in drugimi nesrečami
str. 14

Metodologija za oblikovanje in
spremljanje cen komunalnih storitev
str. 55

Problematika preoblikovanja javnih podjetij

V Sloveniji smo po letu 1991 s prehodom na novi ustavni in politični sistem, s katerim je prišlo do ukinitve svobodne menjave dela na področju tedanjih dejavnosti posebnega družbenega pomena, s tem pa tudi do ukinitve institucije samoupravnih interesnih skupnosti ter organizacij združenega dela, ki so opravljale dejavnosti posebnega družbenega pomena kot oblike izvajanja javnih služb na teh področjih, izvedli prvo reformo javnih služb s sprejemom Zakona o zavodih /ZZ/ (1991) in kasneje Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ (1993).

Pomembno vprašanje, ki ga ZGJS ni povsem zadovoljivo rešil, je vprašanje premoženja javnih podjetij ter drugih organizacij, ki so opravljale dejavnost posebnega družbenega pomena. Z ukinitvijo družbene lastnine je bilo

namreč tudi na tem področju treba poiskati ustreznega lastnika, ki ga je zakonodajalec našel v državi oziroma samoupravni lokalni skupnosti. Po ZGJS-u se je del premoženja, s katerim so upravljala podjetja in ki je bil rezultat dela delavcev, lahko lastninil po enakem postopku kot drug družbeni kapital. Država pa je tako olastninila le tista podjetja, ki so pretežno opravljala dejavnost posebnega družbenega pomena na področju materialne infrastrukture.

Prenos premoženja javnih podjetij na državo oziroma samoupravne lokalne skupnosti je povzročil velike težave tudi pri njihovem upravljanju. Centralno upravljanje premoženja javnih podjetij je na eni strani demotiviralo slednje za gospodarno ravnanje s sredstvi za svoje delo, na drugi strani pa sprožilo nerealne apetite po investicijah v

javno infrastrukturo, ki niso izražale realnih potreb. Posledica tega so bili dragi projekti, ki glede na centralno odločanje o investicijah niso upoštevali realne distribucije potreb po javni infrastrukturi. Sam proces tekočega upravljanja premoženja pa je ostal tog in birokratski, saj so procesi odločanja bistveno predolgi in preveč odmaknjeni od okolja, kjer potrebe po tem odločanju nastajajo.¹

K navedenemu pa je pripomogla tudi dokaj toga ureditev privatizacije in preoblikovanja javnih gospodarskih zavodov in javnih podjetij. Do uveljavitve Zakona o javno zasebnem partnerstvu /ZJZP/ v letu 2006 je namreč privatizacijo javnih gospodarskih zavodov in javnih podjetij urejal Zakon o javnih financah /ZJF/ (80. j člen). Slednji je tako prepovedoval prenos kapitalskih naložb oziroma ustanoviteljskih pravic

¹ Trpin, Gorazd. *Novo možnosti organiziranja javne uprave...* stran 63 - 64.

države oziroma občine v javnih zavodih, javnih gospodarskih zavodih in javnih podjetjih na drugo osebo, razen če je posebni zakon, ki je urejal javne službe na določenem področju, to dovoljeval. Določila navedenega člena ZJF-a pa ob tem niso dovoljevala povečanja osnovnega kapitala javnega podjetja z novimi vložki, ki bi jih vplačale osebe zasebnega prava oziroma vključitev novega ustanovitelja v javnem zavodu ali javnem gospodarskem zavodu, ki je oseba zasebnega prava, razen če je posebni zakon, ki je urejal javne službe na določenem področju, to dovoljeval. ZJF je dovoljeval preoblikovanje osebe javnega prava v gospodarsko družbo, vendar je bil postopek tako zapleten, da je onemogočal preoblikovanje in s tem organizacijsko prestrukturiranje javnega sektorja. Pravna oseba javnega prava (javni zavod, javni gospodarski zavod ali javno podjetje) se je namreč lahko preoblikovala v gospodarsko družbo, kadar je prenehala potreba, da bi država oziroma občina zagotavljala javno službo v okviru določenega javnega zavoda, javnega gospodarskega zavoda ali javnega podjetja in/ali bi bilo izvajanje dejavnosti javne službe mogoče učinkoviteje zagotoviti na drug način. Ob tem so se navedeni subjekti javnega prava lahko preoblikovali v gospodarske družbe, če:

- je zakon, ki je urejal izvajanje (negospodarske ali gospodarske) javne službe na posameznem področju, to dovoljeval in
- je bilo preoblikovanje v skladu z nacionalnim programom, ki ga je za posamezno področje sprejel državni zbor (80. j. člen ZJF).

Navedena določba pa se je smiselno uporabljala tudi za delitev ali preoblikovanje javnega zavoda, javnega gospodarskega zavoda ali javnega podjetja v javni zavod, javni gospodarski zavod ali javno podjetje, ki je še naprej opravljalo javno službo, in v gospodarsko družbo, ki je opravljala gospodarske

dejavnosti ali javno službo na podlagi koncesije. Enako je veljalo tudi za prodajo kapitalske naložbe države oziroma občine.

Preoblikovanje javnih zavodov, javnih gospodarskih zavodov in javnih podjetij je bilo dopustno šele, če je bilo posebej dovoljeno v področni zakonodaji in še posebej v nacionalnem programu, kar pa je moral sprejeti državni zbor. To dokaj togo ureditev pa je odpravil ZJZP, ki je razveljavil navedeni 80.j člen ZJF-a in

dopustil 'lastninsko' preoblikovanje tako javnih podjetij kot tudi javnih zavodov.

ZJZP je tako ponudil različne možnosti preoblikovanja javnih podjetij (144. člen ZJZP) glede na to, ali so v javnih podjetjih vložki oseb zasebnega prava ali ne. ZJZP za razliko od prejšnje ureditve po ZGJS-u ne dopušča več vložkov oseb zasebnega prava v javnih podjetjih in predpisuje postopek njihove odprave. Tako so se lahko obstoječa javna podjetja, ki so izvajala gospodarsko

javno službo in v katerih ni bilo vložkov oseb zasebnega prava • preoblikovala v gospodarsko družbo skladno z zakonom, ki ureja gospodarske družbe, ali pa • ohranila status javnega podjetja.

ZJZP pa posebej uredil preoblikovanje v primerih, ko so bili v obstoječih javnih podjetjih vložki oseb zasebnega prava. Ta javna podjetja pa se preoblikujejo v gospodarsko družbo ali v javno podjetje šele potem, ko poslovni delež oseb zasebnega prava prenesejo v last države, če javno podjetje opravlja državno gospodarsko javno službo, ali v last občine, če javno podjetje opravlja lokalno gospodarsko javno službo oziroma ko delež oseb zasebnega prava v teh javnih podjetjih preneha na drug način (141. člen ZJZP).

Na tem mestu moramo opozoriti na terminološko nedoslednost zakonodajalca, saj je le ta z navedenimi določili predvidel *'preoblikovanje javnega podjetja v gospodarsko družbo skladno z zakonom, ki ureja gospodarske družbe.'* Naj spomnimo, da javno podjetje po veljavni ureditvi nima lastne

statusne oblike, zato jo neposredno črpa iz ureditve gospodarskih družb, tako da se lahko ustanovi samo v eni od statusnih oblik pravnih subjektov, ki jih predvideva ZGD-1. Statusno se javno podjetje torej ne razlikuje od 'navadne' gospodarske družbe, bistvena razlika pa je samo v upravljavskih upravičenjih, pri katerih imata država ali samoupravna lokalna skupnost kot ustanoviteljici posebne ustanoviteljske pravice na takšnem podjetju, ki pa so sicer neodvisne od kapitalске strukture javnega podjetja. V teoriji statusnega prava se kot nesporno navaja stališče, da se lahko javno podjetje organizira v eni od oblik kapitalskih družb (d.d. ali d.o.o.).² Izhajajoč iz navedenega torej ne moremo govoriti o preoblikovanju javnega podjetja v gospodarsko družbo.

Ob navedenem je zakonodajalec predvidel dve rešitvi za prenos posebne in/ali izključne pravice za izvajanja dejavnosti gospodarske javne službe na 'preoblikovano' javno podjetje. V prvem primeru je določil, da morajo javna podjetja, ki se preoblikujejo v gospodarsko družbo, za izvajanje

gospodarske javne službe pridobiti koncesijo brez javnega razpisa (če v teh družbah osebe zasebnega prava nimajo vložkov) oziroma po izvedenem javnem razpisu (če niso izpolnjeni pogoji za podelitev/pridobitev koncesije brez javnega razpisa) (142. člen ZJZP).

Rešitev, ki jo je uzakonil zakonodajalec, pa ni najprimernejša, saj je postavil javna podjetja v neenak položaj. Ne smemo pozabiti, da imajo javna podjetja, ne glede na njihovo kapitalsko udeležbo, status neodvisne (specializirane) osebe javnega prava, ki so z ustanovitvijo pridobila posebne in/ali izključne pravice za izvajanje dejavnosti javnih služb. Te pridobljene pravice pa v skladu z navedenimi določili ZJZP-ja ne delijo enake usode s preoblikovano osebo javnega prava (javnim podjetjem). Ali bo preoblikovano javno podjetje ohranilo posebne in/ali izključne pravice, je po ZJZP-ju odvisno od lastništva preoblikovanega javnega podjetja. Če je bilo preoblikovano javno podjetje v javnopravni lasti, potemtakem pridobi posebne in/ali izključne pravice neposredno brez javnega razpisa s

² Tako Ivanjko, Šime. Kocbek, Marijan. *Korporacijsko pravo...* stran 1093. O primernosti izbora oblike kapitalске družbe razpravlja npr. Bohinc, Rado. *Pravne osebe javnega prava...* stran 236 - 240.

podelitvijo koncesije. V tem primeru bodo posebne in/ali izključne pravice za izvajanje dejavnosti javne službe delile usodo novonastalega pravnega subjekta. Zakonodajalec je v tem primeru namreč dopustil možnost t.i. prikrita privatizacije izvajanja dejavnosti javne službe. Država ali občina lahko namreč preoblikujeta javno podjetje ter *novonastali* gospodarski družbi podelita navedene pravice, kasneje pa lahko odprodana kapitalske deleže ali gospodarsko družbo kot celoto, skupaj s posebnimi in/ali izključnimi pravicami.

V drugem primeru pa se mora preoblikovano javno podjetje, katerega kapitalski deleži so bili tudi v zasebni lasti, ponovno potegovati za pridobitev posebne in/ali izključne pravice za izvajanje dejavnosti javne službe na javnem razpisu. Pri tem pa seveda ni nujno, da bo ta gospodarska družba na javnem razpisu uspela. Slednje pa ima lahko za preoblikovana javna podjetja, katerih primarna dejavnost je bila po večini izvajanje dejavnosti javnih služb, škodljive posledice, ki pritičejo izgubi temeljne dejavnosti. Očitno se v tem

primeru zakonodajalec ni zavedal, da imajo lahko tovrstni ukrepi škodljive posledice tudi za javne kapitalske vloške v preoblikovanih javnih podjetjih.

Ob navedeni problematiki se moramo dotakniti tudi vprašanj povezanih z infrastrukturo, ki je v upravljanju izvajalcev lokalnih gospodarskih javnih služb. ZGJS je v 76. členu določil, da so z dnem njegove uveljavitve infrastrukturni objekti, naprave oziroma omrežja ter mobilna in druga sredstva, ki so bila v skladu s predpisi namenjena za izvajanje gospodarskih javnih služb, postali lastnina države oziroma občine. Temu pa je v letu 2007 smiselno sledil tudi Zakon o prostorskem načrtovanju /ZPNačrt/, ki je v 77. členu določil, *da občina zagotavlja gradnjo komunalne opreme. Gradnja komunalne opreme pa se financira iz komunalnega prispevka, proračun občine, proračuna države in iz drugih virov.* Navkljub navedenim določilom ZGJS in ZPNačrt pa so občine z javno infrastrukturo, namenjeno izvajanju dejavnosti lokalnih gospodarskih javnih služb upravljale na različne načine, ki so bili povečini

odvisni od oblik izvajanja lokalnih gospodarskih javnih služb v občini. Veljavni Zakon o stvarnem premoženju države, pokrajin in občin /ZSPDPO/ je v 9. členu sicer določil, da so upravljavci stvarnega premoženja občine, uprava občine in osebe javnega prava (torej tudi javna podjetja in javni gospodarski zavodi), ki jih za upravljavce določi organ, pristojen za izvrševanje proračuna občine (župan) s svojim aktom. Župani občin so navedenemu določilu 9. člena ZSDPO povečini sledili, vendar lahko v praksi zasledimo nemalo primerov, ko so občine bodisi vlagale infrastrukturne objekte in naprave namenjene izvajanju javnih služb kot stvarne vloške v javna podjetja ali v druge gospodarske družbe, sicer izvajalce dejavnosti lokalnih gospodarskih javnih služb, katerim pa povečini niso dodelile posebne in izključne pravice za izvajanje javne službe v skladu z določili veljavnega ZGJS. To pa je posebej sporno ob upoštevanju določila 76. člena veljavnega Zakona o javnih financah /ZJF/, ki določa, da se lahko pridobitev kapitalskih naložb občine v gospodarskih družbah z vplačilom kapitala s stvarnim vložkom

z vložitvijo premičnin in nepremičnin, razen nepremičnin, ki se upravljajo za izvajanje javnih služb. Ohranitev lastništva občine nad infrastrukturo je sicer predvideval tudi 80. j člen ZJF, ki je določal, da *'javna infrastruktura, ki služi za izvajanje javne službe oziroma javne gospodarske službe, ni v pravnem prometu, razen če gre za prenos na drugo osebo javnega prava'*, vendar je bil ta člen razveljavljen z uveljavitvijo ZJZP v letu 2006. Čeprav z uveljavitvijo ZJZP za večino infrastrukture ni pravnih omejitev za prenos infrastrukture v last izvajalcem gospodarskih javnih služb, pa moramo na tem mestu opomniti na določilo 145. člena ZJZP, s katerimi je zakonodajalec skušal (dokaj neposrečeno) določiti postopek za vrnitev infrastrukture, ki je bila pred uveljavitvijo ZJZP kot stvarni vložek vložena v obstoječa podjetja. V navedenem členu je določeno, da se ta infrastruktura, ki skladno z zakonom ni v pravnem prometu, v breme kapitala prenese v last občine, če javno podjetje ali druga pravna oseba izvaja samoupravno lokalno javno službo. Navkljub navedenemu določilu pa zaradi številnih pogojev, ki morajo biti za uporabo navedenega 145. člena ZJZP izpolnjeni, v praksi do prenosa infrastrukture v last občin ni prišlo. S tem pa je v praksi nastala vrsta problemov. Za trajno izvajanje dejavnosti javne službe je

namreč izjemno pomembno, da občina neposredno obvladuje infrastrukturo za izvajanje dejavnosti gospodarske javne službe in z njo prosto razpolaga. Ker v navedenih primerih občine nimajo infrastrukture v svoji lasti, bodo morale razpolagalno pravico pridobiti s sklepanjem najemnih razmerij, kar pa bo zagotovo vplivalo na dvig stroškov izvajanja dejavnosti lokalnih gospodarskih javnih služb. Pridobitev razpolagalne pravice nad javno infrastrukturo pa je nujna, saj je občina v skladu z določilom 2. člena, dolžna zagotavljati lokalne gospodarske javne službe zaradi zagotavljanja javnih potreb, kadar in kolikor jih ni mogoče agotavljati na trgu. S tem je občini sicer dano pooblastilo, da lahko, v skladu z določili veljavnega ZGJS, samostojno odloči o tem v kakšni pravno-organizacijski obliki bo organizirala opravljanje lokalne gospodarske javne službe (v režijskem obratu, javnem gospodarskem zavodu, javnem podjetju ali s podelitvijo koncesije), vendar bodo občine pri odločanju o izbiri pravno-organizacijske oblike opravljanja lokalne gospodarske javne službe omejene, če ne bodo imele infrastrukture v svoji lasti oziroma nad infrastrukturo ne bodo imele t.i. razpolagalne pravice. Infrastruktura je namreč vir monopola, zato si mora občina zagotoviti možnost neposrednega

obvladovanja infrastrukture za izvajanje gospodarskih javnih služb oziroma njenega lastništva. S tem pa si ohranja tudi možnost razmeroma enostavne zamenjave izvajalca gospodarske javne službe, v kolikor obstoječi izvajalec ne zagotavlja želene kakovosti izvajanja dejavnosti gospodarske javne službe. Ob navedenih vprašanjih ureditve razmerij med občinami in izvajalci lokalnih gospodarskih javnih služb moramo na tem mestu opomniti tudi na zavezo občin, ki morajo do 31.12.2009 zaradi odprave računovodskega izkazovanja sredstev v upravljanju na področju gospodarskih javnih služb urediti vsa razmerja glede infrastrukture z izvajalci gospodarskih javnih služb kot upravljavci. Ker sta se do vprašanj v zvezi z urejanjem navedenih razmerij že izrekli Ministrstvo za finance in tudi Računsko sodišče RS, bomo v nadaljevanju opozorili zgolj na nekatera odprta vprašanja, ki se nanašajo predvsem na določanje višine amortizacije osnovnih sredstev in naprav, ki so javna infrastruktura ter na subvencioniranje cen komunalnih storitev.

V mesecu avgustu 2009 je stopil v veljavo Pravilnik o metodologiji za oblikovanje cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja (Uradni list RS, št. 63/2009), s katerim je minister za okolje in prostor določil

amortizacijske stopnje opredmetenih osnovnih sredstev, ki pa so bistveno nižje od amortizacijskih stopenj opredmetenih sredstev, ki sodijo v javno infrastrukturo in ki jih je predpisal minister za finance s Pravilnikom o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev (Uradni list RS, št. 45/2005, 138/2006, 120/2007, 48/2009). Ker sta ministra s pravilnikoma enaka vprašanja uredila na povsem drugačen način se v praksi zastavlja vprašanje njune uporabe.

Zagotovo je, da ministru, pristojnemu za okolje, v 149. členu veljavnega Zakona o varstvu okolja /ZVO-1/ ni bila podana t.i. izvršilna klavzula, t.j. posebno pooblastilo za sprejem predpisa in ureditve vprašanja višine amortizacijskih stopenj opredmetenih osnovnih sredstev, ki sodijo v javno infrastrukturo. S tem je minister pristojen za okolje posegel v delovno področje ministra, pristojnega za finance, ki pa ga ZJF izrecno pooblašča za sprejem navedenega pravilnika in določitev navedenih amortizacijskih stopenj. Ob navedenem moramo opomniti še na določilo 4. člena navedenega Pravilnika o metodologiji za oblikovanje cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja, s katerim je minister, pristojen za okolje, določil, da

lahko lokalna skupnost subvencionira ceno storitve posamezne javne službe v tistem delu, ki se nanaša na ceno uporabe javne infrastrukture, ne more pa subvencionirati cene storitve, s katero se pokrivajo stroški izvajalca in javnih dajatev. Lokalna skupnost lahko subvencionira ceno uporabe javne infrastrukture samo za tiste uporabnike, ki ne opravljajo pridobitne dejavnosti, subvencioniranje cene pa lahko znaša največ do 50% cene, ki bi jo sicer moral plačevati uporabnik javne infrastrukture po navedenem pravilniku. S tem določilom pa je minister, pristojen za okolje, nedovoljeno posegel v pristojnost občine, da lahko samostojno odloči o subvencioniranju cen storitev, kot to določa četrti odstavek 59. člen veljavnega ZGJS. Slednji namreč določa, da se 'cene lahko subvencionirajo', s tem pa ZGJS ne določa omejitev, kateri deli cene se lahko subvencionirajo in kateri ne in v kakšni višini. Odločitev o teh vprašanjih je na podlagi navedenega določila 59. člena ZGJS prepuščena občini. S svojim ravnanjem je minister, pristojen za okolje po našem mnenju kršil ustavno načelo pravne države (2. člen Ustave RS) in načelo zakonitosti (153. člen Ustave RS), ki terja, da morajo biti podzakonski predpisi in drugi splošni akti v skladu z ustavo in zakoni. K navedenemu moramo še dodati, da je

minister, pristojen za okolje, v prehodnih in končnih določbah navedenega pravilnika v 28. členu določil, da se mora dopustni obseg subvencioniranja cene uporabe javne infrastrukture postopno zniževati, in sicer po stopnji najmanj 5% letno, dokler se subvencioniranje popolnoma ne odpravi. S slednjim pa je ne le kršil določilo 153. člena Ustave RS, pač pa je kršil tudi ustavno načelo socialne države, saj je subvencioniranje cen institut socialne pomoči tistemu sloju prebivalstva, ki zaradi nizkih osebnih dohodkov ne zmore plačevati stroškov za pribavljanje javnih dobrin, ki so predmet temeljnih človekovih pravic.

Ob vsem navedenem se je tako pokazalo, da se je tako zakonodajalec kot tudi pristojna ministrstva preoblikovanja javnih podjetij in ureditve razmerij glede infrastrukture lotil nesistematično, nenatančno in stihijsko.

*doc. dr. Boštjan Brezovnik
Inštitut za lokalno samoupravo in
javna naročila Maribor*

Pogajanja o višini povprečnine za leto 2010 zaključena

Navkljub večjim pričakovanjem se je višina povprečnine za leto 2010 zaustavila na 550 EUR. Po zadnjem pogajalskem sestanku med predstavnicami in predstavniki Ministrstva za finance ter drugimi zainteresiranimi ministrstvi ter predstavnicami in predstavniki obeh asociacij v mesecu novembru je nekako kazalo, da se bodo pogajanja še nadaljevala.

Navkljub našim pričakovanjem in navkljub določilom Zakona o financiranju

občin - ta v drugem odstavku 12. člena določa, da pred predložitvijo državnega proračuna v državni zbor Vlada RS sklene dogovor z reprezentativnimi združenji občin, s katerim se predvidijo vrsta in obseg dodatnih nalog občin, katerih stroški se upoštevajo pri ugotovitvi primerne obsega sredstev za financiranje občinskih nalog in višina povprečnine v naslednjem proračunskem letu - je bil proračun v državnem zboru obravnavan in v nadaljevanju tudi sprejet brez sprejetega dogovora med obema stranema.

Skupnost občin Slovenije je o, po našem mnenju, nezakonitem ravnanju države obvestila tudi poslanke in poslance državnega zbora ter pozvala matično ministrstvo (za finance) k spoštovanju zakonskih določil. Presenetljivo pa je Ministrstvo za finance sklicalo sestanek, na katerem naj bi se pogajanja nadaljevala po tem, ko je državni zbor že sprejel Zakon o izvrševanju proračunov RS za leti 2010 in 2011. Na sestanku 7. decembra 2009 so se v prostorih Ministrstva za finance zbrali številni visoki predstavnice in

predstavniki ministrstev – ob ministru za finance dr. Francetu Križaniču še minister zadolžen za lokalno samoupravo in regionalno politiko dr. Henrik Gjerkeš, državni sekretar iz Ministrstva za okolje in prostor mag. Zoran Kus, državna sekretarka Ministrstva za šolstvo in šport Alenka Kovšca ter številni drugi. Čeprav je nekatere, še posebej v delegaciji skupnosti, ki so jo sestavljali, podpredsednica skupnosti Irena Majcen, član predsedstva Leo Kremžar in generalna sekretarka Jasmina Vidmar močno mučilo vprašanje, o čem pravzaprav naj bi se še pogajali, pa so bili na vladni strani zelo zagnani. Pogovori so se pravzaprav začeli z informacijo, da je znesek višine povprečnine že sprejet, da pa se je mogoče pogovarjati o še dodatnih zahtevah obeh asociacij. Da vzdušje ne bi bilo preveč moreče, pa je poskrbel minister za finance Križanič, ko je ponovil in ponovno zatrdil, da bo, če bo ekonomska slika v začetku leta 2010 ugodnejša, vlada pripravila rebalans proračuna, s katerim bodo občinam zagotovili višja sredstva skozi povprečnino.

Iz dolgega spiska dodatnih pričakovanj obeh asociacij je bilo mogoče ubraniti večino teh zahtev. Dileme so se največkrat pojavljale zaradi terminologije - ali lahko vlada pozove ministrstvo ali mu lahko le priporoči. Kar pa ni bistvo spremenilo vsebinskih pričakovanj. Nekatera pričakovanja so ostala nedorečena oz. naj bi o njih govorili s predstavniki pristojnih ministrstev v naslednjih dnevih in tednih. Tako se nikakor ni bilo mogoče dogovoriti in uskladiti glede pričakovanj obeh asociacij v zvezi s prenosi kmetijskih in nezazidanih stavbnih zemljišč iz sklada kmetijskih zemljišč na občine. Oziroma: novi zakon o skladu prinaša neke nove in dodatne ugodnosti za občine, čeprav te niso po mnenju asociacij popolnoma ustrezne. V zvezi s temi dejstvi naj bi se ponovno sestali asociaciji in Ministrstvo za kmetijstvo, čeprav napredka pravzaprav ni mogoče pričakovati. Okopi so le preveliki.

Prav tako smo si ostali na različnih bregovih pri spremembah Zakona o javnem naročanju. Minister Križanič je

sicer povedal, da so predlagana določila o naročilih male vrednosti nekoliko spremenili, mogoče poenostavili, vendar so ta določila za občine še vedno zelo obremenjujoča. Zakon je sicer že v proceduri, vendar naj se o možnih ugodnejših rešitvah še ne bi bili pripravljene pogovarjati. V zvezi z našo zahtevo, da se odpravijo posebne garancije za sanacijo odlagališč komunalnih odpadkov ob njihovem zapiranju, pa je državni sekretar Zoran Kus povedal, da je to žal določilo, ki ga uvaja ena od direktiv Evropske unije, zato ni uresničljiva.

Tako dogovorjena določila dogovora med obema asociacijama in vlado naj bi še prevetrili in pregledali ter nato še v decembru 2009 »slavnostno« podpisali. Ali bodo dodatne zahteve uresničene in ali bodo te vsaj delno olajšale delovanje občin, pa bo pokazalo naslednje leto. Nekaj dodatnih zahtev iz dogovora za leto 2009 je namreč še vedno odprtih.

Jasmina Vidmar

Projekt 3D javne razgrnitve

Skupnost občin Slovenije se je po predhodnem posvetovanju z občinami in Ministrstvom za okolje in prostor prijavila na razpis E vsebine in e storitve Ministrstva za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo, za sofinanciranje projekta 3D javne razgrnitve. Projektni predlog je bil pozitivno ocenjen in izbran za sofinanciranje. Podpis pogodbe je v teku. Javno naročilo za izbiro zunanjega izvajalca se zaključuje. Torej? Akcija!

Cilj projekta je občanom in občanom zagotoviti transparentne postopke prostorskih razgrnitev, kjer bodo imeli možnost aktivnega sodelovanja z oddajanjem svojih komentarjev. S tem bomo posredno razbremenili občine, saj bodo uporabnikom vse informacije na voljo na spletnem portalu 3D javne razgrnitve. Ta bo z logičnim uporabniškim vmesnikom zagotavljal enostavno uporabo. V ozadju spletnega portala bo deloval modul za komunikacijo in podporo uporabnikom iz občin, ki bodo na ta način med seboj lažje širili informacije v smislu pomoči.

Poleg prostorskih razgrnitev pa želimo v okviru projekta 3D-JR uporabnikom na spletnem portalu v 3D realističnem prostoru ponuditi tudi enostaven pregled geoinformacijskih podatkov, ki so obvezna podlaga javnim prostorskim razgrnitvam in s katerimi razpolagajo Ministrstvo za okolje in prostor, geodetska uprava občine.

Faze projekta so naslednje: analiza – izvedba - promocija. Vrstni red ni

nujno v tem zaporedju, saj projekt izvedbo določenih aktivnosti omogoča vzporedno. Na začetku bomo izvedli temeljito analizo postopkov javnih razgrnitev in pridobili smernice za razvoj spletnega portala. Pregledali, uredili in pripravili bomo geoinformacijske podatke, ki jih želimo uporabiti kot podlago za prikaz na spletnem portalu.

V drugi fazi bomo izdelali podroben načrt za izdelavo spletnega portala 3D javne razgrnitve. Pri snovanju in oblikovanju bomo upoštevali tehnologije, ki sestavljajo »Web 2.0«, kjer je poudarek na enostavni uporabi. Nato bomo zgradili spletni portal, vgradili napredno platformo za prikaz v 3D prostoru in jo prilagodili za »online« urejanje oz. spreminjanje pokrajine. Le-to bomo zaradi zahtevnosti začeli izdelovati že takoj po začetku projekta. Skladno z zanesljivostjo bomo vgradili visoke varnostne mehanizme kodiranja povezave, ki bodo zagotavljali varno oddajanje komentarjev uporabnikov.

V zadnjem delu izvedbene faze bomo izdelali modul za komunikacijo in

podporo med občinami, sledilo pa bo testiranje, saj le brezhiben in funkcionalen spletni portal lahko zagotovi uporabnost in doseže cilj.

Tretjo fazo promocije smo z objavo tega članka že pričeli. Torej se izvaja od samega začetka projekta, vendar ne tako močno, kot bo to v drugi polovici projekta, ko bo spletni portal v zaključni fazi izgradnje. Občanke in občane bomo tako nagovorili in povabili k uporabi sistema s stopnjevanjem PR aktivnosti, ki bo veliko prispeval na področju javnih razgrnitev in urejenosti geoinformacijskih podatkov.

Prednosti spletnega portala 3D javne razgrnitve

Ob predvideni močni medijski podpori želimo vsem prebivalcem Republike Slovenije omogočiti dostop do centralizirane baze javnih prostorskih razgrnitev. Tako bodo občanke in občani lahko kadarkoli obiskali spletni portal in si ogledali vse javne razgrnitve v Sloveniji.

Ni potrebno posebej poudarjati, da imajo uporabniki ob pregledovanju 3D modelov ali maket zgradb precej boljše predstavo o predstavitvi kot tisti, ki le berejo tekstovne dokumente z okrnjenimi grafičnimi podatki oziroma načrti zgradb. Spletni portal 3D javne razgrnitve zato predvideva tudi **3D predstavitev objektov**. Okoli zgradb se bodo lahko uporabniki sprehajali, si ogledovali okolico, vklopili zgradbe iz katastra RS. Spletni portal bo uporabnikom iz občin omogočal urejanje terena, da bodo prostorske razgrnitve čim bolj skladne s končnimi načrti. Če so si občanke in občani do sedaj lahko ogledali le digitalni 3D model zgradbe, si bodo sedaj lahko **ogledali tudi celotno realistično okolico** in se po njej sprehajali.

Vsi uporabniki spletnega portala 3D javne razgrnitve bodo imeli na voljo dostop do ažurnih geoinformacijskih vsebin. Te se bodo redno osveževale s podatki ministrstva za okolje in prostor in geodetske uprave. Tako si bodo uporabniki lahko ostale lokacijske informacije ogledali tudi na spletnem portalu 3D javne razgrnitve. Posledično bomo s tem dodatno razbremenili občine in pomagali okoljskemu ministrstvu, ki 3D prikazovalnika za svoje geoinformacijske podatke nima.

Z dobro in obširno promocijo želimo spletni portal 3D javne razgrnitve

dodobra oglaševati med uporabniki in jih nagovoriti k uporabi. Del akcije bo tudi dobro izdelana celostna grafična podoba pojavljanje v medijih. Predvidene so reklamne pasice, ki bodo namenjene oglaševanju. Ustanovili bomo interesne skupine na boljše obiskanih portalih spletnih skupnosti (Facebook, Youtube, Twitter itd.), ki bodo skrbele za promocijo in podporo spletnemu portalu 3D javne razgrnitve. Poleg vseh naštetih aktivnosti pa se bomo povezovali s sorodnimi organizacijami oziroma projekti.

Do spletnega portala 3D javne razgrnitve bo lahko **dostopal vsak, ki ima dostop do interneta** (trenutna penetracija je 58%). Uporabniki bodo tako lahko oddali svoje mnenje na javne prostorske razgrnitve neposredno preko spleta. Ne bo jim potrebno fizično ali po pošti oddajati svojih mnenj, s tem pa **razbremenimo okolje** (manj gneče na cestah in občinah, manj porabljenih neobnovljivih virov energije, manj obremenjeni občinski uslužbenci so boljše volje, manj porabljenega papirja itd.).

Na Skupnosti občin Slovenije pa že razmišljamo o nadaljevanju projekta po zaključku sofinanciranja s strani ministrstva. Poleg vnosa omenjenih ažurnih geoinformacijskih podatkov bomo napredni platformi postopoma dodajali nove vsebine in uporabne

funkcionalnosti. Te bodo uporabnikom omogočile in poenostavile marsikateri proces – ob dodani funkcionalnosti sonca in senčenja si bodo uporabniki lahko ogledali, koliko časa je njihova parcela obsijana s soncem. Ob tem nehoti zaidemo na področje nepremičnin, kar le potrjuje široko uporabnost spletnega portala z integrirano napredno platformo za prikaz 3D realističnega prostora RS. **Nadaljnji razvoj spletnega portala 3D javne razgrnitve** vidimo torej predvsem v dodajanju novih vsebin oz. slojev geoinformacijskih podatkov, kot so npr. plazovita območja, arheološka območja, območja kulturne dediščine ali zaščitena naravna območja... Razvoj pa vidimo tudi v nadgradnji funkcionalnosti, kot so sonce, senčenje, merjenje površine, razdalj, profil terena, ...

To bo pripomoglo k širšemu krogu uporabnikov, saj bo vsak našel želene informacije. V tem trenutku še ne načrtujemo konkretnjših aktivnosti, razmišljamo o njih le okvirno, saj želimo optimalno izkoristiti čas predviden za projekt. Razvoj projekta bomo vsekakor prilagajali skladno z odzivom uporabnikov.

Spletni portal 3D javne razgrnitve predvideva brezplačno uporabo za vse uporabnike, vendar le v nekomercialne namene.

Saša Kek

Regionalni razvoj in fantazma petega javnega razpisa

Uvod

Republika Slovenija izvaja regionalno politiko skozi instrumente, ki jih ponuja zakon o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja. Ni skrivnost, da pozitiven model slovenskega regionalnega razvoja temelji na regionalni politiki iz bivše države in bivšega režima, zato so razlike med regijami prav gotovo manjše, kot bi bile, če regionalna politika ne bi imela nekaj desetletne zgodovine. Današnja regionalna politika temelji na več usklajenih temeljnih programskih dokumentih: Strategiji razvoja Slovenije, Strategiji prostorskega razvoja Slovenije, Strategiji regionalnega razvoja Slovenije, Državnem razvojnem programu, programskih dokumentih za EU in regionalnih ter območnih razvojnih programih.

Ker večina kazalcev razvoja temelji na bruto domačem proizvodu, naj uvodoma omenim, da tovrstnim poenostavljanjem pogosto podlegamo tudi pri nas, posebej ekonomska stroka, kar pa z vidika kakovosti življenja in razvojnih ukrepov izkrivlja pogled. Naj samo omenim,

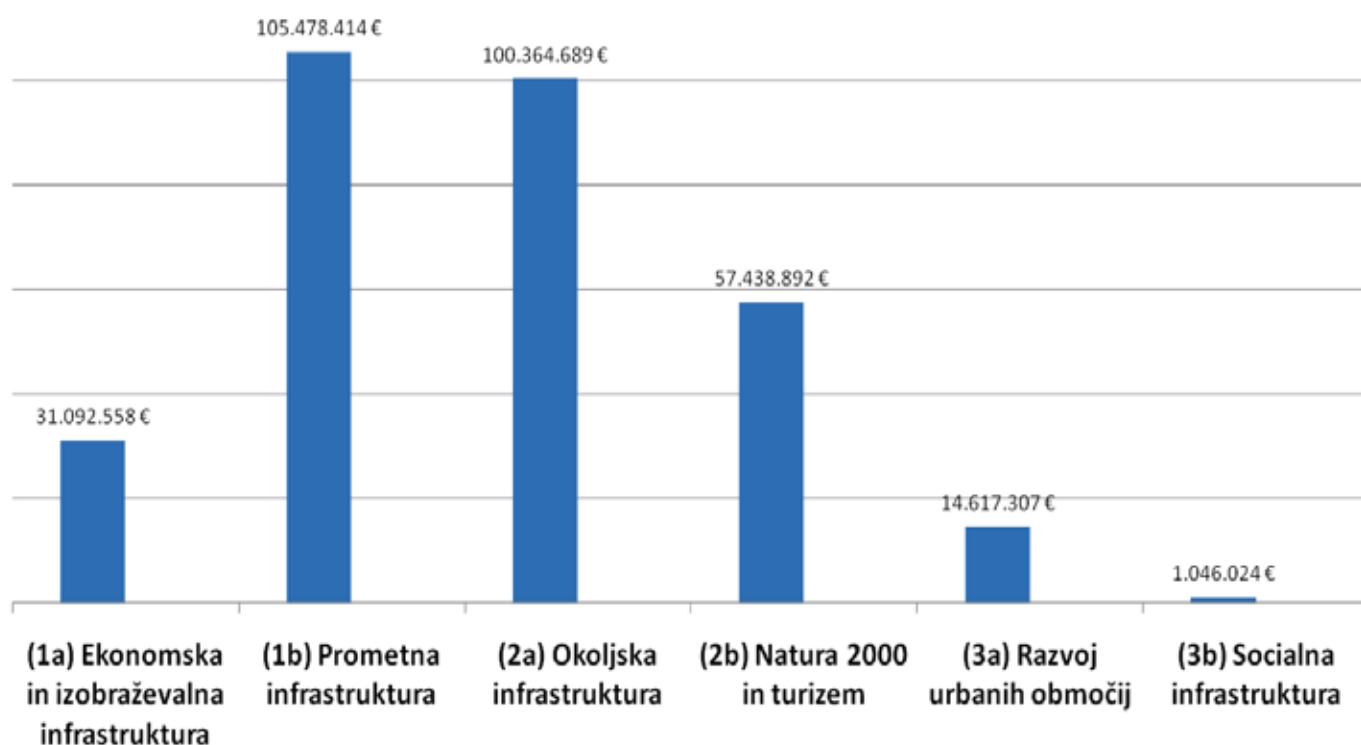
da Evropska komisija vsako leto objavi poročilo o napredku na področju gospodarske in socialne kohezije, v ZDA objavljajo poročilo o človekovem razvoju, enako OZN. Leta 2007 so OECD, Evropska komisija, OZN (UNDP) Organizacija islamske konference in Svetovna banka podpisali t.i. Carigrajsko izjavo, s katero so se zavezale k merjenju in pospeševanju družbenega napredka v vseh razsežnostih.

Za potrebe statističnega spremljanja ravni razvoja na poddržavni ravni, kasneje pa tudi zaradi zahtev Evropske unije, smo pri nas vzpostavili t.i. statistične regije, za katere za razliko od odločanja o pokrajinah ni bilo treba zagotoviti dvotretjinske parlamentarne večine, pač pa le vladna uredba. Zadnja novela zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja pa je šla še korak dlje, saj se je uveljavil model, ki proces odločanja o t.i. regionalnih projektih v celoti spušča na raven razvojne regije. Dvanajst razvojnih regij, kot vemo, sestavljajo občine znotraj statističnih regij na NUTS 3 ravni. Zaradi

odsotnosti vmesne upravno politične ravni med občino in državo je to nujni nadomestek, ki z vidika regionalne politike ni nujno najbolj optimalen. Takšen model predstavljamo kot »botom up«, kjer skozi načelo partnerstva o prioritetnih regionalnih projektih odločajo župani občin.

Regionalna politika in Evropska unija

Slovenija se je z Evropsko komisijo za obdobje finančne perspektive 2007 – 2013 med drugim dogovorila za izvajanje Operativnega programa krepitve regionalnih razvojnih potencialov za obdobje 2007 – 2013, ki ga finančno servisira Evropski sklad za regionalni razvoj. Med petimi razvojnimi prioritetami omenjenega programa je tudi prioriteta Razvoj regij, ki jo Služba Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko izvaja v dveh prednostnih usmeritvah: s podporo skladnemu regionalnemu razvoju in razvoju obmejnih območij s Hrvaško.

Delež podpisanih pogodb po namenih za celotno RP (Vir: SVLR, 2009)

Prednostna usmeritev	Razpoložljiva EU sredstva (v EUR)	Pogodbeno dodeljena sredstva (v EUR)	%
Regionalni razvojni programi	585.838.151	293.205.787	50%
Razvoj obmejnih območij s Hrvaško	33.604.483	17.027.523	51%
RP "Razvoj regij" SKUPAJ	619.442.634	310.233.310	50%

Pogodbeno dodeljena EU sredstva na celotni razvojni prioriteti RR do 31.12.2008 (Vir: SVLR 2009)

Za slednjega bo morda v trenutku objave tega prispevka že objavljen tretji javni razpis, za prvo pa je pristojna vladna služba doslej objavila štiri, naslednji pa je v pripravi in bo objavljen konec januarja 2010.

Majska napoved zdaj že bivše ministrice, pristojne za lokalno samoupravo in regionalno politiko, da bo 5. javni razpis objavljen že pred letošnjim poletjem se je izkazala za preveč optimistično. Vprašanje se neutemeljeno politizira in išče morebitne skrite razloge za takšno ravnanje pristojne vladne službe, ki pa nima realnega temelja. Razlogi za odlog so objektivne narave. Prvi je, da organ upravljanja kohezijske politike aktivno pripravlja poenostavitve in določene spremembe v sistemu izvajanja kohezijske politike, s čimer želi pospešiti bodoče črpanje evropskih sredstev na vseh področjih. Razmisleki gredo v smer sprememb pri avansiranjih operacij,

pavšalih za posredne stroške, sprememb pri navodilu o upravičenih stroških, poročanju, informiranju in potrjevanju instrumentov, spremljanju prihodkov na projektih, upravičevanju davka na dodano vrednost, ipd. Vse te nove pogoje in pravila bo treba upoštevati pri pripravi vseh bodočih javnih razpisov. Drugi razlog je posledica revizij Računskega sodišča Republike Slovenije in Ministrstva za finance – Urada za nadzor proračuna, ki je revizijski organ izvajanja evropske kohezijske politike v Sloveniji. Izvajanje te razvojne prioritete v letih 2007 in 2008 je računsko sodišče ocenilo z mnenjem s pridržkom. Ugotovitve obeh revizijskih organov kažejo na določene nejasnosti pri izbiri pravne podlage za izvajanje operativnega programa. Pri tem je SVLR konkretne rešitve in predloge ukrepov preverjala tudi z Evropsko komisijo, skupne ugotovitve pa kažejo, da bo SVLR nadaljnje aktivnosti izvedla z novim instrumentom, ki bo omogočal

popolno skladnost z vsemi nacionalnimi in evropskimi predpisi, ki urejajo koriščenje sredstev Evropske skupnosti v Republiki Sloveniji. Tretji razlog za odlog pa je, da je Operativni program približno na polovici realizacije, tako časovno kot po izplačanih sredstvih. Zato SVLR preverja skladnost regionalnih prioriteten projektov po eni strani s cilji regionalnih razvojnih programov in s cilji Operativnega programa krepitev regionalnih razvojnih potencialov v obdobju 2007-2013. Na osnovi ugotovitev tega pregleda in zunanjih evalvacij, opravljenih letos spomladi, bo SVLR regijam po potrebi predlagala ustrezne korekcije izvedbenih načrtov. Upravičenci (občine) bodo namreč lahko svoje projekte posredovali šele po uskladitvi izvedbenih načrtov.

Kot sem že omenil, bo nov instrument, ki bo nadomestil t.i. 5. javni razpis, objavljen v začetku prihodnjega leta. Pri tem velja še enkrat opozoriti, da bo nanj možno prijavljati le tiste projekte, ki bodo imeli pridobljena vsa ustrezna dovoljenja za poseg v prostor (npr. pravnomočno gradbeno dovoljenje), zagotovljen lastni delež sofinanciranja pa v veljavnem načrtu razvojnih programov. Občine so bile o ugotovitvah zunanjih evalvacij in o poudarkih novega instrumenta že obveščene, kot tudi o dejstvu, da zamik

Regija	Kvote po PU RRP za 2007-2013 (v EUR)	%	Pogodbene vrednosti iz JR 2007-2008 (v EUR)	% dodeljenih sredstev (pogodbe/kvota)	Izplačano do avgusta 2009 (v EUR)	% črpanja (izplačano/pogodbe)
Gorenjska	59,319,058.00	10.1%	32,150,112.00	54%	13,292,242.77	41%
Goriška	40,282,629.00	6.9%	21,406,122.16	53%	13,278,945.44	62%
JV Slovenija	50,928,355.00	8.7%	24,104,707.00	47%	13,462,116.14	56%
Koroška	27,595,505.00	4.7%	14,978,886.00	54%	6,368,727.96	43%
Notranjskokraška	23,328,479.00	4.0%	9,479,856.00	41%	4,944,048.22	52%
Obalnokraška	31,181,467.00	5.3%	15,947,117.10	51%	9,318,714.92	58%
Osrednjeslovenska	15,657,194.00	2.7%	5,364,000.00	34%	1,975,961.14	37%
Podravje	133,998,779.00	22.9%	63,567,547.00	47%	23,593,666.87	37%
Pomurje	70,194,294.00	12.0%	36,379,530.00	52%	16,966,214.87	47%
Savinjska	83,375,147.00	14.2%	44,203,648.60	53%	22,642,553.72	51%
Spodnjeposavska	31,378,860.00	5.4%	17,030,734.00	54%	5,398,803.08	32%
Zasavska	18,598,385.00	3.2%	8,593,526.77	46%	4,503,613.91	52%
SKUPAJ	585,838,152.00	100.0%	293,205,786.63	50%	135,745,609.04	46%

Razpoložljiva sredstva in realizacija na prednostni usmeritvi »Regionalni razvojni programi« (Vir: SVLR, avgust 2009)

objave v ničemer ne spreminja dejstva, da bo za projekte, ki bodo prijavljeni v letu 2010, mogoče uveljavljati upravičene stroške npr. pripravljalnih del tudi za leto 2009. SVLR je že junija začel postopek za izvedbo omenjenega novega instrumenta, ki sistem odločanja ne spreminja, zahteva pa nekoliko večjo natančnost in skrb za skladnost predlaganih projektov s cilji Regionalnih razvojnih programov in cilji Operativnega programa. Javni razpis za pripravo izvedbenih načrtov regionalnih razvojnih programov za obdobje 2010-2012 je sprožil proces usklajevanja in priprave izvedbenih načrtov regionalnih razvojnih programov za novo triletno obdobje. Občine so torej že od tega datuma seznanjene z upravičenimi nameni in razpoložljivimi sredstvi za posamezno statistično regijo. Regionalne razvojne agencije so do začetka oktobra predložile izvedbene načrte regionalnih razvojnih programov in navedle projekte, s katerimi bodo kandidirali do kvote, ki je bila posamezni regiji dodeljena. Objava novega instrumenta bo tako prinesla le tehnične podrobnosti načina prijave.

Naj bo regionalna politika res regionalna

Sedanji model odločanja poleg vseh pozitivnih posledic, najpomembnejša je vsekakor neposredno sodelovanje občin, gospodarstva in nevladnih organizacij pri odločanju o regionalnih razvojnih prioritetah, nosi s seboj tudi nevarnost prevlade ozkih lokalističnih interesov in drobljenje finančnih virov na veliko množico manjših in še manjših projektov. Regije morajo biti sposobne sprejemati odločitve, ki ne bodo ogrožale doseganje regionalnih ciljev. Razvoj regij namreč zagotavlja sofinanciranje infrastrukture, ki je komplementarna tisti iz prve razvojne prioritete in projektom nacionalnega pomena. Zagotavlja razvoj in delovanje regij kot učinkovitih in funkcionalnih celot, zato so doslej evidentirani poskusi prebegov občin iz ene regije v drugo in konflikti

glede določanja prioriteten projektov poraz posamezne regije. Odločevalci morajo imeti v mislih ključne regionalne projekte, ki so decentralizirani v prostoru in prispevajo k celostni notranji mobilizaciji regije in njenih komparativnih prednosti. Prevladati mora koncept endogenega razvoja, ki išče lastne prednosti in ne čaka zgolj na pomoč od zunaj.

Število investicij v določenem prostoru je pomemben kazalec regionalnega in prostorskega razvoja. Ekonomska geografija pokaže, da čeravno prostorsko razpršena Investicijska aktivnost v obdobju 2000 – 2006 kaže, da je bilo v osrednji Sloveniji s četrtno slovenskega prebivalstva in dobro tretjino delovnih mest koncentriranih dve petini vseh investicij. Druga ugotovitev pa je, da gre v zadnjih letih za sicer razpršeno dejavnost po vsej državi, toda v večjem delu občin za naložbe relativno majhne vrednosti. V skoraj treh četrтинah slovenskih občin je bilo v navedenem obdobju skupaj le dobra desetina naložbenih vrednosti, samo investicije v Ljubljani, Mariboru, Novem Mestu, Kopru in Celju pa so dosegle polovico vseh naložb v državi. Podatki za obdobje po letu 2006 niso zbrani in ovrednoteni, ocenjujem pa, da se ne bi pomembno razlikovali od gornjih. Sveži indeks razvojne ogroženosti občin razkrije, da so vrednosti kazalnikov razvitosti majhnih občin zelo nizke v primerjavi s srednje velikimi in velikimi občinami. Zato niso odveč opozorila, da občine dolgoročno ne morejo biti nosilci regionalnega razvoja in da nujno potrebujemo pokrajine. Nezmožnost političnih akterjev doseči sporazum o tem pa dokazuje, da so politične stranke za svoje partikularne cilje, kot je na primer volilni uspeh, pripravljene žrtvovati tudi temeljno razvojno paradigmo.

Razvojne težave in absorpcijska sposobnost občin

Razvojne težave, ki jih ugotavlja stroka, se kažejo v razlikah v prostorski razporeditvi delovnih mest, stopnji

brezposelnosti, izobrazbeni strukturi prebivalstva, prometni povezanosti in najbolj opaznem neenakomernem dostopu do družbene infrastrukture v posamezni regiji. Kako presežati te razlike? Z različnimi instrumenti, predvsem pa usklajeno na ravni države. Če pustimo ob strani vprašanje, v kolikšni meri vladni resorji medsebojno usklajujejo sektorske politike tudi skozi oči skladnega regionalnega razvoja, nam ostane, da se predvsem usmerimo v instrumente, ki so nam na voljo skozi vladno službo, pristojno za regionalno politiko. Težava je, da v Sloveniji še nismo vzpostavili sistema ocenjevanja vpliva različnih programov javnega financiranja na gospodarsko rast in posledično razvoj, zato lahko ocenjujemo programe zgolj same po sebi tako, da primerjamo načrtovane cilje in z doseženimi.

Tukaj pa nas tudi v razmerju do EU čaka dokazovanje doseganja ciljev iz Operativnega programa, zato ni nepomembno, kako so pripravljene izvedbeni načrti Regionalnih razvojnih načrtov po regijah za obdobje do 2012, saj za popravni izpit ne bo več časa. Predvidevam, da bo najtrši oreh doseči 3.700 novih bruto delovnih mest, trenutno porazni rezultati pa so ta hip tudi na preusmerjanju potnikov z zasebnega na javni prevoz. Absorpcijske sposobnosti občin ne merimo zgolj z velikostjo proračunov in njihovimi investicijskimi potrebami. V prvi polovici izvajanja programa beležimo odstopanja od razpisanih sredstev, dejansko podpisanih pogodb in aktualne realizacije projektov zaradi težav občin pri pridobivanju ustreznih dovoljenj za poseg v prostor, proračunskem načrtovanju, izvajanju javnih naročil, pripravi poročil za zahtevki za izplačila, plačilni sposobnosti, zasledovanju pogodbenih rokov in podobno. Temu vprašanju se v prihodnjih mesecih v občinah ne bodo mogli izogniti.

Dr. Roman Lavtar

Prostorski akti in varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami

Sofinanciranje razvojno raziskovalnega projekta: »Ocena ogroženosti pred plazovi z geološko geomorfološko karto prilagojeno za GIS«

Občine so kot temeljni nosilec urejanja prostora na podlagi Zakona o varstvu okolja in Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami dolžne izdelati med drugimi tudi oceno ogroženosti pred plazovi v skladu z Navodilom o izdelavi ocen ogroženosti. Najprimernejša izdelava ocene po mnenju strokovnjakov s področja zaščite in reševanja je s pomočjo Metodologije za izdelavo Ocena ogroženosti pred plazovi z geološko karto prilagojeno za GIS, ki je bila sofinancirana s strani Ministrstva za okolje in prostor, Ministrstva za obrambo in Ministrstva za šolstvo v letu 2004. Zato je nujno in edino sprejemljivo, da se že izdelane in mednarodno verificirane razvojno raziskovalne naloge, kot je CRP: »Metodologija za določanje ogroženosti zaradi zemeljskih plazov – končno poročilo« UL FGO, Poročilo KSH d-78, Ljubljana, maj 2004, realizira v praksi. Ključna sestavina takšne metodologije je karta geološko pogojenih nevarnosti zaradi procesov pobočnega premikanja v merilu 1:25 000, ki jo je za ta namen razvil Geološki zavod Slovenije.

Glede na to, da občine niso zmožne sofinancirati tako kvalitetne in finančno zahtevne naloge, smo prepričani, da nam financiranje omogočajo sredstva EU v višini najmanj 85%. S pomočjo angažiranosti Skupnosti občin Slovenije (SOS) pa je sofinanciranje izvedljivo, tako da bi občinam ostalo le še ustrezno pridobivanje in posredovanje podatkov o plaziščih.

Predstavniki Ministrstva za okolje in prostor (MOP) so na sestanku 23.11.2009 v celoti podprli aktivnosti SOS in zagotovili, da bodo v zvezi z »Regionalnimi razvojnimi programi 2007-2013« in drugimi razpisi storili vse, kar je v njihovi pristojnosti, in poiskali možnosti za sofinanciranje ocene. Občine se tudi sklicujemo na 4. odstavek 3. točke splošnih pogojev razpisa, ki navaja, da se za lastni vir štejejo tudi investicijska sredstva iz državnega proračuna v skladu s Pravilnikom o namenih (Uradni list RS št. 19/07).

V Resoluciji o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami je sprejeta

odločitev, da se morajo dopolniti prostorske sestavine plana Republike Slovenije in drugih prostorskih načrtov z ukrepi za zaščito pred naravnimi in drugimi nesrečami ter zagotavljati redno dopolnjevanje in spremljanje izvajanja teh dokumentov, s temeljnim izhodiščem, da je prostorsko načrtovanje daleč najpomembnejši in tudi najcenejši instrument za prilagajanje dejavnosti in rabe prostora učinkom podnebni sprememb oziroma za občutno zmanjšanje ranljivosti prostora pred temi spremembami.

Zaradi navedenega si občine zelo prizadevamo pri dopolnjevanju svojih občinskih prostorskih aktov, strokovno in dosledno upoštevati ogroženost in ranljivost svojega prostora.

V zvezi s sprejemanjem občinskih prostorskih aktov so županje in župani na sestanku 3.6.2009 sprejeli zahteve, ki so bile naslovljene na Vlado RS:

- Vlada RS naj opredeli pristojnosti Ministrstva za kmetijstvo,

- gozdarstvo in prehrano, da le-to s svojimi (ne)ravnarji ne bo zaviralec, temveč bo spodbujevalec lokalnega razvoja.
- Direktorat za prostor naj prevzame aktivno vlogo usklajevalca med posameznimi nosilci urejanja prostora in občinami.
- S strani Vlade RS se morajo sprejeti ukrepi za poenostavljeno in pospešeno sprejemanje občinskih prostorskih načrtov.
- SOS poziva vlado k spremembam zakonodaje v smeri, da bi strateški del prostorskega akta postal obvezen.
- *Sestavni del prostorskega akta je tudi ocena ogroženosti pred plazovi z geološko karto prilagojeno za občinski GIS.*

Občine so zaradi lege v alpskem in predalpskem prostoru vedno bolj ogrožene tudi zaradi škod ob pojavu zemeljskih plazov, ki ob sanaciji zahtevajo dodatne aktivnosti in nepredvidena finančna sredstva.

Na podlagi Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami so občine dolžne izdelati ocene ogroženosti pred nesrečami, med drugimi tudi oceno ogroženosti pred plazovi. Takšno oceno je možno izdelati na podlagi *Karte geološko pogojenih nevarnosti* zaradi procesov pobočnega premikanja v merilu 1:25.000 za območja občin.

Geološko geomorfološka karta daje podlago za smotrno upoštevanje geoloških danosti (nevarnosti za nastanek plazov, skalnih podorov ipd.) pri prostorskem načrtovanju in izvajanju zaščitnih ukrepov pri nalogah občine na področju zaščite in reševanja. Prav tako se lahko določene stopnje nevarnosti s kart neposredno uporabijo v občinskih predpisih urejanja prostora in določanju kriterijev sofinanciranja posameznikov

in gospodarskih subjektov pri odpravi posledic plazenja.

Karta v merilu 1:25.000 (karte manjših meril tega ne omogočajo) opisuje obstoječe, predvsem pa tudi predvidene pojave masnega premikanja (plazenje, skalni podori, drobirski tokovi). Metodologija je razvita v okviru znanstvenoraziskovalnega projekta Geološkega zavoda Slovenije GeoZS v letu 2004 in je bila mednarodno verificirana. Namenjena je oceni geološko pogojenih nevarnosti na nivoju občin v merilu 1:25.000 in omogoča neposredno uporabo pri izdelavi občinskih prostorskih načrtov. Razen verifikacijskih pregledov je karta utemeljena na bazi arhivskih podatkov GeoZS, ki nima konkurenčnega ekvivalenta. Izdelava karte temelji na zaporednih fazah:

1) Sinteza obstoječih arhivskih geoloških podatkov in verifikacijskih terenskih pregledov v fazno karto geološko pogojenih nevarnosti zaradi procesov pobočnega premikanja v merilu 1:25.000.

2) Izdelava verjetnostnega statističnega modela geološko pogojenih nevarnosti zaradi procesov pobočnega premikanja v merilu 1:25.000.

3) Izdelava karte geološko pogojenih nevarnosti zaradi procesov pobočnega premikanja v merilu 1:25.000 na podlagi sinteze fazne karte (1) in verjetnostnega modela (2) v merilu 1:25.000 in izločitev najbolj problematičnih območij.

4) Detajlno kartiranje najbolj problematičnih območij v merilu 1:5.000 ali 1:10.000 (odvisno od razpoložljive topografske osnove) in izdelava detajlnih načrtov geološko pogojenih nevarnosti zaradi procesov pobočnega premikanja za ta območja.

5) Vnos podatkov v občinski GIS s potrebnimi navodili uporabnikom.

Končni izdelek je na občinski GIS prilagojena rastrska karta z označenimi in razvrščenimi območji nevarnosti (štiri stopnje) v rastru 25x25 m (nivo natančnosti) za celotna območja občin.

Stroški za izdelavo kart in ocen ogroženosti znašajo okvirno 20.000 do 40.000,00 € za eno občino. Zato je pomembno, da se za izdelavo ocen ogroženosti odločijo tiste občine, ki imajo težave s plazišči. Razpis namreč določa minimalno višino sredstev za razdelitev, po do sedaj znanih podatkih najmanj 600.000,00 EUR. Pomembno je, da se poiščejo viri za financiranje te pomembne naloge s strani MOP in drugih ministrstev. Sredstva je možno pridobiti iz razpisov EU in regionalnih razvojnih programov za raziskave in razvoj, ki so na razpolago že v tem letu in prav tako v naslednjih letih. V kolikor bi se za izdelavo ocene ogroženosti odločilo čim več občin, bi verjetnost financiranja dosegla 85 %, preostalo pa drugi viri.

»Pomembno je, da čim bolj učinkovito porabimo evropska sredstva, ki jih vključimo v programski proračun.« (Mitja Gaspari, DELO 25.8.02009)

Pri odločitvi o izdelavi karte z oceno ogroženosti se postavlja vprašanje stroškov in koristi oziroma vprašanje, koliko sredstev se vложи v preventivne dejavnosti, kar ocena ogroženosti prav gotovo je, in koliko škode morajo občine in občani pokriti pri sanaciji, če se ne upoštevajo določila ocene ogroženosti. Najslabši primer bi bil **podcenjevanje** nevarnosti oziroma preventivnih aktivnosti, čeprav se v isti sapi lahko vprašamo, kolikšna sredstva »država« nameni občinam za izvajanje obveznosti iz zakonodaje. Zato se je v praksi vedno izkazalo, da se moramo v občinah opreti tudi na lastne sile in iznajdljivost pri pridobivanju sredstev iz EU in drugih skladov. Navsezadnje pa imamo na ministrstvih za te aktivnosti tudi strokovno usposobljene službe, ki imajo že kar nekaj pozitivnih izkušenj.

Primer stroškov in koristi.

Za sanacije ob neupoštevanju ogroženosti pred plazovi je bilo v zadnjih ujmah na območju severovzhodnega dela države po podatkih služb Civilne zaščite za neposredne stroške potrebnih 2 mio €, za sanacije pa po oceni strokovnjakov še 9 mio €. Izkazano je bilo, da je več kot polovica vseh potrebnih intervencij in sanacij nastala zaradi neupoštevanja pravilnih posegov v prostor. Pravilne in

učinkovite posege v prostor (ali njegove prepovedi) pa bi nedvomno pridobili iz predlagane izdelave ocene ogroženosti in ranljivosti prostora. Iz navedenega izhaja, da bi prihranili okoli 6 milijonov € samo pri tej zadnji ujmi. Strošek za izdelavo ocene tudi brez virov iz EU skladov pa bi bil v tem primeru minimalen.

S priložene informativne karte verjetnosti pojavljanja plazov za območje Slovenije v merilu 1:250 000 je razviden

metodološki pristop. Za uporabo kart na nivoju občin pa se uporabljajo karte v merilu 1:25 000, ki so predmet projekta.

Pripravi:

Sodelavec za zaščito in reševanje Vladimir Jarb Nikolič, Mestna občina Slovenj Gradec, član delovne skupine za zaščito in reševanje pri Skupnosti občin Slovenije, ob sodelovanju Geološkega zavoda Slovenije (dr. Komac in dr. Bavec)

Slovo NUSZ ali prihod davka na nepremičnine?

V zadnjem obdobju se je v medijih pojavilo kar nekaj prispevkov na temo množičnega vrednotenja nepremičnin in posledično uvedbe davka na nepremičnine. Z uvedbo davka na nepremičnine je predvidena odprava nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča (NUSZ) in davka od premoženja. Oba, predvsem NUSZ, predstavljata kar zajeten del (izvirnih) prihodkov lokalnih skupnosti. Navedeno pomeni, da se lahko z njuno ukinitvijo oz. nadomestitvijo z davkom na nepremičnine vsaj v nekaterih lokalnih skupnostih bistveno spremenijo pogoji financiranja oz. zagotavljanja finančnih virov.

Ker (vsaj po mojem mnenju) v prispevkih niso bile predstavljene vsebinske primerjave med prej navedenimi dajatvami, želim v svojem skromnem prispevku pojasniti nekatere bistvene razlike med temi dajatvami in nanizati nekaj argumentov za in proti uvedbi davka na nepremičnine.

Odločitev, da napišem ta prispevek, je tudi v ugotovitvi, da občinske uprave temu vprašanju ne posvečajo dovolj pozornosti in to kljub temu, da predstavljajo prihodki s tega naslova povprečno 10% proračunov občin – ne skrbi pa jih tudi dovolj, da je obseg nadaljnjega financiranja morebiti odvisen tudi od njihovega sodelovanja

pri množičnem vrednotenju nepremičnin (ki je celo zakonsko predpisan).

Moj širši pogled na uvedbo davka na nepremičnine sem že podal v pismu bralcev, ki je bil objavljen v Delu dne 17.1.2009 na strani 5 (<http://www.delo.si/tiskano/html/20090117/Delo/0>). Priporočam ogled članka, ki je v bistvu negativen odgovor na pobudo, da se naj namesto uvajanja davka na nepremičnine uvede davek na »pretirano oz. neracionalno« potrošnjo v smislu – nepremičnine naj ne bodo predmet obdavčitve, saj so si jih ljudje zgradili s trdim delom in z odrekanjem. V odgovoru podajam tudi nekatere ugotovitve glede nespametne in kratkoročne prostorske politike. Te posledice se nam sedaj vračajo v obliki dragih reševanj komunalno infrastrukturnih problemov, ki so v velikem obsegu na ramenih občin.

Preteklost in (še) sedanjost dajatev na nepremičnine

Objektiven odgovor glede obdavčitve nepremičnin je v Sloveniji praktično nemogoč. Do nepremičnin v Sloveniji prevladuje predvsem subjektiven odnos, ki gre vse do meje iracionalnega. Večina stanovanjskih hiš je bila zgrajena z lastnim delom, zato je tudi prisoten močan emocionalni odnos do te

lastnine. Država je v preteklosti s takšno politiko na nek način kupovala socialni mir. V takratni družbi so se reševali stanovanjski problemi z nenadzorovano gradnjo stanovanjskih hiš na komunalno neopremljenih področjih, država pa je takšno ravnanje na tihem podpirala.

Kljub temu, da je država s tem pospravila z mize en problem, se je pojavil drugi problem - posesti oz. možnost uporabe nepremičnin v družbeni ureditvi, ki skoraj ni poznala zasebne lastnine. Zato je bilo potrebno glede na družbeno ureditev, v kateri je vladala družbena lastnina, uvesti vsaj nek družbeni korektiv. Odziv države je bil v tem, da je država uvedla neko nadomestilo za posest ali lastništvo, ki naj bi presehalo neka družbena pričakovanja oz. merila za posameznika oz. družino. S tem smo pridobili NUSZ in davek na premoženje.

Prihodki lokalnih skupnosti so v družbenih ureditvah zelo raznoliki in so odvisni od družbene ureditve, ki ureja razmerje med državo in lokalno samoupravo. To razmerje že navzven odraža način urejanja javnih zadev. Že v evropskem prostoru zaznamo zelo različne ureditve - od skandinavskih lokalnih skupnosti, ki imajo zelo velika pooblastila, pa vse do držav, ki prepuščajo lokalnim skupnostim zelo malo pooblastil. V preteklosti in

sedanjosti sta v Sloveniji že od nekdanji bili NUSZ in davek na premoženje, kot v preostalih državah (tudi zahodnega političnega sistema), prihodek lokalnih skupnosti. Tudi v bodoče (če bo sprejet zakon na davek nepremičnin) je mogoče pričakovati, da bodo davki in dajatve na premoženje prihodek lokalnih skupnosti.

Donosnost dajatev na nepremičnine in politični razlogi za sprejetje davka na nepremičnine

Makroekonomsko in politično gledano z vidika celotnega državnega proračuna, predstavljajo javne dajatve z naslova obdavčitve nepremičnin dokaj majhno vrednost (145,6 mio za leto 2007). Občine tako zberejo v proračune lokalnih skupnosti povprečno 10 % njihovih prihodkov, kar pa je gledano z vidika lokalnih skupnosti zelo pomemben prihodek. Ti prihodki predstavljajo v strukturi celotnega državnega proračuna le ca. 1,9 % (za leto 2009 znaša celoten proračun 7,920 mio EUR). Obstaja verjetnost, da bi bilo možno na neki način nadomestiti izpad teh finančnih sredstev (v primeru da davka ne bi uvedli), vendar se tukaj odpirajo še druge

dileme, ki jih bom opisal v nadaljevanju. Nujnost zagotavljanja teh sredstev pa je neizpodbitna, saj glede na povečevanje obsega nalog občin ob nespremenjenih prihodkih občine že sedaj prisiljuje v zadolževanje. Navedeno ima posledice tudi že na makroekonomskem položaju Slovenije. Vprašljivo je tudi načelo pravičnosti – izpad prihodkov davka na nepremičnine bi morali pokriti tudi tisti, ki niso lastniki nepremičnin.

Prav tako je s političnega vidika zelo neprijetno obdavčiti **1,2 mio lastnikov** nepremičnin, ki jih je po popisu iz leta 2007 **6,5 mio**. Sicer je pri tem na nek način mogoče pritrđiti bivšemu premierju, ki je izrekel znameniti stavek: »Torej, povedal bom še stotič, tudi za gluhe, vlada ne predlaga nobenih davkov na nepremičnine.«¹, vendar je v nadaljevanju vseeno zamolčal, da popis nepremičnin predstavlja uvod v davek na nepremičnine. Navedeni davek bi nadomestil NUSZ in davek od premoženja, tako da praktično gledano, res ne gre za nov davek. Vznemirjanje lastnikov z obvestili o njihovi posplošeni vrednosti vsekakor ni dobro za katerokoli politično garnituro, ki takrat vlada.

Če strnemo – gornji (politični) razlogi vodijo k temu, da bo morala politična oblast (katerekoli opcije), ki bo predlagala davek na nepremičnine, imeti zelo dobre argumente, predvsem pa dovolj poguma, da bo prevzela nase marsikatero upravičeno ali neupravičeno kritiko. To dejstvo je verjetno tudi glavni razlog, da si vsaka politična oblast v samostojni Sloveniji podaja davek na nepremičnine kot vroč kostanj in da kljub dolgoletnim obljubam še nimamo uvedenega tega davka. Gledano z gornjih vidikov lahko pripišemo uvedbi davka na nepremičnine minus (vsaj za vsako politično oblast, ki ga bo uvedla).

Argumenti upravičenosti uvedbe davka na nepremičnine

Razlogov za uvedbo davka na nepremičnine je kar nekaj: popolnoma zastarela (v bistvu neustavna) NUSZ in davek na premoženje, predmet obdavčitve ni vrednost nepremičnine, premalo vzvodov za izvajanje zemljiške politike ipd. Poskušal bom navesti vsaj nekaj argumentov, ki bodo v nasprotju s političnimi razlogi v prid uvedbi davka na nepremičnine.

¹ Janez Janša na seji državnega zbora 18. decembra 2006

Kljub temu, da je NUSZ bil zakonsko predpisan že leta 1977, ga že takrat niso uvedle vse občine in tudi ne za vsa stavbna zemljišča. Nova ureditev, ki je podrobnejše določala NUSZ, sega v leto 1984 na podlagi Zakona o stavbnih zemljiščih, katera določila so še danes v veljavi (ob dopolnitvah z Zakonom o urejanju prostora in Zakonom o graditvi objektov). Določila predpisujejo zgolj neki okvir, ki določa predmet dajatve, osnovna merila in kriterije za določanje višine, oprostitev ipd., vse ostale stvari pa prepušča občinskim odlokom. Ker je trenutno občin v Sloveniji 210, imamo tudi (teoretično in praktično) 210 različnih odlokov o nadomestilu za uporabo stavbnih zemljišč (pa še tu obstaja vprašanje ali imajo vse občine odloke sploh sprejete). Gre torej za razpršeno, nepregledno in nekonsistentno določanja višine dajatve NUSZ. Prav tako je bilo kar nekaj odločitev ustavnega sodišča, v katerih je to ugotovilo, da je NUSZ sicer neustaven, vendar predstavlja nenadomestljiv vir financiranja lokalnih skupnosti in bi njegova ukinitve povzročila resno nevarnost za izvajanje zakonskih nalog lokalnih skupnosti in ga zato pušča v veljavi (oz. dopušča njegovo izvajanje).

Neustrezna je tudi določitev predmeta dajatve, od katere se odmerja NUSZ. Na višino NUSZ, skladno z zakonom, vpliva le nekaj okoliščin, kot so npr. lokacija, površina, namembnost, komunalna opremljenost... V praksi zato prihaja do situacij, ko plačata enak NUSZ uporabnik zelo razkošne hiše kakor tudi uporabnik na pol razpadajoče stanovanjske hiše, ki ima na njegovo žalost enako površino in se nahaja na enakem območju z enako komunalno opremo. Po mojem mnenju gre v takšnih primerih za nedopusten in popolnoma nepravičen kriterij. Gledano s tega vidika, lahko pripišemo plus za uvedbo davka na nepremičnine, saj naj bi bil eden izmed glavnih kriterijev vrednost

nepremičnine. Dodaten plus si davek zasluži zaradi poenotenja kriterijev in meril za celotno območje Slovenije, ki s tem izbija subjektivne kriterije oz. samovoljo občin po določevanju višin NUSZ glede na trenutne (politične) potrebe.

Zemljiška politika in davek na nepremičnine

Davek na nepremičnine je lahko tudi zelo učinkovit instrument zemljiške politike. Tudi davčni strokovnjaki se strinjajo, da njegov namen nikakor ne sme biti samo fiskalen. Kot je bilo omenjeno že v začetku tega prispevka, se moramo zaradi nespametne prostorske politike danes soočiti z izstavljenimi računi, ki naj bi vsaj delno odpravili posledice takšnega ravnanja. Na tem vprašanju se bodo verjetno najbolj lomila kopja pri določevanju stopenj davka. Pri tem se bo potrebno soočiti z ekonomskimi, sociološkimi in drugimi argumenti. Čeprav v današnjem sistemu NUSZ pomeni prispevek t.i. fizičnih oseb (lastnikov stanovanj in stanovanjskih hiš) v strukturi pobranega NUSZ majhen delež, bo pričakovati, da bo vsaka sprememba naletela na buren odziv teh zavezancev. Pri pisanju zakona bo zato potreben temeljit razmislek pri uvajanju stopnje davka na vrednost nepremičnin, ki niso namenjene stanovanjskemu namenu in bi naj tudi v bodoče prispevale največ k izdatnosti pobrane dajatve oz. davka. Z druge strani pa bi moral biti davek vsaj toliko stimulativen, da bi prisilil lastnike nepremičnin, da razmislijo o tistih nepremičninah, ki jih dejansko ne potrebujejo za lastno bivanje. Ni potrebno posebej omenjati, da je obstoječ davek na premoženje neučinkovit, saj so njegove stopnje (kljub možnostim občin, da ga zvišajo na 5 x vrednost) tako majhne, da lastnike ne prisiljuje k aktivnostim v zvezi z obdavčeno nepremičnino. Pa tudi kriteriji so postavljeni zelo visoko in je zato zelo malo zavezancev s tega naslova

(pa še ti imajo veliko možnosti, da se lahko izognejo plačilu).

Da je stanovanjska politika neustrezna, dokazuje že golo dejstvo, da imamo v Sloveniji dovolj stanovanj, ki pa niso ustrezno umeščena v prostor ali pa njihova struktura ni ustrezna. To stanje se je pojavljalo že pred osamosvojitvijo Slovenije, po osamosvojitvi pa je bil storjen še en bistven korak na področju nepremičnin - lastninjena stanovanj v prejšnji družbeni lastnini. S tem se je bistveno spremenila lastniška struktura, ki je privedla do tega, da je postal delež stanovanj v zasebni lasti kar 92,4 % (vir SURS: 2002). Takrat je bila sestavljena struktura stanovanj sledeča: enostanovanjskih hiš je bilo 46,4%, dvostanovanjskih hiš 18,3%, tri- ali večstanovanjskih stavb 34,2%, nestanovanjskih in drugih stavb 1,1%.

Velik odstotek lastniških stanovanj je značilnost južnoevropskih držav (Italija, Grčija, Malta...), kar odraža nek zgodovinski odnos do nepremičnin in stanje družbene ureditve (družinska povezanost in navezanost na rodne nepremičnine).

V Sloveniji je stanje podobno, tako da imamo »med naseljenimi stanovanji kar 82 odstotkov lastniško zasedenih (v njih biva lastnik s svojim gospodinjstvom), osem odstotkov pa sestavljajo stanovanja v zasebni lasti, katerih uporabnik, ponavadi mlajši sorodnik, ne plačuje najemnine... Pri preostalih dveh skupinah stanovanj smo seveda zelo nizko – zasebnih najemnih stanovanj je tri odstotke, neprofitnih/socialnih pa sedem odstotkov.«²

K stanovanjem je potrebno prišteti še nezazidana stavbna zemljišča, ki jih lastniki čuvajo za »prihodnje rodove« ali pa jih špekulativnih razlogov nočejo prodati. Kljub nekaterim instrumentom, ki so na voljo, občine ne morejo izvajati zemljiške politike na takšnih

² Srna Mandić, Prihodnost ob upokojitvi; Stanovanje, kot četrti pokojninski steber, Sobotna priloga Dela 17.10.2009, str. 8

zemljiščih, saj je odločba ustavnega sodišča razveljavila plačevanje NUSZ na komunalno neopremljenih stavbnih zemljiščih.³ Zelo malo občin se je zato sploh odločilo za uvedbo NUSZ na nezazidana stavbna zemljišča. Ta tema je obširna in strokovno zahtevna, zato mogoče o tej temi kdaj drugič.

Skratka, z ustreznimi obdavčitvijo bi bilo mogoče spremeniti nekatere železne navade s področja nepremičnin. S stališča »homo oeconomicus« bi zavezanci lahko začeli razmišljati o stroških vzdrževanja nepremičnin, izgubljenih prihodkov z naslova najemnin in seveda predvsem iz vidika stroškov davka.

Davek na nepremičnine – da ali ne ?

Ljudje pri davkih ravnajo dostikrat iracionalno, saj se ne zavedamo vseh posledic naših odločitev v danem trenutku. Dotaknil sem se zgolj nekaterih argumentov za in proti uvedbi davka na nepremičnine. Verjetno si ni potrebno posebej predstavljati izida odgovora na hipotetično referendumsko vprašanje: »Ali ste za uvedbo davka na

nepremičnine ?«. Tistih, ki bi obkrožili odgovor »ZA«, bi težko našli za kakšen procent. Ljudje se pri davkih težko razumno odločajo, ne glede na to, kakšni argumenti so za sprejetje kakšnega davka.

Četudi bo ponujen predlog davka nadomestil popolnoma neustrezno obstoječo dajatev, bo predlog naletel na bolj ali manj izražen odpor. Pri plačevanju davkov gre za plačilo neke dajatve, od katere plačnik ne dobi neke neposredne protidajatve. Če ponazorim s citatom: »Plačilo davka je za davčnega zavezanca breme, ki ga le s težavo sprejema in si zato na različne načine prizadeva zmanjšati negativne posledice obdavčitve.«⁴ Dodatno bodo k argumentom »PROTI« verjetno prilili olja na ogenj tudi vsi tisti, ki so bili opečeni ob poku nepremičninskega balona in vsi tisti, ki so postali lastniki nepremičnin zaradi drugih okoliščin, ki niso povezane z nujnostjo njihove rabe nepremičnin.

Kot sem nakazal v prispevku, obstaja tudi možnost, da se davek preprosto

ne uvede. Pri tem razmisleku bi želel opozoriti le na eno temeljno načelo – načelo pravičnosti. Breme bo v tem primeru razporejeno na druge davčne zavezanke, ki niso povezani s predmetom obdavčitve t.j. nepremičninami ob dejstvu, da imamo v Sloveniji kar za 180 milijard evrov vrednih nepremičnin.

Če ponovim – želim si le razmisleki ob morebitni uvedbi davka na nepremičnine. Z veseljem bom prisluhnil tudi drugim argumentom – pa naj bodo za ali proti.

Janko Trobiš, Mestna občina Celje in predsednik delovne skupine za NUSZ pri SOS

Komentar izraža stališče avtorja in ne nujno tudi organizacije, v kateri je zaposlen, članstva delovne skupine ali uredništva časopisa

³ o tej odločitvi morda kdaj drugič. Pripravljavec zakona je ob pisanju odgovora US naredil »salto mortale« glede na jezikovno in teleološko razlago spornega člena.

⁴ Mag. Nina Veršnik, pravnica; cisti.racuni@finance-on.net, objavljeno 6.9.04 22:00

Financiranje javnih kulturnih zavodov občin ustanoviteljic po 1.1.2010 jedro velike neznanke

V petek, 4.12.2009, sta se na Ministrstvu za kulturo sestala Sekcija mestnih občin Skupnosti občin Slovenije in ministrica za kulturo Majda Širca. Kar nekaj mestnih občin si je v zadnjih mesecih neuspešno prizadevalo za srečanje z ministrico, slednje pa je v zelo kratkem roku uspelo realizirati sekretariatu SOS. Vsebina srečanja je bila financiranje javnih kulturnih zavodov po 1.1.2010, sekcija mestnih občin pa je zastopala interese vseh prizadetih občin ustanoviteljic.

Ključne zahteve predstavnikov Sekcije mestnih občin SOS so vsebovane v naslednjem: »Višina sofinanciranja v letih 2010 in 2011 s strani države ne bo manjša kot v letu 2009, ne glede na morebitne spremembe državnega proračuna v naslednjem dvoletnem obdobju. Trajna ureditev statusa in financiranja občinskih muzejev in galerij od leta 2012 naprej bo potekala v sodelovanju z občinami-ustanoviteljicami in na podlagi usklajenih predhodnih sprememb oziroma dopolnitev vseh predpisov, ki urejajo to vprašanje.«

Ministrica za kulturo Majda Širca je bila izjemno kooperativna ter se je na vabilo sekretariata odzvala izjemno hitro. Glede zahtev predstavnikov mestnih občin je izrazila svoje načelno soglasje v zvezi s vključevanjem predstavnikov občin v prihodnje zakonske spremembe

oz. dopolnitve, medtem ko je zavezo Ministrstva za kulturo, da se sredstva v letih 2010 in 2011 ne bodo zmanjšala, zavrnila iz objektivnih razlogov. Čeprav so predstavniki Sekcije mestnih občin s petkovim dialogom bili v veliki meri zadovoljni, obstaja še vedno dilema oziroma nerešeno vprašanje glede financiranja, ki pa ga je v dobro obeh strani z dolgoročnega vidika potrebno rešiti.

Tripartitna pogodba o sofinanciranju pooblaščenega muzeja/galerije v letu 2010, ki jo je pripravilo Ministrstvo za kulturo, vsebuje med drugim naslednje določbe: »Sredstva se dodelijo z namenom izvajanja državne javne službe in za izvajanje nalog varstva premične in žive dediščine širšega pomena. (...) Financer sofinancira državno javno službo v obsegu iz prejšnjega odstavka, vendar največ v

višini 80 % vseh stroškov delovanja muzeja.« (4. člen pogodbe). Razliko (najmanj 20% vseh stroškov delovanja muzeja/galerije) bo morala prispevati občina-ustanoviteljica (oziroma občine-soustanoviteljci)!

Mnenje Komisije za kulturo SOS: Glede na nedosežen dogovor s predstavniki Ministrstva za kulturo je v tem trenutku povsem realno pričakovati, da bo ministrstvo vsaj nekaterim pooblaščenim muzejem in galerijam zagotovilo manj sredstev v letu 2010 kot v letu 2009. Ob dejstvu, da občine v svojih proračunih za leto 2010 nimajo zagotovljene razlike v višini najmanj 20% vseh stroškov, smo vse občine-ustanoviteljice povabili k enotnemu in usklajenemu pristopu do Ministrstva za kulturo, ne glede na to, ali bo posameznemu muzeju/galeriji država nemara namenila nekoliko več

sredstev kot v letu 2009. Komisija za kulturo meni, da gre predvsem za načelno vprašanje državnega financiranja občinskih muzejev/galerij, ki je odločilnega pomena tudi za financiranje po 1. januarju 2012 (Podpis pogodbe o sofinanciranju v naslednjem letu predstavniki komisije razumejo tudi kot dolgoročno zavezo občine-ustanoviteljice glede višine sredstev in namena sofinanciranja.)

Komisija za kulturo SOS je zato predlagala, da Skupnost občin Slovenije, potem ko bo Ministrstvo za kulturo posredovalo podatke o financiranju posameznih muzejev/

galerij, opravi primerjalno analizo glede na financiranje le-teh v preteklosti in seznaniti vse občine-ustanoviteljice o konkretnih finančnih posledicah v letu 2010. Glede na nastalo situacijo menijo namreč, da nam le enoten in usklajen pristop, vključno z možnostjo, da nobena občina-ustanoviteljica ne podpiše pogodbe o sofinanciranju pooblaščenega muzeja/galerije v letu 2010, zagotavlja realno pogajalsko pozicijo do Ministrstva za kulturo, ki še vedno vztraja pri svoji ignorantski drži. Predlog komisije izhaja tudi iz spoznanja, da občine ustanoviteljice ne morejo sprožiti upravnega spora, saj so stranke v postopku muzeji/galerije, ki

so se potegovali za pooblastila v skladu z »Javnim ciljnim razpisom za podelitev pooblastila za opravljanje državne javne službe muzejev« (JPR19-PSM-2009), ki ga je Ministrstvo za kulturo objavilo 27. marca 2009.

Občinam ustanoviteljicam je komisija za kulturo posredovala enotno dikcijo izjave župana/županje, ki jo je predlagala v podpis. S takšnimi izjavami želimo izraziti nedvomno enotno stališče vseh prizadetih občin.

Vlado Kožel,
predsednik komisije za kulturo SOS
MO Celje

14. seja predsedstva SOS z ministrom Lukšičem

Predsedstvo Skupnosti občin Slovenije se je 17. novembra 2009 sestalo na 14. redni seji. V vsebinskem delu o problematiki izvajanja predšolske vzgoje je gostilo ministra za šolstvo in šport dr. Igorja Lukšiča. Prisotni so bili ob glavnih točkah dnevnega reda seznanjeni tudi z delom komisij in sekcije mestnih občin ter sekcije ostalih občin, ki sta se sestali pred samo sejo predsedstva. Minister je prisotnim

predstavil prioritete na področju predšolske politike. Priznal je, da ima država do tega sektorja v proračunu izrazito »mačehovski odnos«, zato bo v začetku decembra organizirana okrogla miza, s katero želijo poudariti pomembnost tega starostnega obdobja. Povedal je tudi, da so zaradi trenutnega položaja ukinili brezplačen vpis 5-letnika, za kar si bodo prizadevali, da bo sčasoma uveljavljeno. Postopno si bo

po besedah ministra ministrstvo tudi prizadevalo, da bo vrtec brezplačen, čeprav je veliko pritiskov na že uveden socialni ukrep, v skladu s katerim je vpis drugega otroka v vrtec brezplačen. Minister je izpostavil predvsem željo, da bi v prihodnosti skupaj z občinami in Službo za lokalno samoupravo in regionalno politiko iskali ustrezne rešitve v razbremenjevanju finančnih bremen. Minister vidi rešitve tudi v

funkcionalni gradnji ter v možnosti začasnih - mobilnih variant. Predsedstvo SOS je podprlo predlog sekcije mestnih občin, da se ustanovi komisija za vrtce glede prostorskih normativov. Minister Lukšič se je zavezal, da bo ministrstvo naredilo analizo stanja na tem področju ter primerjavo z ostalimi evropskimi državami, saj po njegovih besedah ni razloga, da bi v Sloveniji imeli vrtce dražje kot drugod.

Celoviti vpogled v problematiko izvajanja prenosa infrastrukture v upravljanje občin, izvajanja gospodarskih javnih služb ter določanje cen komunalnih storitev, ki se kažejo v lokalnih skupnostih, je podal dr. Boštjan Brezovnik z Inštituta za lokalno samoupravo in javna naročila Maribor. Prisotne je seznanil, da je na tem področju prišlo do celovite reforme, ki pa je za seboj pustila nevzdržne posledice. Med drugim so sporne določbe Zakona o javno-zasebnem partnerstvu, ki posegajo v že pridobljene pravice, kar pa je v nasprotju z ustavnimi določili in samo prakso. K tej temi se je seje predsedstva udeležila tudi Bernarda Podlipnik z Ministrstva za okolje in prostor, ki je povedala, da je bilo s strani občin zaslediti pritiske glede spornega pozitivnega strokovnega mnenja o oblikovanju cene komunalnih storitev. Ministrstvo vidi težavo predvsem v evidencah in organiziranosti v občinskih upravah, če se ta pomanjkljivost ne odpravi, pa bo imelo za posledico veliko občin težave z računskim sodiščem. Skupnost bo v sodelovanju z inštitutom dala pobudo za spremembo Pravilnika o metodologiji za določitev cen s predlogom, da se roki navedeni v pravilniku podaljšajo za najmanj dve leti.

Na seji predsedstva je bilo govora še o postopkih združevanja Skupnosti občin Slovenije in Združenja občin Slovenije, kjer se je predsedstvo seznanilo z dosedanjimi postopki in prizadevanji Skupnosti po združitvi obeh reprezentativnih asociacij. Pod

točko razno so med drugim obravnavali tudi pobudo Mestne občine Ljubljana v zvezi s spremembo 9. člena Zakona o financiranju občin, na podlagi katerega lahko občine od leta 2007 predpišejo občinsko takso le za z zakonom taksativno naštetih razlogov, med katerimi je določena uporaba javnih površin za prirejanje razstav in zabavnih prireditev.

Predsedstvo Skupnosti je podprlo pobudo in jo naslovilo na Ministrstvo za finance. Predsedstvo se je tudi strinjalo s predlogom o ustanovitvi Komisije za občinsko redarstvo, za katero so se že pričeli postopki evidentiranja članov v delovno skupino.

Alenka Jarc

Sekcija mestnih občin o ukinitvi sredstev v upravljanju

Sekcija mestnih občin Skupnosti občin Slovenije se je na svoji prvi, ustanovni seji sestala 17.11.2009 v prostorih Mestne občine Kranj. Ukinitvev sredstev v upravljanju je bila točka dnevnega reda, ki je trenutno v mestnih občinah izjemnega pomena, saj prinaša veliko vprašanj in nejasnih situacij. Razpravljali so vsi predstavniki mestnih občin, namen razprave pa je bil izmenjati stališča, medsebojne izkušnje ter iskati rešitve. Ob tem je predsedujoči Bojan Šrot povedal, da je Skupnost občin Slovenije na Ministrstvo za okolje in prostor in na

Ministrstvo za finance naslovila dopis, v katerem je opozorila na problem standarda 35 in nedorečenost vsebinskih težav na tem področju. Predstavniki mestnih občin so na seji izrazili tudi potrebo po ustanovitvi »ad hoc« delovne skupine za spremembo Zakona o financiranju občin. Praksa zadnjih let kaže, da država sprejema zakone in podzakonske predpise, ki v veliki meri prizadenejo občinske proračune ter prinašajo nove obremenitve in obveznosti, ki jim je težko slediti in jih realizirati. Še posebej pa občine že nekaj časa opozarjajo

na dejstvo, da občine, ki so sedežne občine institucij, katerih pristojnosti so širše od meja občin, za delovanje teh ne prejemajo nobenih dodatnih sredstev. Mestne občine in občine, ki jih je mogoče šteti kot regionalna središča na nekaterih področjih, so tako tiste, ki morajo znotraj svojih lastnih sredstev zagotavljati sredstva, za investicije in sredstva za delovanje institucij, katerih storitve uporabljajo uporabniki iz širšega, regionalnega »bazena«.

Jasmina Tkalčič

Zapuščine brez dedičev se ne bodo prenesle na občine

Vlada Republike Slovenije je na 30. redni seji s sklepom št. 47800-4/2009/17 z dne 4. junija 2009 sprejela Strategijo ravnanja z nepremičnim premoženjem (v nadaljevanju strategija). V strategiji je med nalogami določila tudi konkretne naloge Ministrstva za pravosodje. Točka 1.9 strategije določa, da je Ministrstvo za pravosodje dolžno v sodelovanju z Ministrstvom za javno upravo in drugimi pristojnimi ministrstvi temeljito proučiti ter se na tej podlagi odločiti o morebitni pripravi spremembe predpisov, s katerimi bodo nepremičnine, ki imajo status zapuščine brez dedičev, postale last samoupravnih lokalnih skupnosti na območju katerih ležijo. Pri pripravi teh predpisov je Ministrstvo za pravosodje dolžno zagotoviti sodelovanje združenj občin v skladu s 94. členom Zakona o

lokalni samoupravi. V zvezi s predmetno problematiko so se v torek, 1.12.2009, na Ministrstvu za pravosodje sestali predstavniki Skupnosti občin Slovenije (v nadaljevanju skupnost), predstavniki omenjenega ministrstva ter državnega pravobranilstva. Predstavniki skupnosti so uvodoma v zvezi s tem poudarili, da se postavlja zgolj in predvsem vprašanje oziroma dilema v primeru, da navedeno predstavlja večje stroške ali nesorazmerne obveznosti za samoupravne lokalne skupnosti glede na koristi, kar se nanaša tako na vrednost zapuščine v povezavi s terjatvami zapustnikovih upnikov kot tudi na stroške z predmetnimi nepremičninami. Našo domnevo so samo še potrdili predstavniki državnega pravobranilstva, ki so podrobneje predstavili vse probleme ter stroške, ki jih prinašajo zapuščine

brez dedičev. Omenjene zapuščine so v večini primerov prezadolžene, prav tako so sodni postopki zelo dolgi in prinašajo dodatne stroške ter obveznosti. S tem, ko so predstavniki državnega pravobranilstva povedali, da v danem trenutku in ob veljavni zakonodaji »ne privoščijo prenosa zapuščin brez dedičev na občine«, so samo potrdili domnevo, da prenos zapuščin brez dedičev v danem trenutku na občine ne pride v poštev. Tako je na sestanku bil sprejet sklep, da je v tej fazi prenos predmetnih zapuščin na občine nesprejemljiv, kar se pa tiče problematičnosti postopkov in zakonodaje pa bo ministrstvo za pravosodje, ministrstvo za javno upravo in državno pravobranilstvo pristopilo k spremembi zakonodaje v smeri poenostavitve postopkov.

(SP)

Srečanje predstavnikov skupnosti z ministrom dr. Gjerkešem

Predstavnice in predstavniki Skupnosti občin Slovenije (v nadaljevanju SOS) so se na Službi Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko (v nadaljevanju SVLR) sestali z ministrom dr. Henrikom Gjerkešem. Spregovorili so o odprtih vprašanjih ter iskali rešitve težav, s katerimi se soočajo predstavniki lokalne samouprave. Ministru so predstavili nabor problemskih zadev, s katerimi se srečujejo občine. Dr. Gjerkeš je uvodoma pozdravil takšna skupna srečanja, saj se zaveda, da je v smeri reševanja težav nujno sodelovanje s predstavniki lokalne oblasti. Poudaril je, da je prejel popis problemskih zadev, ki mu jih je posredovala SOS in ki povzemajo najbolj problematične zadeve v občinah. Zaveda se, da jih je ogromno in da nekaterih težav ministrstvo ne bo zmoglo reševati samo, zato apelira na pogostejša srečanja s predstavniki asociacij. Minister je prav tako zagotovil, da bosta tako SOS kot tudi Združenje občin Slovenije obravnavana kot enakovredna sogovornika nasproti ministrstvu pri sprejemanju predpisov in postopkov, ki se tičejo občin.

Predstavniki asociacij so se z ministrom pogovarjali tudi o črpanju evropskih sredstev, kjer se pričakuje pospešitev

postopkov v zvezi s 5. razpisom iz Operativnega programa krepitve regionalnih razvojnih potencialov za obdobje 2007 – 2013. SOS je pri tem opozoril, da je nujno potrebno pospešiti vse aktivnosti, saj mora biti skupen interes tako občine kot države, da se evropska sredstva, ki so na razpolago, počrpajo. Minister je poudaril, da se pričakuje začetek priprave razpisa, ki bo objavljen predvidoma v januarju naslednjega leta. Skupnost je še ob tem dodala, da je med drugim nujno potrebna analiza uspešnosti pri črpanju EU sredstev, da se odpravijo pomanjkljivosti in ovire. S strani SOS je bilo opozorjeno na problematiko komunalne in cestne infrastrukture, predvsem glede prenosa v upravljanje na občine. Pri prenosu se pojavljajo številne težave, saj dejansko stanje ni zrelo za veljavno ureditev. SOS je zato zahteval podaljšanje roka za prenos komunalne infrastrukture.

Z ministrom so predstavniki Skupnosti spregovorili še o ustanavljanju pokrajin. SVLR že usklajuje nadaljnja postopanja v zvezi s pokrajinsko zakonodajo, vendar se je potrebno zavedati, da morajo biti ti postopki opravljeni korektno in natančno, je še poudaril minister. Podpredsednik

SOS Anton Peršak je povzel nabor problemskih zadev in ministra predvsem opozoril na problematiko javno zasebnega partnerstva, na izvajanje občinskih prostorskih načrtov v zvezi z Zakonom o prostorskem načrtovanju, pa tudi na problematiko lastništva nad občinskimi cestami, pri kateri bi bilo nujno potrebno vzpostaviti evidenco, ki bi izkazala pravilno dejansko in pravno stanje.

Minister je bil v nadaljevanju tudi opozorjen na še vedno pereč problem financiranja občin in z njim povezanim določanjem višine povprečnine. SVLR mora ob prihodnjih spremembah Zakona o financiranju občin upoštevati tudi predloge, katere je na to temo posredoval SOS. Minister dr. Gjerkeš je ob koncu naznanil, da se bo oblikovalo skupno posvetovalno telo za uspešno izvajanje evropske kohezijske politike, katero bo sestavljeno iz predstavnikov SOS, Združenja občin Slovenije ter SVLR. Ministrstvo je mnenja, da se bo tako najučinkoviteje uresničila možnost izpolnitve vseh zastavljenih ciljev operativnih programov.

Alenka Jarc

Pregled kakovosti notranje revizijske službe v MOM

S sklepom predsedstva Skupnosti občin Slovenije je bilo sklenjeno, da se izmed članov delovne skupine za notranjo revizijo pri Skupnosti občin Slovenije izbere komisija, ki bo opravila preglede kakovosti notranjih revizijskih služb po občinah. Dne 9. septembra 2009 je komisija, sestavljena iz mag. Božidarja Jagra, mag. Nataše Koprivšek in Simone Krese, opravila prvi pregled v Mestni občini Maribor (v nadaljevanju MOM). Cilj pregleda so bile zlasti aktivnosti, s katerimi bi komisija preučila vse najpomembnejše dejavnike tveganja, ki so

obvladovana v zadostni meri in opozorila na morebitne slabosti. V ta namen so bili predlagani proučitev možnosti izvajanja notranje revizije, pregled indikatorjev in ovrednotenje upravljanj tveganj, pregled sistema notranjega kontroliranja ter ravnanje z dokumentarnim gradivom. Komisija je ob pregledu ugotovila, da je MOM zagotovila kvalitetne možnosti za izvajanje dejavnosti notranjega revidiranja, prav tako so prostori primerni za opravljanje nadzora. Služba za notranje revizije MOM dosledno zagotavlja informiranost, ki jo dokumentira z

eksternimi in internimi vročilnicami, je še ugotovila komisija. Cilj pregleda je bil izpolnjen nad pričakovanji. V poročilu je komisija zapisala, da meni, da bi MOM ob upoštevanju Usmeritev za državno notranje revidiranje ter Uredbe o upravnem poslovanju in drugih internih aktov še izboljšala obstoječe stanje. Komisija predlaga, da se takšni postopki pregledov nadaljujejo, saj je izmenjava strokovnih izkušenj in dobre prakse več kot koristna za nadaljnja ukrepanja.

Alenka Jarc

Zdravstveno zavarovanje občanov še nekaj časa problematično

V postopku sprejemanja novele Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju je Skupnost občin Slovenije nenehno opozarjala, da je s spornimi določbami Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (Uradni list RS, št. 76/2008; ZZVZZ-K) ogrožena finančna sposobnost samoupravnih lokalnih skupnosti za izvajanje njihovih z Ustavo RS in zakoni določenih nalog, zaradi česar jim je onemogočeno, da bi lahko svojim prebivalkam in prebivalcem v celoti zagotovile pravico do uresničevanja lokalne samouprave. Kljub vsem pripombam in opozorilom, ki so bile očitno »ignorirane«, je novela zakona bila sprejeta.

Nadalje je ministrstvo ravnalo na škodo občin pri sprejemanju Pravilnika o merilih za ugotavljanje dohodkov, prihrankov in premoženja občanov za prijavo v obvezno zdravstveno zavarovanje (Uradni list RS, št. 126/08, v nadaljevanju »pravilnik«), ki je pogoj za izvajanje spornih določb novele zakona. Kljub mnogim pripombam in obljubi, da bo pravilnik usklajen s predstavniki občin, je ministrstvo ravnalo v nasprotju z omenjeno zavezo ter objavilo pravilnik v Uradnem listu RS 31.12.2008. Občine so se znašle v nezavidljivem položaju, saj je na ta način, kot ga določata novela zakona ter pravilnik, izvajanje zakona praktično onemogočeno.

Z dopisom, ki ga je s strani Ministrstva za zdravje prejela skupnost daljnega 3.4.2009, je le to priznalo, da je bila sprememba zakona, v katerem so določeni kriteriji, ki so podlaga za zavarovanje občanov, **NEDOMIŠLJENA**. Ministrstvo priznava, da stanje, ki ga je povzročila predmetna sprememba zakona otežuje zagotavljanje obveznega zdravstvenega

zavarovanja za socialno ogrožene občane. Zaradi tega naj bi ministrstvo predlagalo spremembo kriterijev tako, da zaradi zagotavljanja obveznega zdravstvenega zavarovanja ne bo prišlo še do dodatnega oškodovanja oseb, ki se zavarujejo kot občani.

Od obravnavanega dopisa je minilo že skoraj osem mesecev, Ministrstvo za zdravje pa kljub zavezi iz omenjenega dopisa do današnjega dne ni storilo prav ničesar. Občine so že slabo leto v položaju, ko se še vedno sprašujejo, kako izvajati veljavno zakonodajo na področju obveznega zdravstvenega zavarovanja občanov, saj po analizi Skupnosti občin Slovenije kar 90 odstotkov občin ne izvaja postopkov v skladu z zakonom. Na drugi strani pa so ponovno na udaru socialno ogroženi občani, ki so še kako potrebni pomoči v teh težkih časih.

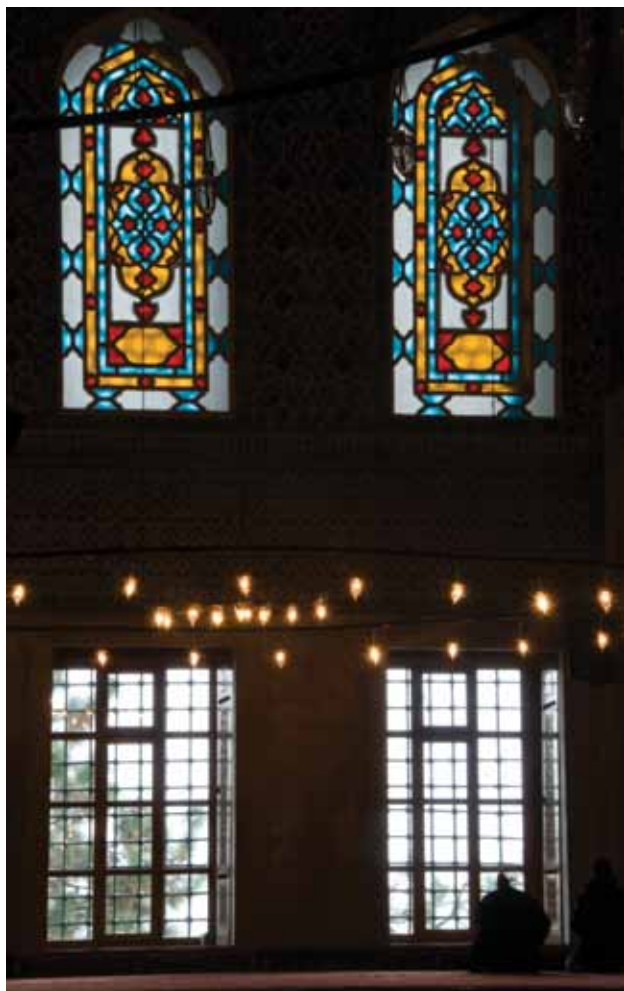
Pravica do zdravstvenega varstva je ustavna pravica, zato je skupnost pozvala ministra, da v skladu s svojo zavezo v najkrajšem možnem času sproži vse potrebne postopke za spremembo trenutnih predpisov, s katerimi bo ponovno omogočen enostaven postopek zavarovanja tako za socialno ogrožene občane kot tudi za samoupravne lokalne skupnosti.

Ministrstvo se je na omenjeni dopis odzvalo s kratkim odgovorom, da se zavedajo situacije, v kateri se je znašel marsikateri socialno ogroženi občan in da, kot že nekaj časa obljublja, Ministrstvo za zdravje

pripravlja nov zakon, ki naj bi določil enostavnejši postopek za prijavo v obvezno zdravstveno zavarovanje občanov.

Skupnost je v odgovoru na skopi dopis ministrstva reagiralo s predlogom ter pozvalo k ustanovitvi skupnega koordinacijskega telesa za spremembo Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju. Predmetni predlog je skupnost podkrepila z argumentom, da je priprava realnih in izvršljivih določb zakona mogoča zgolj z medsebojnim sodelovanjem, pripravljavci predlogov sprememb pa v veliki večini ne poznajo podrobnejših postopkov delovanja lokalnih skupnosti. Ravno slednje pa so vršilke zakonskih in podzakonskih predpisov.

Siniša Plavšič

Nas bo ministrstvo s spremembami Pravilnika o plačilih staršev za programe v vrtcih ponovno »razveselilo« ?

Skupnost občin Slovenije se je konec leta 2008 intenzivno ukvarjala s predlogom Pravilnika o metodologiji za oblikovanje cene programov v vrtcih, ki izvajajo javno službo, vendar je v začetku leta 2009 delo na tem pravilniku zastalo. Skupnost je morala s svojimi pripombami na hitro odreagirati pri spremembah Zakona o financiranju vzgoje in izobraževanja, brez našega sodelovanja in vednosti so bile v avgustu 2008 sprejete spremembe in dopolnitve Pravilnika o normativih in kadrovskih pogojih za opravljanje dejavnosti predšolske vzgoje.

Ministrstvo za šolstvo je v tem letu pričelo s pogovori za marsikatero spremembo, vendar so spremembe in novi predlogi sprememb sledili precej nesistematično. Prvi predlog spremembe pravilnika o plačilih staršev je zajemala ne več kot dva člena in se je nanašala prvenstveno le na uskladitev 21. d člena s spremembami zakonodaje na področju pobiranja davkov ter spremembo 6. člena pravilnika, kjer bi se naj pravilnik spremenil in bi naj za samostojne kulturne ustvarjalce, ki jim prispevke plačuje država upoštevali obračunani in ne le plačani prispevki, ki jih plačuje država. Ob pregledu

predlaganih sprememb smo seveda občine članice skupnosti predlagale še nekaj manjših popravkov, ki bi jih bilo smiselno in potrebno vnesti v pravilnik, če ga je ministrstvo že »odprlo« .

Predlagali smo, da se dopolni oz. spremeni 24. člen pravilnika, ki določa postopek občin za določitev polnega plačila staršev v primerih, ko občina ugotovi, da so starši navajali neresnične podatke. Potrebno je obnoviti postopek določitve plačila in v obnovljenem postopku občina nato določi polno plačilo vrtca, po tem, ko je staršu dala možnost, da se izjasni glede navajanja neresničnih podatkov. Ob tem je ministrstvo dodalo še nov člen, kjer bi naj občina upoštevala posebni socialni položaj družine ter spremembo 18. člena pravilnika, po katerem bi naj ponovno kot spremembo upoštevali tudi višino dohodkov.

Prav ta zadnja sprememba je sprožila pravi plaz pripomb in novih predlogov. Namreč, že v preteklosti smo občine kot spremembo upoštevale spremembo višine dohodkov. V praksi pa se je pokazalo, da so starši to s pridom uporabljali in prinašali potrdila o nižjih dohodkih, nemalokrat pa se je pri dohodnini za

naslednje leto pokazalo, da letoletni dohodki niso bili tako nizki. Zato je že pred leti prišlo do spremembe pravilnika, kjer je bilo eksplicitno določeno, kaj se šteje kot sprememba, ki je podlaga za določanje višine plačila, in sicer je bilo med drugim določeno, da se upošteva sprememba »virov« dohodkov. Ustavno sodišče pa je v enem od pritožbenem primeru ugotovljalo, da je to lahko tudi višina dohodkov.

Po obsežni razpravi in preverjanju vseh predlogov in ugotovitvi, da sodišče presoja, ali je neka pravica v zakonu in podzakonskih predpisih pravilno tolmačena in uporabljena, ne pa ali mora biti v nekem aktu ali ne, smo na usklajevalnem sestanku na Ministrstvu za šolstvo in šport prišli do zaključka, da preprosto viro ali pa višine dohodkov kot spremembe med letom izbrišemo iz 18. člena pravilnika, predvsem z namenom preprečevanja številnih sprememb sredi leta. Da pa starši v izjemnih primerih ne bi bili oškodovani, smo v skupnosti predlagali, da se v 18. členu pravilnika doda diskrecijska pravica občine (ki je drugače že določena v 3. členu pravilnika), da lahko občina tudi sredi leta upošteva posebni socialni položaj družine in določi

»nižje« ali »višje« plačilo staršev, kot izhaja iz dokumentov in dejstev, ki so jih starši navajali ob oddaji vloge za znižano plačilo vrtca.

Ko smo dodatne manjše popravke predlagali in pregledali naslednji osnutek sprememb pravilnika, se je kar vsulo večje število dodatnih pripomb. Veliko od njih je smiselnih, vendar zahtevajo temeljit premislek in širšo razpravo. Glede na to, da se v občinah zavedamo, da vsaka sprememba pravilnika zahteva določen čas že za samo objavo in uveljavitev spremembe, nato pa morajo občine poskrbeti še za spremembo programov, smo se občine osredotočile predvsem za enostavne in ne bistvene spremembe, ki za seboj ne bodo potegnile sprememb programov za določanje plačil staršev in predvsem ne bodo povzročile zadrževanja sprememb in posledično objave pravilnika, saj smo občine z reševanjem vlog za znižano plačilo staršev že začele.

Za nekatera odprta vprašanja in poenotenje ravnanja ter dodatno tolmačenje pa se je ministrstvo obvezalo, da bo posredovalo občinam enotna navodila, v katerih bodo zapisane vse posebnosti in odpravljene dileme, na katere smo občine pri razpravi o teh spremembah opozarjale.

Nekatere od pripomb, kjer je potreben temeljit premislek in razprava, so na primer, da se kot sprememba sredi leta upošteva tudi premoženje družine, ki se lahko tudi sredi leta spremeni, vprašljiva je rešitev, ko starši vloge ne dopolnijo in se jim vloga zavrne. Nekatere občine opozarjajo tudi na problem pridobivanja podatkov subvencij kmetov.

Poglobljen pregled pravilnika bi gotovo prinesel še kakšno pomanjkljivost ali pa bi še v kakem členu bilo smiselno in potrebno kaj spremeniti. V kolikor bi bile občine prej opozorjene na dejstvo,

da bo ministrstvo pravilnik spreminjalo, in v kolikor ministrstvo tega ponovno ne bi počelo »zadnji trenutek«, bi lahko občine posredovale kvalitetne in predvsem pravočasne pripombe.

Spremembe pravilnika, ki smo jih skupaj z ministrstvom oblikovali in dorekli, so sedaj še v proceduri in usklajevanju na drugih ministrstvih. V času, ko je nastajal ta prispevek, spremembe še niso objavljene in samo upamo lahko, da ne bo končna dikcija členov popravljena na finančnem ali pa katerem drugem resorju tako, da bo sicer morda lepše zapisana, občinam pa bo »zagrenila življenje« in otežila vsakodnevno delo in izvajanje pravilnika.

Pa srečno novo leto želim!

Zlatka Šmarčan, Članica delovne skupine za predšolsko vzgojo pri SOS

Sestanek Delovne skupine za notranje revidiranje v Ilirski Bistrici

Članice in člani delovne skupine za notranje revidiranje so se sestali 25. novembra v prostorih občine Ilirske Bistrice. Na svojem zadnjem letošnjem srečanju so se člani in članice seznanili s pregledom kakovosti notranje revizijske službe v Mestni občini Maribor (v nadaljevanju MOM), ki je bil opravljen v mesecu septembru. Pregled se je pokazal kot dobra praksa, saj se tako zagotovi prenos dobrih praks in nasvetov članov delovne skupine, ki pridejo v pregled. Člani komisije, ki so opravili pregled, so bili pozitivno presenečeni, saj je pokazal zelo učinkovito delovanje notranje revizijske službe MOM. Tako člani komisije kot tudi predstavnici MO Maribor so mnenja, da so takšni pregledi zelo koristni ter upajo, da se bodo nadaljevali.

Po pregledu kakovosti so se člani in članice posvetili še izkušnjam pri najemanju zunanjih revizijskih služb. Večina članic in članov ima slabe izkušnje z zunanji

izvajalci notranjih revizij. Problematična je predvsem kakovost in sledljivost. Večina zunanjih notranjih revizorjev nima izkušenj z opravljanjem revizij proračunskih uporabnikov in temu primerna je kakovost njihovih pregledov. Urad za nadzor proračuna tukaj ne opravlja svojega dela, saj ne kontrolira kakovosti zunanjih izvajalcev. Pri sledljivosti pa je problem, da po opravljeni notranji reviziji zunanji izvajalci odidejo in ne sledijo svojim ugotovitvam. Iz navedenih vzrokov je potrebno dobro sodelovanje zunanjih revizorjev z notranjo revizijsko službo občine.

Nato so se člani in članice seznanili z anomalijami pri notranji reviziji, saj zakonski in podzakonski akti niso kompatibilno rešeni. Na sestanku delovne skupine je bilo dogovorjeno, da se pozove Urad za nadzor proračuna, ki naj začne preverjati dela in naloge, ki so navedeni v Uredbi o notranji organizaciji

in sistemizaciji delovnih mest in nazivov v organih javne uprave in pravosodnih organih (v nadaljevanju uredba) (Ur.L.R.S. št. 58/2003). Izpostavljene so bile anomalije plačnega sistema, ki urejuje položaj državnega notranjega revizorja. Velikokrat se dogaja, da opis del in nalog v uredbi ni usklajen z nalogami, ki jih državni notranji revizor pri proračunskem uporabniku v resnici tudi opravlja.

Ob koncu sestanka so se člani in članice seznanili še z vprašalnikom o zadovoljstvu z delom Urada za nadzor proračuna, ki ga je posredovalo Računsko sodišče vsem notranjim revizorjem. Glavne kritike notranjih revizorjev so bile, da Urad za nadzor proračuna ne pozna problematike na občinskem nivoju, medtem ko od notranjih revizorjev veliko zahtevajo.

Miha Mohor

Delovni posvet - ukinitev sredstev v upravljanju

Dne 22.10.2009 je v Ljubljani potekal delovni posvet na temo »Vsebinski, računovodski in davčni vidik ukinitve sredstev v upravljanju«. Skupnost občin Slovenije je delovni posvet organizirala v sodelovanju z Združenjem občin Slovenije ter predstavniki Ministrstva za finance in predstavniki pisarne Jerman & Bajuk, d.o.o. Predstavnici ministrstva Miranda Groff Ferjančič in Vesna Milanovič sta predstavili vsebinski ter računovodski vidik ukinitve sredstev v upravljanju, medtem ko je Valentin Bajuk podrobneje predstavil davčni vidik ukinitve sredstev - predvsem

kar zadeva obračunavanja DDV ter udeležencem ponudil praktične rešitve na zastavljena vprašanja. Udeležba na seminarju je bila aktualnosti tematike primerna, saj je z 31. decembrom 2009 na podlagi spremembe Slovenskega računovodskega standarda 35 (2006) odpravljena možnost računovodskega izkazovanja sredstev v upravljanju po štiriletnem prehodnem obdobju tudi pri javnih podjetjih. Urejanje razmerij med lastniki infrastrukture in izvajalci gospodarske javne infrastrukture (GJS) bo pomembno spremenilo način urejanja teh razmerij, še posebej glede izvajanja

posameznih nalog pri evidentiranju in obračunavanju stroškov povezanih z infrastrukturo, posledično pa tudi pri obračunavanju in plačevanju stroškov uporabe infrastrukture (najemnine). Z rešitvijo sredstev v upravljanju bo zaključena še ena tranzicijska zgodba. Javni partner bo moral v celoti prevzeti breme lastništva in skrb za zagotavljanje dobrin skupnega in splošnega pomena, kar jim nalaga zakon. Razmerja z izvajalci GJS pa morajo biti urejena transparentno in tako, da bodo izvajalci lahko opravljali svoje naloge.

Spremembe ZDDV-1 po 31.12.2009

V četrtek, 12.11.2009, je v Kranju potekal delovni posvet **SPREMEMBE ZDDV-1 PO 31.12.2009**, ki ga je Skupnost občin Slovenije organizirala v sodelovanju s podjetjem Simič&partnerji, davčno svetovanje, d.o.o.. Glede na to, da je v danem trenutku večina slovenskih občin tako ali drugače DDV zavezank in da se s 1.1.2010 koreniteje spreminja Zakon o davku na dodano vrednost – ZDDV-1, sta predavateljici Tanja Kaltnekar ter

Nevenka Simić Mićunović na seminarju podrobneje predstavili spremembe, ki se bližajo in bodo stopile v veljavo s 1.1.2010. Zakon o spremembah in dopolnitvah ZDDV-1 je bil objavljen v Uradnem listu RS št. 85/09 30.10.2009. Novosti se bodo pričele uporabljati s 1. januarjem 2010. S spremembami se dosedanja zakon na nekaterih segmentih bistveno spreminja. Če omenimo le dve največji spremembi, sta to zagotovo sprememba glede določitve kraja

opravljanja storitev ter ukrepi za boj proti davčnim goljufijam. Spremembe bodo deležni vsi, ki imajo kakorkoli opravka z DDV, med drugim tudi občine in drugi državni organi. Na splošno bo način določanja kraja opravljanja storitev pri številnih storitvah po novem bistveno drugačen, kajti splošno pravilo za obdavčitev storitev določa, da so te obdavčene po kraju sedeža naročnika, če je ta davčni zavezanec. S spremembami se širi tudi krog davčnih

zavezancev za potrebe določanja kraja opravljanja storitev. Poenostavljeno povedano, se bodo za te namene morali registrirati vsi, ki na trgu opravljajo kakršnokoli dejavnost, vključno z malimi davčnimi zavezanci, občinami in drugimi državnimi organi itd., če jim bodo opravljene storitve, za katere velja

obrnjeno davčno breme. Enako velja za primere, ko bodo ti zavezanci tovrstne storitve opravili drugim davčnim zavezancem po sistemu obrnjenega davčnega bremena. Za določene vrste storitev bodo še naprej v veljavi **posebna pravila**, ki bodo tudi spremenjena. Po novem letu se bo mesečno poročalo tudi

o vseh opravljenih storitvah, kar pomeni, da se bodo v rekapitulacijska poročila vpisovale vse opravljene transakcije na področju opravljanja storitev, kadar je plačnik DDV naročnik storitve.

Po uvedbi novega plačnega sistema

V sredo, 18.11.2009, je v Ljubljani potekal delovni posvet na temo »Odgovori na najpogostejša vprašanja leto dni po uvedbi novega plačnega sistema«.

Nov plačni sistem za zaposlene v javnem sektorju, ki se je začel uporabljati s prvim izplačilom plač po novem (1. avgusta lani), je v praksi porodil tudi mnoge dileme in vprašanja, ki jih pristojne službe odpravljajo in popravljajo morebitne napake.

Vendar je kljub temu ostalo še veliko vprašanj, ki jih je moč razrešiti s pomočjo prakse in s pomočjo sistematično zbranih napak in načinov odprave teh napak. Prav tako je vlada nedavno sprejela predlog Zakona o interventnih ukrepih, na podlagi katerega se prelaga v kasnejše obdobje tudi povišanje plač v javnem sektorju. Predlog tega zakona prav tako

podaljšuje ukrep neplačil od decembra leta 2009 do decembra leta 2010 za del plače z naslova redne delovne uspešnosti. Prav tako predlog tega zakona ohranja omejitve z naslova povečanega obsega dela v obsegu 20 oziroma v primeru posebnih projektov največ 30 odstotkov osnovne plače.

Predavatelj iz ministrstva za javno upravo je slušateljem podrobneje predstavil ugotovitve iz postopka nadzora, najpogostejše napake in aktualna vprašanja ob prehodu na nov plačni sistem ter podal odgovore na nekatera vprašanja, ki se uslužbencem pojavljajo pri njihovem vsakdanjem delu.

V zvezi s prehodom na nov plačni sistem ter implementacijo tega je potrebno opozoriti predvsem na 3. in 3.a člen Zakona o sistemu plač v javnem sektorju. V primeru, ko je javnemu uslužbencu v

nasprotju s tretjim odstavkom 3. člena tega zakona določena in izplačana nižja plača, kot bi mu pripadala, se mu razlika z zakonitimi zamudnimi obrestmi med izplačano in zakonito določeno plačo izplača skupaj s prvim izplačilom plače po ugotovitvi nastale nezakonitosti.

Po drugi strani pa v primeru, ko je izplačana višja plača, kot bi mu pripadala, se z javnim uslužbencem ali funkcionarjem dogovori o načinu vrnitve preveč izplačanega zneska.

V primeru, da med delodajalcem in delojemalcem v enem mesecu od pisnega poziva delodajalca ne pride do soglasja, mora delodajalec preveč izplačani znesek zahtevati s tožbo pred pristojnim sodiščem.

Siniša Plavšič

Skupnost občin na sestanku z ministrico za obrambo

Predstavniki Delovne skupine za zaščito in reševanje pri Skupnosti občin Slovenije (v nadaljevanju skupnost) ter župana MO Velenje Srečko Meh in MO Nova Gorica Mirko Brulc so se v sredo, 2.12.2009, na Ministrstvu za obrambo sestali z ministrico dr. Ljubico Jelusič.

Uvodoma je skupnost ministrici predstavila najbolj problematične zadeve, ki se pojavljajo v okviru izvajanja zaščite

in reševanja v lokalnih skupnostih. Status prostovoljca, usklajevanje občinskih načrtov zaščite in reševanja z Upravo RS za zaščito in reševanje (v nadaljevanju uprava) ter obvladovanje v primeru večjih nesreč so problematike, ki v danem trenutku dvigujejo največ prahu. Glede na to, da je aktivnih prostovoljcev vedno manj, je skupnost poudarila, da bi bilo nujno potrebno sistematično rešiti predmetno problematiko oziroma

da občine potrebujejo orodje, s katerim bi lahko nagradile aktivne prostovoljce in tako tudi v prihodnosti obdržale primerno število prostovoljcev.

Ministrstvo se je s predlogom strinjalo ter obljubilo, da bo v sodelovanju s skupnostjo poiskalo morebitne rešitve v bližnji prihodnosti. Kar se tiče usklajevanja načrtov, je problem pri usklajevanju teh z lokalnimi skupnostmi,

priznavajo na ministrstvu. Prav tako pa naj bi bila uredba tista, ki določa vse potrebno v zvezi z izdelavo načrtov in ministrstvo oziroma uprava nima večje vloge. Poleg tega so se vsi strinjali tudi z pomanjkljivo usposobljenostjo ljudi, ki predmetne načrte ustvarjajo, predvsem v manjših občinah.

Izpostavljena je bila tudi problematika obvladovanja večjih nesreč. Dejstvo, s katerim se na ministrstvu strinjajo, je, da v primeru večje nesreče ni usklajenega sistema, ki bo ustrezno reagiral in postopal v primeru teh dogodkov. Predvsem je problem na relaciji med skupinami usposobljenimi za zaščito in reševanje (gasilci...) ter zdravstvom, ki je predvsem s strani zdravstva neustrezna, kar v primeru nesreč zaradi neuskklajenosti lahko privede do hujših posledic.

Poleg omenjenih problematik je skupnost z ministrico razpravljala tudi o nekaterih drugih problemih, med katerimi velja omeniti nujnost interdisciplinarnega pristopa, predvsem načina usklajevanja in priprave tako splošnih, posamičnih kot tudi operativnih aktov na področju zaščite in reševanja, in sicer v fazi preventive. Že velikokrat smo slišali, da je ključ do izpolnitve temeljnih nalog sistema preventiva. Vendar je vse skupaj prepuščeno občinam in upravi, ki imata kljub dobrim nameram premalo moči na nivoju vladnega usklajevanja. Potrebno bi bilo prevetriti zakonodajo, ki se dotika tega področja, saj prav lokalne skupnosti opažajo velika neskladja npr. med tistim, kar bi bilo potrebno storiti v okolju, da ne bi prišlo do nesreče, in med tem, kar se realno dogaja. V oči bodejo primeri, ko upravne enote izdajajo gradbena

dovoljenja za gradnjo tam, kjer obstaja tveganje za poplave, plazove ipd.

Tudi predstavniki Ministrstva za okolje so se na nedavnem sestanku s predstavniki skupnosti strinjali, da je interdisciplinarni odnos do problema najboljša pot do ustrezne preventive.

Ministrica je na koncu razprave izrazila zadovoljstvo ter pripravljenost nadaljnjega konstruktivnega sodelovanja s predstavniki Skupnosti občin Slovenije.

Siniša Plavšič

Za lažje uresničevanje lokalne politike

Kako v bodoče z občinskim redarstvom, kakšne spremembe so potrebne v okviru Zakona o financiranju občin in na področju prostorskih normativov za vrtece ter vzpostavitev oziroma oblikovanje partnerstva na področju izvajanja evropske kobezijske politike, so bili vzvodi za evidentiranje predstavnikov občin članic Skupnosti občin Slovenije v delovne skupine in komisije.

Nujne spremembe Zakona o financiranju občin

Sekcija mestnih občin je na svoji ustanovni seji v torek, 17.11.2009, sprejela sklep, da se znotraj delovanja Skupnosti občin Slovenije ustanovi delovna skupina za pripravo sprememb Zakona o financiranju občin. Sklep je istega dne na svoji 14. seji podprlo tudi predsedstvo skupnosti. Praksa zadnjih let namreč kaže, da država sprejema zakone in podzakonske predpise, ki v veliki meri prizadenejo občinske proračune ter prinašajo nove obremenitve in obveznosti, ki jim je težko slediti in jih realizirati.

Še posebej pa občine že nekaj časa opozarjajo na to, da občine, ki so sedežne občine institucij, katerih pristojnosti so širše od meja občin, za delovanje teh ne prejemajo nobenih dodatnih sredstev. Mestne občine in občine, ki jih

je mogoče šteti kot regionalna središča na nekaterih področjih, so tako tiste, ki morajo znotraj svojih lastnih sredstev zagotavljati sredstva za investicije in sredstva za delovanje institucij, katerih storitve uporabljajo uporabniki iz širšega, regionalnega »bazena«. Prav zaradi dejstva, ker Zakon o financiranju občin v ničemer finančno ne stimulira teh občin, je sekcija mestnih občin na pobudo nekaterih članic in članov komisije za proračun in javne finance sprejela sklep o oblikovanju delovne skupine, katere naloga bo pripraviti izhodišča za spremembo Zakona o financiranju občin, s katerimi bi v sistem financiranja občin vključili elemente financiranja regionalnih institucij.

Nujne so spremembe prostorskih normativov v vrtcih

Predstavniki občin ugotavljajo, da je dnevni strošek za otroka, ki obiskuje

vrtec, občutno previsok za lokalne skupnosti ter se je potrebno v prihodnje orientirati k cenejši in kakovostnejši predšolski vzgoji. Težave ob vpisu v predšolsko vzgojo se kažejo tudi zaradi spremenjenih normativov, zaradi katerih se zvišujejo stroški na enega otroka.

Predstavniki lokalnih skupnosti menijo, da bi bilo smiselno predpisati minimalne standarde (in ne nadstandarde kot je storila država), vsaka občinska uprava pa bi na tem področju delovala v skladu s svojimi zmožnostmi. Za zmanjševanje stroškov občin v tej predmetni zadevi ministrstvo v preteklosti ni imelo posluha, prav tako bi slednje lahko pristopilo k določitvi bolj fleksibilnih normativov glede objektov za vrtece.

Sekcija mestnih občin je zato na svoji ustanovni seji v torek, 17.11.2009, sprejela sklep, da se znotraj delovanja Skupnosti občin Slovenije ustanovi

*delovna skupina za pripravo sprememb
pravilnika o prostorskih normativih za
vrtce. Sklep je istega dne na svoji 14. seji
podprlo tudi predsedstvo skupnosti.*

Ustanovljena komisija občinskega redarstva

Zakon o občinskem redarstvu (Ur. L. št. 139/2006) (v nadaljevanju ZORed) je začel veljati 1. januarja 2007 in opredeljuje področje občinskega redarstva. Glede na dejstvo, da občine ustanavljajo občinska oziroma medobčinska redarstva, imajo pri delu veliko težav z zakonskimi in podzakonskimi predpisi. Tako se je npr. zapletlo že pri uniformah in pri izobraževanju občinskih redarjev. Na področju občinskega redarstva je prihajalo do absurdne situacije, saj sta se Ministrstvo za notranje zadeve in SVLR usklajevala zgolj z Združenjem občinskih redarjev. Slednje zastopa posamezne redarje, ki so včlanjeni v združenje in ne službe redarstva, ki jih financirajo lokalne skupnosti.

Državni organi do sedaj niso imeli kompetentnega sogovornika s strani občin za usklajevanje navedenih zadev. Prepričani smo, da bo komisija, v katero bodo vključeni vodje občinskih redarjev, delovala kakovostno in strokovno, obenem pa bo bila orodje za učinkovito reševanje težav, ki nastajajo na tem področju.

Naloga komisije bo prioriteto poiskati dokončne rešitve glede uniform občinskih redarjev, obenem pa bo pristopila k spremembam in dopolnitvam Zakona o občinskem redarstvu. Naloga komisije bo med drugim tudi obravnava zakonskih in podzakonskih predlogov s tega področja kakor tudi prisluhniti in ukrepati na področju izobraževanja redarjev.

Partnerstvo na področju izvajanja evropske kohezijske politike

Služba vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko (SVLR) v vlogi organa upravljanja za evropske

strukturne sklade in kohezijski sklad je skladno s sklepi Vlade RS začela izvajati aktivnosti za operativno načrtovanje izvajanja ukrepov za izboljšanje črpanja sredstev evropske kohezijske politike v RS v obdobju 2007-2013.

Ena od glavnih nalog navedenih aktivnosti je tudi sprotna in učinkovita analiza učinkovitosti izvajanja operativnih programov ter priprava nekaterih njihovih izboljšav. Pri tem je izpostavljeno načelo pomoči izvajanja evropske kohezijske politike, kjer se cilji strukturnih in kohezijskega sklada uresničujejo tudi v okviru tesnega sodelovanja med organi upravljanja in organi lokalnih skupnosti. Skladno

z navedenim je SVLR predlagala oblikovanje posvetovalnega partnerstva za nadaljnje uspešno izvajanje evropske kohezijske politike v RS v obdobju 2007-2013.

Posvetovalno partnerstvo naj bi zajemalo izvajanje in spremljanje Operativnega programa krepitve regionalnih razvojnih potencialov za obdobje 2007-2013 in Operativnega programa razvoja okoljske in prometne infrastrukture za obdobje 2007-2013. Gre za vzpostavitev medsebojne sprotne izmenjave informacij in mnenj za nadaljnje učinkovitejšo črpanje sredstev evropske kohezijske politike. Posvetovalno partnerstvo

bo vključevalo izključno tiste vsebine izvajanja in spremljanja Operativnega programa krepitve regionalnih razvojnih potencialov za obdobje 2007-2013 in Operativnega programa razvoja okoljske in prometne infrastrukture za obdobje 2007-2013, kjer lokalne skupnosti nastopajo v vlogah upravičencev.

Članstvo posvetovalnega telesa je sestavljeno iz predstavnikov SVLR, SOS in ZOS, v katero so imenovani po trije predstavniki vsake asociacije in SVLR (skupaj torej 9 članov).

Jasmina Tkalčič

Nove spremembe na področju predšolske vzgoje

Ministrstvo za šolstvo in šport se je pravzaprav že drugič v tem letu lotilo sprememb Zakona o vrtcih. Prve spremembe so bile sicer pripravljene konec preteklega leta, o njih smo govorili še v začetku tega leta. Ključna točka, okoli katere so se vrtele spremembe in seveda tudi razprave, pa je bil člen, ki naj bi spremenil nov uzakonjen način financiranja občin, po katerem bi kar nekaj občin financiralo vrtce nezakonito.

Dogovora ni bilo in mogoče niti ni moglo biti, saj je ministrstvo prisluhnilo predvsem vrtčevskim organizacijam, ki so trdile, da so financirane neustrezno in da je eden od sedaj veljavnih modelov financiranja vrtcev bolj pošten kot drugi. Problem, ki se pri vedno novih in novih spremembah zakonodaje na področju predšolske vzgoje pojavlja, so pravzaprav nenehne in kontinuirane spremembe sistema, ki ob tem, da naj bi probleme reševale, ustvarjajo nove in dodatne. Ob tem pa so spremembe marsikdaj pogojene z izrazito ozkimi interesi posameznih v področje predšolske vzgoje vpletenih skupin, vsekakor pa ostaja neizpodbitno to, da spremembe na spremembo nekako ne pripomorejo k transparentnosti,

učinkovitosti in smiselnosti sistema predšolske vzgoje. Kaj nove in nove spremembe povzročajo tistim, ki jih morajo izvajati, niti ne omenjamo.

Namreč, dejstvo, da so zaposleni (pravzaprav na večini področij) po občinah pod nenehnim udarom zakonskih sprememb, zaradi katerih jim popolnoma zmanjkuje časa za kreativne pristope, za dolgoročne razmisleke, za razvoj v smislu novih kvalitet in novih pogledov. Ujetost v nenehne kroge sprememb, ki to niti niso, postaja nevzdržna in z vidika razvojnih možnosti in potreb področja predšolske vzgoje nesprijemljiva.

Vendar to ni tema tega prispevka, čeprav smo mi iz skupnosti na to in o tem že opozarjali, že govorili tako z ministrico za javno upravo kot ministrico pristojno za lokalno samoupravo in regionalno politiko. Prav tako na problem birokratske preobremenjenosti opozarjamo povsod tam, kjer je to mogoče. Vendar bi bilo treba na tem področju vsekakor narediti več.

Tudi primerjave z nekaterimi sosednjimi

državami članicami EU kažejo manko prav na področjih, ki zahtevajo kreativnost, dolgoročen pristop, ki pa ima svoje razloge prav v birokratizaciji opravil in njihovem nenehnem ponavljanju.

Nove predlagane spremembe Zakona o vrtcih bi v enem delu vsekakor lahko sodile v že opisane scenarije. Predlagane spremembe zaobjemajo tudi člene, ki so bili spremenjeni pred kratkim, določajo pa postopkovno plat vpisov, ki so postali vezani na zakon o upravnem postopku. Zaposleni v vrtcih so bili tako prisiljeni opravljati izpite iz Zupa, občine dolžne ta izobraževanja plačevati, po dobrem letu pa se je izkazalo, da so tako vodeni postopki prezahtevni, da mnogi v vrtcih tega ne zmorejo in podobno.

Če me spomin ne vara, smo imeli na delovni skupini, ustanovljeni na Ministrstvu za šolstvo in šport, v katerem ob ministrstvu in reprezentativnih asociacijah sedijo tudi predstavnice vrtčevskih organizacij številne razprave o smiselnosti takšne ureditve. Vrtčevske organizacije so strastno zagovarjale takšno ureditev, ministrstvo jim je

prislunhilo. Izkazalo pa se je, da je takšne ureditev in tako strogo normiranje neustrezno in nesmiselno. Ponovno.

Bolj »vznemirljivi« sta dve drugi predlagani spremembi. Ena prinaša možnost, da bi se v reševanje prostorske stiske v vrtcih lahko vključili tudi starši. Druga poskuša vzpostaviti drugačne odnose med občinami.

Obe pa po mojem iskrenem prepričanju posegata v sistem na način, s katerim v resnici prekrivata v danem trenutku neustreznost sistema ter preusmerjata pogled od resničnih problemov in nezmožnosti za njihovo reševanje. Sami ideji sicer izven trenutka, v kateri nastajata, ni mogoče šteti za napačni s številnih vidikov. Argumenti za eno in drugo rešitev so tu, ni jih mogoče zanikati. Večja vključitev staršev v sisteme izobraževanja, vzgoje, preživljanja prostega časa je pomemben segment, na katerem se gradijo bodoči odnosi in sistemi.

Razmerja med občinami so prav tako na točki, ko bi bilo potrebno soodvisnost, ki se pojavlja pri izvajanju predšolske

vzgoje nekako vkomponirati tudi v korektno finančno participacijo vseh vpletenih. Vendar pa je dejstvo, da sistem predšolske vzgoje potrebuje nekatere druge spremembe, ki so pomembnejše in odločilnejše od teh, ki jih ministrstvo predlaga. Te, predlagane, bi lahko šele sledile, bile bi tiste, ki bi zaokražale nov sistem.

Minister za šolstvo in šport Igor Lukšič je tako na zadnji seji predsedstva skupnosti iskreno ali, če hočete, skrušeno priznal, da država ne razpolaga z ustreznimi sredstvi, s katerimi bi lahko ustrezno reagirali na posledice, ki so jih (vsaj delno) povzročili z nekaterimi zakonskimi spremembami. Bolj iskreno in tragično niti ne bi moglo biti to priznanje, da nimajo denarja za izvajanje strategij, dolgoročnih ciljev..., ki so jih sprejeli v imenu in za račun nekoga drugega. Zato so predlagane spremembe predvsem gašenje požara, s katerim pravzaprav država prenaša pozornost od bistvenega k manj pomembnemu.

Obe predlagani rešitvi, ponovno, sta smiselni takrat, ko bo država resen

partner v izvajanju in financiranju predšolske vzgoje, ko bodo investitorji zavezani participirati s prostorom in financami, ko bo sistem naravnan ustrezno tako v smislu finančne obremenitve različnih kategorij staršev (če že vrtci ne bodo brezplačni), ustrezno v smislu standardov in kriterijev, ki sicer ne bodo zmanjševali kakovosti, bodo pa porezali nesmiselnosti, in še bi se našlo ...

Takrat bi bile takšne spremembe ustrezne in v kontekstu soodvisnosti in soodgovornosti različnih skupin vpetih v predšolsko vzgojo. V danem trenutku gasijo požar na napačnem koncu in lahko povzročijo tisto, kar si občine vsekakor ne bi smele dovoliti. Spopad med občinami, katerih otroci obiskujejo vrtce v drugih občinah in tistimi, ki jih sprejemajo. To bi mogoče ustrezalo državi, občinam vsekakor tak spopad ne bi smel ustrezati.

Jasmina Vidmar

SOS je pozvala k spremembam

Ali zunanji presojevalci kreditov mestnim občinam služijo svojemu namenu?

Vsebina 5. člena Pravilnika o postopkih zadolževanja občin (UL RS, št.108/2008) določa, da mora občina za posle zadolžitve v skupni letni višini 250.000 EUR ali več imenovati neodvisnega finančnega in pravnega svetovalca z ustrezno strokovno usposobljenostjo in ustreznimi izkušnjami s področja finančnega svetovanja, ki opravlja posle svetovanja v zvezi z izborom kreditodajalca. Slednjega je potrebno vključiti tudi v pogajanja pred sklenitvijo pogodbe o zadolžitvi ter v ostale potrebne aktivnosti v postopku zadolževanja. Ob tem se vse občine, predvsem pa mestne, srečujejo z dodatnimi in nepotrebniimi finančnimi obveznostmi. Slednje so tudi tiste, ki v okviru svojih finančnih služb razpolagajo z dovolj razpoložljivim in usposobljenim kadrom za presojo najugodnejšega kredita. Navsezadnje tudi vsaka banka

oziroma dajalec kredita nudi možnost informativnega izračuna kredita. Izjemno visoke so tudi urne postavke finančnih strokovnjakov oziroma odvetnikov, ki s tovrstnimi storitvami nastopajo na finančnem trgu. Ob tem se občinam v primeru ustreznega strokovnega kadra v lastni »režiji« ne daje možnosti oziroma izbire, slednje pa je orodje, s katerim je država povzročila stanje, po katerem so občine primorane kršiti načelo dobrega gospodarja. Ob tem naj omenimo še nepotrebno podaljševanje postopkov in s tem povezano zamudno realizacijo potrebnih aktivnosti. Postopki zunanjih presojevalcev so zamudni in zahtevajo svoj čas, s tem povzročijo nemalo težav, postavlja pa se tudi vprašanje verodostojnosti takšnega mnenja. **Ministrstvu za finance smo zato predlagali, da prične s postopkom spremembe zgoraj omenjenega pravilnika v smeri, da se bo občina sama lahko odločila ali bo za določen posel zadolžitve najela zunanjega presojevalca ali ne.** S tem bosta občinam,

ki zaposluje dovolj kompetentnega kadra v finančnih oddelkih prihranjena tako čas kot tudi denar ob izvedbi postopkov zadolževanja.

Predsedstvo o spremembi ZFO

Zakon o financiranju občin (UL RS, št. 123/06, 101/07, Odl.US:U-124/07-66 in 57/08, v nadaljevanju ZFO-1) iz leta 2006 je razveljavil Zakon o komunalnih taksah (UL RS, št. 29/65, 5/68, 7/70, 7/72 in 18/91), s katerim so občine predpisovale komunalno takso. Na podlagi 9. člena ZFO-1 lahko občine od leta 2007 predpišejo občinsko takso le za naslednje taksativno naštete razloge: *uporabo javnih površin za pravejanje razstav in zabavnih prireditev, oglaševanje na javnih mestih, parkiranje na javnih mestih, uporabo javnega prostora za kampiranje, druge zadeve, če tako določa zakon.* Občine uporabljajo javne površine še za druge namene, za katere bi predpisovale takso in ne samo za zgoraj taksativno naštete. Med slednje

bi sodile tudi: *postavitev gostinskega vrta, ki ni povezan z obstoječim gostinskim obratom, postavitev kioska, postavitev ute za prodaja kostanjev in drugih živil, postavitev gostinskega vrta, ki je povezan z gostinskim obratom, postavitev naprave za prodajo nakita, knjig, časopisov in podobno ter za prodajo sladoleda in drugih živil, postavitev prodajnega avtomata, postavitev gradbenega odra ali gradbišča, postavitev obvestilne signalizacije in drugo.*

Nekatere občine so takona podlagi 9. člena Zakona o gospodarskih javnih službah sprejele odlok o posebni in podrejeni rabi javnih površin, s katerim so uredile posebno podrejeno rabo javnih površin in predpisale komunalno takso skladno z Zakonom o komunalnih taksah. ZFO-1 je občinam zmanjšal obseg predpisovanja takse za uporabo javnih površin le na dve vrsti in to le za prirejanje razstav in zabavne prireditve na javnih površinah. ZFO-1 prav tako ni določil prehodnega obdobja oziroma roka, v katerem bi občinam bila dana možnost prilagoditi svoje odloke z njegovo vsebino. Skladno z Zakonom o stvarnem premoženju države, pokrajin in občin (UL RS, št.14/07, Odl. US:U-I-294/07-16 in 55/09 v nadaljevanju ZSPDPO) bi morala občina obremenjevanje nepremičnega premoženja s stvarnimi pravicami izvesti z metodo neposredne pogodbe ter ob tem upoštevati, da mora biti obremenjevanje stvarnega premoženja občine odplačno. **Obremenjevanje nepremičnega premoženja občine ni in ne more biti enako pri navadnem premoženju občine kot pri objektih ali napravah namenjenih za izvrševanje lokalnih javnih gospodarskih služb, grajenih v javno dobro.** Glede na opisano Skupnost občin Slovenije predlaga spremembo zakona, kot je razvidno iz besedila.

Razdeljevanje sredstev vodnega sklada

Županje in župani so ugotavljali, da številna neurja in posledične poplave na različnih območjih Slovenije, ki so odraz

podnebnih sprememb, terjajo ponovni razmislek o delovanju in organizaciji vodnih skladov. Prav tako pa terjajo nov in dodaten razmislek o porabi sredstev vodnega sklada. Prednost bi moralo imeti urejanje vodotokov, povečevanje poplavne varnosti in izboljšave vodnega režima in priprava investicijskih projektov za izgradnjo elektrarn. Zato je predsedstvo sprejelo sklep, v katerem poziva ministrstvo za okolje in prostor po nujni preveritvi kriterijev in pogojev za zavezance vplačevanja v sklad ter prav tako kriterije in pogoje prejetanja sredstev sklada. Sredstva vodnega sklada morajo biti prednostno enakomerno razdeljena po Sloveniji za urejanje vodotokov. Program Gradnja, investicijsko vzdrževanje in investicije v vodno infrastrukturo za zagotavljanje poplavne varnosti in urejanje vodnega režima je bil izdelan na osnovi pobud in predlogov ARSO in lokalnih skupnosti, zbranih v letu 2005 v delovnem gradivu Programa vodnega sklada za obdobje 2006-2011. V razpravo takrat ministrstvo ni vključilo Skupnosti občin Slovenije in posledice, ki jih s seboj prinašajo podnebne spremembe, so danes veliko izrazitejše kot v letu 2005.

Plače vzgojiteljic naj se prenesejo na državo

Ceno programov predšolske vzgoje v naši državi krijejo starši in občina. Kot elementi za oblikovanje cen programov v vrtcih se upoštevajo stroški dela, materialnih storitev in živil za otroke. V razpravi je bilo ponovno omenjeno, da strošek dela zavzema najvišji delež med tekočimi stroški za predšolsko vzgojo, županje in župani pa so opozorili tudi na dejstvo, da se o možnosti prenosa plač na državo govori že nekaj časa, konkretnih rešitev pa do sedaj še ni bilo predstavljenih. Skupnost občin Slovenije je zato Ministrstvu za šolstvo in šport predlagala, da pripravi možne modele prenosa ter skupaj z Ministrstvom za finance možne izračune finančnih posledic tega prenosa. Predstavniki občin so v preteklem obdobju izrazili tudi

zaskrbljenost glede višine plačila vrtca ter bremena, ki ga nosi vsaka lokalna skupnost. Po mnenju teh je Slovenija ena izmed dražjih držav v Evropi na tem področju. V ta namen je predsedstvo ministru Lukšiču predlagalo, da ministrstvo pripravi primerjalno analizo z drugimi evropskimi državami. Ker je minister na 14. seji predsedstva SOS izrecno poudaril, da ne vidi razloga, da bi »slovenski« vrtec bil dražji od vrtcev naših sosednjih držav oziroma držav EU, je članicam in članom predsedstva zagotovil izdelavo analize s strani Ministrstva za šolstvo in šport. V skladu s tem je Skupnost občin Slovenije Ministrstvo za šolstvo in šport med drugim pozvala tudi k pristopu primerjalne analize oziroma pregleda stanja vrtcev v drugih evropskih državah.

Po nizu opozoril s strani SOS je Ministrstvo za zdravje reagiralo....

Dočakali smo povratno informacijo Ministrstva za zdravje na niz naših dopisov in opozoril glede problematike izvajanja novele Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju ter verjamemo, da naša prizadevanja niso bila zaman in se bodo zadeve pričele urejati. V dopisu, ki ga je ministrstvo naslovilo na SOS, je pravilno ugotavljalo, da je Ministrstvo za zdravje že večkrat obljubilo, da bo pripravilo nov Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju. Pravzaprav so v zadnjem dopisu, ki so ga naslovili na Skupnost občin Slovenije, pojasnili, da se Ministrstvo za zdravje zaveda položaja, v katerem se je znašel marsikateri socialno ogrožen občan ter da je v pripravi nov predlog zakona. Skupnost občin Slovenije je tako predlagala ustanovitev skupnega koordinacijskega telesa MZ-SOS ter da v pripravo novega predloga zakona vključijo delovno skupino za spremembo Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju Skupnosti občin Slovenije. Prepričani smo, da so realne in izvršljive določbe zakona mogoče zgolj z medsebojnim sodelovanjem, saj pripravljavci predlogov

sprememb v veliki večini ne poznajo podrobnejših postopkov delovanja lokalnih skupnosti, ravno slednje pa so vršilci zakonskih in podzakonskih predpisov.

Občine plačujejo za storitve, katerih cene določa država

Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve je Skupnost občin Slovenije predlagala, da vsebinsko preuči določanje cen socialnovarstvenih storitev, saj je nesprejemljivo dejstvo, da so občine kot

stranka izključene v postopku določanja cen, nosijo pa finančne posledice. Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve namreč potrjuje izvajalcem socialno- varstvenih storitev nove cene, obveznost plačila oziroma sofinanciranja v primeru socialno ogroženih varovancev pa pride na občine in njihove proračune. V novembru 2009 so se nekatere cene izvajalcev zvišale za skoraj 60%, s tem pa tudi obveznosti nekaterih občin. Predlagali smo tudi pripravo novih izhodišč za nove zakonodajne rešitve, v katere se bo aktivno vključilo

predstavnike Skupnosti občin Slovenije ter da se spremeni oziroma dopolni Pravilnik o usklajevanju cen socialno varstvenih storitev (UL RS, št. 36/2002, 107/2002, 3/2004, 84/2004, 84/2005 (88/2005 popr.), 121/2005, 87/2006) v smeri, da bo izvajalec dolžan plačnika obvestiti o uskladitvi cene in priložiti k računu novi cenik, ki ga je potrdil svet zavoda.

Jasmina Tkalčič

Nov cenik dimnikarskih storitev

Vlada je 26.11.2009 potrdila nov cenik dimnikarskih storitev.

Na podlagi temeljitega pregleda stanja na področju dimnikarske službe v Sloveniji, priporočil Računskega sodišča, Urada za varstvo potrošnikov in številnih pritožb uporabnikov dimnikarskih storitev je Ministrstvo za okolje in prostor ugotovilo, da je daleč najbolj sporno zaračunavanje storitev. Nadzor nad delom koncesionarjev, ki opravljajo dimnikarske storitve, je tako pokazal, da je dosedanji cenik dopuščal malverzacije pri zaračunavanju storitve. Koncesionarji so pogosto namesto časa, ki so ga v resnici porabili za neko storitev, stranki zaračunavali čas, ki ga je cenik določal

kot najdaljši možni čas za izvedbo neke storitve.

Po novem bo dimnikar dolžan pri obisku stranke izpolniti delovni nalog, v katerem bo moral napisati, koliko časa je dejansko porabil za določeno storitev. Navesti bo moral točen čas začetka in konca dela. Stranka pa bo verodostojnost tega potrdila s svojim podpisom na delovnem nalogu. Stranka bo tako plačala le delo, ki je bilo opravljeno. Če bo dimnikar storitev opravljal 20 minut, bo to stranko stalo 8 evrov brez DDV. V novem ceniku je namreč tudi nekoliko nižja cena za minuto dela. Namesto 0,44 evra brez DDV bo stranka za minuto dela dimnikarja odštela 0,40 evra brez DDV.

Vlada je sprejela še nekatere druge spremembe v zvezi z zaračunavanjem storitev pri pregledovanju in čiščenju dimnika v večstanovanjskih stavbah. Do sedaj se je namreč dogajalo tudi, da je dimnikar zaračunal pregled skupnega dimnika ali zračnika vsaki stranki posebej.

S tem prvim ukrepom, ki ga je sprejela Vlada RS, je Ministrstvo za okolje in prostor začelo z urejanjem razmer na dimnikarskem področju.

*Služba za odnose z javnostmi
Ministrstvo za okolje in prostor*

Država potrjuje cene za storitve, ki jih sofinancira občina

Lokalne skupnosti so po Zakonu o socialnem varstvu (UL RS, št. 3/2007-UPB2 (23/2007 popr., 41/2007 popr.), 122/2007 Odl.US: U-I-11/07-45) dolžne plačevati stroške storitev v zavodih za odrasle, kadar je upravičenec oziroma drug zavezanec delno ali v celoti oproščen plačila. O oprostitvi plačila na zahtevo upravičenca do socialno varstvene storitve odloči center za socialno delo, metodologijo za oblikovanje cen storitev pa predpiše minister, pristojen za socialno varstvo. Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve prav tako daje soglasje k cenam storitve.

Ne glede na to, da zneski predstavljajo za proračun velik strošek, občine svoje obveznosti izvršujejo in plačujejo storitve institucionalnega varstva v višini oprostitve plačila na podlagi odločbe centra za socialno delo. Ne moremo se strinjati z dejstvom, da Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve potrjuje izvajalcem tako visoke cene, obveznost plačila-sofinanciranja pa prelaga na občine.

V mesecu oktobru 2009 se je cena storitve institucionalnega varstva nekaterih izvajalcev dvignila tudi do 60%, kar pa je s strani plačnika, tako varovanca kot občine, ki nastopa v vlogi sofinanciranja, absolutno nesprejemljivo. Cena institucionalnega varstva odraslih oseb z motnjo v duševnem razvoju enega izmed izvajalcev (društvo Barka) se je v mesecu oktobru dvignila za 60%. Še v mesecu septembru 2009 je bila cena storitve 37,64 EUR na dan, kar predstavlja na mesec 1.129,20 EUR stroškov. Glede na to, da dobi npr. varovanec 204,11 EUR pokojnine, je občina do sedaj plačevala – sofinancirala 970,45 EUR mesečno.

Na podlagi soglasja k ceni storitve institucionalnega varstva za odrasle osebe

s posebnimi potrebami v stanovanjski skupini Društvo Barka, ki ga je izdalo Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve 6.11.2009, št. 12230-27/2009/6, znaša cena od oktobra 2009 60,31 EUR na dan. Mesečni strošek bivanja ene osebe v stanovanjski skupini se je tako v konkretnem primeru dvignilo na 1.869,61 EUR.

Ob upoštevanju dejstva, da varovanec prejema pokojnino v višini 204,11 EUR mesečno, je delež sofinanciranja

padel na občinski proračun ter tako strošek občine po novem za enega varovanca na mesec znaša 1.630,86 EUR. To je skoraj polovico večji strošek. Vsebinsko problematiko smo v preučitev posredovali na sekretariat Skupnosti občin Slovenije ter podali pobuda za ukrepanje na tem področju.

Martina Logar
svetovalka za družbene dejavnosti
Občina Železniki

Lizbonska pogodba pod drobnogledom

Po večletnih pogajanjih je 1. decembra 2009 začela veljati Lizbonska pogodba. Ratificiralo jo je vseh 27 držav članic, Slovenija jo je 24. aprila 2008.

Zakaj je bilo sploh potrebno sprejeti Lizbonsko pogodbo? Evropska unija (v nadaljevanju EU) je do zdaj delovala po pravilih, ki so bila pripravljena za 15 držav članic, hkrati pa se je okrepilo sodelovanje na mnogih skupnih področjih. Evropskemu parlamentu (v nadaljevanju EP) daje pogodba nova, širša pooblastila. Postopek soočanja se je sedaj razširil na nova področja (zakonito preseljevanje, sodelovanje pravosodnih organov, sodelovanje policijskih organov, določene skupne trgovinske ali kmetijske politike), kjer doslej EP ni odločal in je zdaj kot zakonodajalec na teh področjih enakovreden Evropskemu svetu. Enakovreden je tudi pri potrjevanju proračuna EU, kjer se ukinja razlikovanje med obveznimi in neobveznimi odhodki, prav tako pa mora EP dati soglasje k mednarodnim dokumentom, ki sodijo v običajni zakonodajni postopek.

Za države članice je pomembno določilo, ki utrjuje vlogo nacionalnih

parlamentov, ki so zdaj bolj vključeni v delo EU, predvsem pa je dobrodošla novost nadzora nad izvajanjem načela subsidiarnosti. To pomeni, da lahko EU ukrepa le takrat, ko je dokazano, da so ukrepi na evropski ravni učinkovitejši od tistih na nacionalni ravni, z izjemo področij, ki sodijo v njeno izključno pristojnost. Evropskim državljanom je z Lizbonsko pogodbo sedaj na voljo pravica državljske pobude, s katero lahko milijon državljanov iz držav članic pozove Evropsko komisijo, da ta pripravi predlog na področju iz pristojnosti EU.

Lizbonska pogodba razjasnjuje tudi pristojnosti, ki jih deli na izključne, kjer je zgolj EU pristojna za odločanje o carinski uniji, skupni trgovinski politiki in konkurenci, na podpirne (EU le podpre ukrepe držav članic na področju kulture, izobraževanja, industrije) in na deljene (po načelu subsidiarnosti, kjer EU in članice skupno odločajo). Spremenilo se je tudi število institucij, ki jih je sedaj sedem, novo delovno mesto pa je namenjeno visokemu predstavniku EU za zunanje zadeve in varnostno politiko ter predsedniku Evropskega sveta, ki ima sedaj dvoipolletni mandat.

Evropski parlament po novem šteje 750 poslancev in enega predsednika, pri porazdelitvi sedežev pa se bo upoštevalo načelo degresivne proporcionalnosti, ki določa, da bodo poslanci z več prebivalci zastopali večje število državljanov kot tisti iz manjših držav.

Državam članicam je z novo pogodbo sedaj priznana klavzula o prostovoljnem izstopu, s katero vsaka sama odloča o svojem članstvu oziroma izstopu iz EU.

Lizbonska pogodba tako dalje zastopa temeljne pravice in svoboščine, soočiti pa se bo morala z večjim angažiranjem EU na področju podnebnih sprememb, zagotavljanju energije, varovanja okolja, spopadanju z nevarnostmi za zdravje ter problemi z vedno večjimi razsežnostmi.

Ob vseh teh določilih pa je vredno poudariti, da naj bi z Lizbonsko pogodbo bilo življenje Evropejcev lepše in boljše. EU naj bi zdaj bila usposobljena za ukrepanje na številnih področjih. Časa za priprave in učenje je bilo dovolj, zdaj je potrebno ukrepati.

Alenka Jarc

Delovna skupina za upravljanje z odpadki v okviru NALAS na sejmu ENTSORGA ENTECO 2009

Sejem ENTSORGA ENTECO, ki se organizira vsako tretje leto, je namenjen predstavitvi novosti in novih tehnologij na področju čiščenja voda, kanalizacijskih sistemov, ravnanja z odpadki in reciklaže. Na sejmu, ki je potekal od 27. - 30. oktobra 2009 v Kölnu (Nemčija), se je predstavilo 910 razstavljalcev iz 28 držav (od tega samo Noži Ravne, d.o.o. iz Slovenije), na skupaj 91.200 m² razstavnih površin.

Omenjenega sejma so se udeležili tudi predstavniki Delovne skupine za upravljanje z odpadki (predstavniki združenj občin iz Srbije, Črne Gore, Slovenije, Albanije in Makedonije) v okviru mreže NALAS (Network of Local Authorities of South East Europe). Glede na to, da se Slovenija kot tudi druge države članice mreže NALAS srečujejo s problematiko ravnanja z odpadki, so se predstavniki omenjene delovne skupine sejma udeležili predvsem z namenom pridobitve informacij ter dobrih praks v drugih državah na področju ravnanja z odpadki. Primarni dogodek v okviru sejma, ki so se ga člani skupine namenoma udeležili, je bil celodnevni seminar na

temo ravnanja z odpadki v vzhodni Evropi. Na predmetnem seminarju so govorniki iz Poljske, Romunije, Rusije, Češke ter Bolgarije predstavili prakse ravnanja z različnimi vrstami odpadkov v njihovih državah ter težave s katerimi se kot večina držav srečujejo na področju ravnanja ter ločevanja odpadkov. S strani vzhodnoevropskih držav je bilo posebej izpostavljeno, da so v danem trenutku še daleč od doseganja stanja, ki ga zapovedujejo evropske direktive. Glede na slišano tudi druge države, ki so v EU bile vključene sočasno oziroma kasneje kot Slovenija, čaka na poti k optimizaciji ravnanja z odpadki še mnogo dela, zato predstavniki Skupnosti občin Slovenije na

predmetnem seminarju niso bili deležni prav veliko dobrih praks oziroma nasvetov, ki bi jih lahko uporabili v Sloveniji.

Potrebno je dodati, da so razstavljalci predstavljali zanimive izdelke ter nove tehnologije na področju čiščenja voda, kanalizacijskih sistemov, ravnanja z odpadki in reciklaže, vendar se ob vsej tehnologiji pojavlja predvsem vprašanje, kako pridobiti ustrezna finančna sredstva za izgradnjo visokotehnoloških obratov, ki jih zahtevajo evropske direktive.

Siniša Plavšić

Delavnica za boljše črpanje sredstev od GTZ

V sredo, 18., in v četrtek, 19. novembra, je v Skopju potekala delavnica za boljše črpanje sredstev nemške vlade. Nemška vlada kot donator preko izvajalca programa GTZ (Gesellschaft für Technische Zusammenarbeit) financira projekte, ki se izvajajo tudi v mreži NALAS (Network of Local Authorities of South East Europe). Praksa je pokazala, da imajo združenja občin, ki izvajajo programe financirane s strani GTZ veliko težav pri njihovem izvajanju. Iz navedenega razloga se je sekretariat mreže NALAS dogovoril s predstavniki GTZ za organizirajo delavnice, na kateri se bo pojasnil sistem financiranja, sistem finančnega menedžmenta ter sistem poročanja pri izvedbi projektov.

Delavnice, ki je bila zelo poučna in potrebna, so se udeležili predstavniki članic mreže NALAS (predstavniki združenj občin iz Srbije, Črne Gore, Bosne in Hercegovine, Turčije, Albanije, Kosova in Slovenije) kot tudi predstavniki pisarn GTZ (iz Albanije, Makedonije in Nemčije).

Skupnost občin Slovenije je v mesecu novembru končala projekt, ki je financiran s strani GTZ. V projektu, vrednem 84.000 evrov, je Skupnost občin Slovenije naredila primerjalno analizo zakonodaje s področja prostorskega načrtovanja s poudarkom na preprečevanju in legalizaciji neformalnih naselij v šestih državah članicah mreže NALAS. V projekt so

bila vključena združenja iz Republike Srbske, Makedonije, Kosova, Albanije, Turčije in Moldove.

Zaradi uspešno izvedenega projekta je bilo s predstavniki GTZ dogovorjeno, da se naredi še druga faza projekta, v sklopu katerega se bo naredila analiza zakonodaje s področja prostorskega načrtovanja s poudarkom na preprečevanju in legalizaciji neformalnih naselij še v ostalih članicah mreže NALAS. Projekt, ki ga bo vodilo Srbsko združenje občin, bo v primerjalno analizo vključil Srbijo, Bolgarijo, Bosno, Hrvaško in Slovenijo. Projekt se bo začel v januarju 2010 in bo trajal predvidoma 18 mesecev.

Miha Mohor

Delovno srečanje NALAS-a

V Podgorici je v začetku novembra potekalo redno delovno srečanje predstavnic in predstavnikov asociacij članic Nalasa, katerega članica je tudi Skupnost občin Slovenije. Nalas sestavljajo asociacije občin iz držav Zahodnega Balkana in nekaterih držav članic EU. Sestanek je bil namenjen pripravi na redno letno skupščino, ki bo v začetku decembra v Istanbulu ter pripravi načrtov in projektov, ki bi jih lahko skupaj izvedli v prihajajočem

letu. Iz Skupnosti občin Slovenije smo predlagali, da bi tudi Nalas lahko pripravil poslovna srečanja oz. sejme na izbrane teme za podjetja, institucije in donatorje iz Evrope in Zahodnega Balkana in občine, ki prihajajo iz te regije. Takšna srečanja bi pripomogla k lažjemu detektiranju potreb občin z Zahodnega Balkana tudi s strani tistih, ki imajo poslovni interes v tem delu Evrope, občine pa bi se soočile z možnostmi, ki se ponujajo.

Pobuda je bila sprejeta, imenovana je bila delovna skupina za pripravo tega prvega dogodka, ki jo sestavljajo predstavnice in predstavniki asociacij iz Slovenije, Srbije in Bosne in Hercegovine. Pričakujemo, da bo prvi tak dogodek izpeljan v začetku jeseni v letu 2010.

Jasmina Vidmar

Sestanek Komisije DEVE

Komisija Odbora regij za trajnostni razvoj se je na svoji 19. seji sestala v Turuno na Poljskem. Sestanka komisije se je kot nadomestni član udeležil župan občine Rače-Fram Branko Ledinek. Udeleženci so se po potrditvi dnevnega reda in potrditvi zapisnika seznanili z organizacijo in dejavnostmi unije podeželskih občin Republike Poljske ter z vlogo tega združenja za poljsko lokalno in regionalno politiko. Govorili so tudi o poljski strategiji razvoja podeželja, ki jo je predstavil predsednika Unije podeželskih občin Poznanskij.

Po nagovoru Poznanskija je predsednik komisije Jerzy Zajakala obvestil člane, da se bo s predsednikom in podpredsednikom Odbora regij kot opazovalec v pogajalski delegaciji EU udeležil pogajanj na vrhu v Kopenhavnu (COP 15). Cilj pogajanj COP 15 je dogovor o nadaljnjem

zmanjšanju emisij CO2 pogodbenic Kjotskega protokola, ki bo potekel leta 2012. Lokalne in regionalne oblasti bodo imele pomembno vlogo pri izvajanju doseženega dogovora, ne glede na to, kakšen bo ta dogovor, zato je Odbor regij pozval države pogajalke k priznanju te vloge.

Po nagovoru predsednika so se člani in članice lotili obravnavanja mnenj. Kot prvo so člani in članice komisije sprejeli Mnenje o prenovitvi direktiv o odpadni električni in elektronski opremi ter o omejevanju uporabe nekaterih nevarnih snovi v električni in elektronski opremi poročevalca Zajakale. Kot drugo mnenje je komisija sprejela Mnenje o zeleni knjigi o reformi skupne ribiške politike španskega poročevalca. Na mnenje so člani in članice komisije vložili kar 65 amandmajev. Kot zadnji je mnenje na lastno pobudo

o gozdarski politiki EU s posebnim poudarkom na podnebnih ciljih 20/20/20 predstavil še poljski poročevalec Adam Banaszak.

Kot gost se je seje udeležil tudi predstavnik Evropske komisije, ki je članom in članicam predstavil sedanjo politiko EU, ki podpira trajnostno gospodarjenje z gozdovi ter pojasnil, katera orodja in instrumenti so v tem oziru na voljo lokalnim in regionalnim oblastem, pri čemer se upošteva, da je za uresničitev ciljev za leto 2020 treba povečati uporabo gozdne biomase kot vira obnovljive energije.

Na koncu seje so člani in članice določili datum naslednje seje, ki bo 10. decembra v Bruslju.

Miha Mohor

O severni dimenziji in pravični trgovini

26. in 27. novembra je v Helsingborgu na Švedskem potekala zunanja konferenca ter redni sestanek komisije Relex. Zunanja konferenca je bila namenjena predstavitvam delovanja vzhodnega partnerstva ter obravnavi strategije za Baltsko morje. Po mnenju Una Aldegrena, predsednika izvršnega odbora okrožja Skåne (SE/PES), je pripravljena strategija za Baltsko morje ne samo inovativna z vidika makroregionalnega pristopa, temveč je tudi konkreten primer izvajanja politike regionalne kohезije, saj "je odličen dokaz za to, da trajnostni razvoj temelji na treh stebrih: okoljski, gospodarski in socialni trajnostnosti". Predavatelji so med drugim predstavili tudi načine sodelovanja držav z območja, uspehe ter nove možnosti sodelovanja v prihodnje.

Na rednem sestanku komisije Relex je bil obravnavan samo predlog mnenja - **Prispevek k trajnostnemu razvoju: vloga pravične trgovine in nevladnih sistemov zagotavljanja trajnosti, povezanih s trgovino.**

Poročevalka v predlogu mnenja ugotavlja, da je trg za izdelke pravične trgovine v zadnjih letih doživel hiter razmah. Potrošnice in potrošniki v EU vsako leto kupijo za približno 1,5 milijarde EUR certificiranih izdelkov pravične trgovine, kar je sedemdesetkrat več kot v letu 1999, ko je Evropska komisija objavila svoje prvo sporočilo na to temo. V letu 2007 je svetovna prodaja certificiranih izdelkov pravične trgovine znašala 2,3 milijarde evrov, kar predstavlja 1% svetovne trgovine. Pravična trgovina se je najbolj uveljavila v Evropi, saj se tu opravi od 60% do 70% svetovne trgovine. Pri tem je seveda opaziti velike razlike med najbolj rastočim trgov

na Švedskem ter npr. novimi državami članicami, kjer je ta pojem relativno neznan.

V Sloveniji tako poznamo samo ljubljansko trgovino z izdelki pravične trgovine. Poročevalka v mnenju opozarja, da javni organi porabijo 16% DBP Evropske unije in bi zato morali biti strateški trg. Upoštevanje trajnostnega razvoja in pravične trgovine pri javnem naročanju lokalnim in regionalnim oblastem lahko omogoči izboljšanje rentabilnosti in učinkovitosti svojih storitev ter spodbujajo socialno pravičnost in trajnostni razvoj. V mnenju predstavlja nekaj primerov dobrih praks, tako pove, da Velika Britanija že od leta 2001 podeljuje oznako »mesta pravične trgovine« (Fairtrade town), Nemčija pa od leta 2008. Nemčija je na primer že leta 2001 ustanovila službo »za občine v enem svetu«, ki sedaj sodelujejo že z 2600 nemškimi občinami.

Ob podpori zvezne vlade, večine zveznih dežel in združenj občin ter nevladnih organizacij je služba bistveno pripomogla k večjim prizadevanjem nemških občin na področju razvojne politike s ciljem spodbujanja pravične trgovine in javnih naročil, ki upoštevajo okoljska in socialna merila.

Vodilne države na tem področju Švica, Anglija, Skandinavske države, Nizozemska, Avstrija in Luksemburg, kjer delež pravične trgovine znaša že 10% so vsekakor za zgled in vzor drugim državam članicam EU. Z dobrim sodelovanjem z občinami, nevladnimi organizacijami in lokalnim gospodarstvom ter partnerji na jugu so se razvili omembe vredni in odgovorni modeli za celotno Evropo. Od njih bi se morali pričeti učiti tudi mi v Sloveniji.

Jasmina Vidmar

82. plenarno zasedanje Odbora regij

V času od drugega do četrtega decembra se je v Bruslju odvijalo 82. plenarno zasedanje Odbora regij. V sredo, 2. decembra, je potekala seja predsedstva Odbora regij, na kateri so člani in članice razpravljali o novi prerazporeditvi sedežev v Odboru regij in o predlogu o ustanovitvi novih komisij. Članom in članicam odbora regij poteče mandat 25. januarja 2010.

Novo sestavo Odbora regij sprejme Svet EU na predlog Evropske komisije in mora biti narejen v skladu z Lizbonsko pogodbo. Ta omejuje samo maksimalno število članov OR na 350. Podrobneje določa samo še večjo težo demografske porazdelitve. Če bi OR porazdelitev prilagodil porazdelitvi v Evropskem parlamentu, bi največje štiri države članice podvojile število sedežev v OR. Na primer Nemčija, kot največja država članica, bi tako imela 45 predstavnikov, medtem ko jih ima sedaj 24. Ker pa se maksimalno število ne bi spremenilo, bi te sedeže prispevale vse manjše in srednje države članice. Tako bi po tem scenariju Slovenija izgubila štiri od sedmih predstavnikov. Tako je predsednik OR Luc Van den Brande članom predsedstva predložil kompromisni predlog, ki je mešanica sedanje porazdelitve in demografske porazdeljenosti. Maksimalno število predstavnikov v nacionalni delegaciji je omejeno na 30 predstavnikov. S tem je zagotovljeno, da najmanjše države članice ne izgubijo sedežev v OR. V skladu s kompromisnim predlogom bi Slovenije obdržala svojih sedem predstavnikov. Če bi začel veljati podan predlog, bi po enega člana izgubile Litva, Irska, Finska, Slovaška, Danska, Bolgarija, Avstrija, Švedska, Madžarska, Češka, Portugalska, Belgija in Grčija; medtem ko bi Španija pridobila enega

predstavnik, Italija, Francija in Anglija štiri predstavnike, Nemčija bi kot največja država pridobila šest predstavnikov oz. predstavnic. V razpravi so člani in članice (predvsem iz držav, ki bi izgubile kakšen sedež) izrazile nezadovoljstvo s predlogom. Predstavniki večjih držav, so opozarjali, da je predlagan predlog za manjše in srednje države pravzaprav dober, saj bi bila alternativa (prilagoditev porazdelitvi v Evropskem parlamentu) zanje še slabša. Tako so člani in članice predsedstva predlagali, da se ustanovi delovna skupina, v kateri bo predstavnik iz vsake države, ki bo pripravila predlog porazdelitve do junijskega predsedstva na podlagi sedanjega predloga.

Po dolgi razpravi so člani in članice sprejeli tudi novo organizacijo dela v naslednjem mandatu. OR mora svoje delo v komisijah prilagoditi delu v Evropski komisiji in prioriteta v Evropskem parlamentu. Člani in članice so predlagale ustanovitev Komisije za državljanstvo, upravo ter ustavne in zunanje zadeve (sestavljena je iz Komisije za ustavne zadeve, evropsko upravo ter območje svobode, varnosti in pravice (CONST) ter Komisije za zunanje odnose in decentralizirano sodelovanje (RELEX)); ustanovitev Komisije za naravne vire (NAT) in Komisije za okolje, raziskave in energijo (ENVE) – ti dve komisiji bi nastali iz Komisije za trajnostni razvoj (DEVE).

Nespremenjene bi ostale: Komisija za ekonomsko in socialno politiko (ECOS), Komisija za politiko teritorialne kohezije (COTER) ter Komisija za izobraževanje, mladino, kulturo in zdravje (EDUC).

Drugi in tretji dan je v Bruslju potekalo Plenarno zasedanje, na katerem so člani in članice sprejele naslednja mnenja:

- Mnenje o boljši pripravi zakonodaje 2007 in 2008, mnenje o boju proti spolni zlorabi in spolnemu izkoriščanju otrok ter otroški pornografiji in preprečevanje trgovine z ljudmi in boj proti njej ter varstvo žrtev,
- Mnenje o prihodnosti Lizbonske pogodbe po letu 2010, Mnenje o novih znanjih in spretnostih za nova delovna mesta,
- Mnenje o regionalnih vidikih v razvijanju medijske pismenosti in medijske vzgoje v izobraževalni politiki EU,
- Mnenje o infrastrukturi IKT za e-znanost,
- Mnenje o strategiji za raziskave, razvoj in inovacije na področju IKT ter prihodnjih in nastajajočih tehnologij v Evropi,
- Mnenje o dialogu med univerzami in podjetji,
- Mnenje o trajnostno naravnani prihodnosti prometa: usmeritev k integriranemu, tehnološko naprednemu in uporabnikom prijaznemu prometnemu sistemu,
- Mnenje o zeleni knjigi – o reformah skupne ribiške politike in izgradnje trajnostne prihodnosti ribogojstva ter
- Mnenje o gozdarski politiki EU s posebnim poudarkom na podnebnih ciljih 20/20/20.

Miha Mohor

Sestanek komisije COTER

21. seja Komisije za politiko ozemeljske kohezije (COTER) je bila 20. novembra 2009 na sedežu Odbora regij v Bruslju. Predsednik komisije je po potrditvi predloga dnevnega reda in potrditvi zapisnika 20. seje poudaril, da je prav ta komisija najbolj pripomogla k zunanji prepoznavnosti Odbora regij in njegovih stališč glede pomembnih tem, kot je teritorialna kohezija, predvsem v odnosu do Evropskega parlamenta in Evropske komisije.

Po uvodnem delu je komisija obravnavala osnutek mnenja o Šestem poročilu o napredku na področju gospodarske in socialne kohezije Evropske komisije, ki ga je pripravila poročevalka Flo Clucas iz Velike Britanije. Osnutek mnenja opozarja na pomanjkljivosti v izvajanju sedanjega programa kohezijske politike ter poziva k ohranitvi solidarnosti, prav tako pa poziva Evropsko komisijo k pripravi bele knjige o teritorialni koheziji.

Predstavniki Evropske komisije je povedal, da bo v novem poročilu večja pozornost posvečena socialni izključenosti in okoljskim kazalcem, ki bodo celovito predstavili kohezijsko politiko in njene učinke, ne samo ob uporabi BDP-ja. Mnenje je bilo sprejeto z večino, en glas proti pa omogoča odprto razpravo na februarjem plenarnem zasedanju.

Nato so člani in članice obravnavali osnutek mnenja o prihodnosti kohezijske politike. Poročevalec je v uvodu izpostavil pomen nadaljnje razprave o prihodnosti kohezijske politike, ki odboru regij omogoča, da kot prva EU institucija predstavi svoje izoblikovano stališče v razpravi o prihodnosti kohezijske politike. Predsednik komisije COTER je 19. novembra opravil razgovor z različnimi združenji regij in občin v EU,

ki bodo podale pisne prispevke in stališča. Članom in članicam komisije je prišlo v roke neuradno stališče Evropske komisije, v katerem želi sektorizirati kohezijsko politiko. To pa je seveda nesprejemljivo za Odbor regij, ki je sooblikovalec kohezijske politike. Na podlagi navedenega dokumenta je predsednik Odbora regij Luc Van den Brande pisal predsedniku Evropske komisije in ga opozoril, da možnost renacionalizacije kohezijske politike lahko vodi v novi protekcionizem in uniči načelo solidarnosti, v dopisu je še navedel, da sektorizacija kohezijske politike ni sprejemljiva za Odbor regij zato, ker je Odbor regij vedno zagovarjal koherentnost EU politik, kot tretji razlog pa je navedel, da bi tak pristop pomenil popolno nasprotje načelu upravljanja na več ravneh, kar je ključna prioriteta OR po uveljavitvi Lizbonske pogodbe. Predstavniki Evropske komisije E.von Breska je prisotne seznanil z delom visoke skupine za kohezijsko politiko, ki je pričela z delom pod vodstvom generalnega direktorja D. Ahnerj. Članom in članicam komisije je predstavil, da bo Evropska komisija pripravila dokument o strategiji za leto 2020, ki naj bi odprl razpravo o vseh politikah EU kot tudi o prihodnjem proračunu. Povedal je tudi, da je razmišljanje o združevanju instrumentov (Joint integration of interventions) dejansko predmet razprave v

Evropski komisiji, pri čemer se DG REGIO strinja o potrebnosti povezave ekonomske in socialne kohezije, podobno pa velja za politiko razvoja podeželja. Cilji kohezijske politike so ustrezno zapisani v pogodbi, novi izzivi, kot je boj proti klimatskim spremembam, pa seveda postavljajo zahteve po ustreznem usmerjanju ukrepov in instrumentov kohezijske politike.

Odprto ostaja vprašanje dopolnilnega financiranja držav članic, ki ga vsak razume drugače. Prepričan je, da mora osnovna organizacija (organisational architecture) kohezijske politike ostati nespremenjena, potrebne pa so poenostavitve postopkov. Komisijo je seznanil s sestavo in delom skupine visokih predstavnikov za reformo kohezijske politike, ki se sestaja 4-krat letno. Predsednik Schneider je sklenil razpravo z opozorilom, da je BDP dober kazalec, ni pa uporabna tako ostra meja, ki ustvarja »železno zaveso« med regijami. Obstajajo regije, ki so nad mejno vrednostjo, ampak imajo specifične razvojne probleme. Druga razprava in sprejetje predhodnega mnenja bo 26. februarja 2010, sprejetje mnenja pa je predvideno za plenarno zasedanje 14. in 15. aprila 2010.

Miha Mohor, mag. Ivo Branimir, PIRY

Sestanek Komisije ECOS

21. seja Komisije za ekonomsko in socialno politiko (ECOS) je bila 18. novembra 2009 na sedežu Odbora regij v Bruslju. Po potrditvi predloga dnevnega reda ter potrditvi zapisnika zadnje seje je predsednica komisije podala poročilo o preteklem delu komisije ECOS, ki je obsegalo štiri ključna področja dela, Lizbonsko strategijo, v okviru katere so organizirali tri seminarje na Irskem, Švedskem in Poljskem, druga prioriteta je bila socialna vključenost in mladi, posebna pozornost pa je bila posvečena tudi vprašanjem gospodarske ter demografske krize. Izrazila je prepričanje, da se je vloga lokalne in regionalne ravni pri reševanju teh vprašanj okrepila in je bolj ustrezno upoštevana. Izboljšali so se tudi odnosi z EP ter povečala tudi aktivnost članov komisije.

Po uvodnih točkah so člani in članice pregledali osnutek mnenja na lastno pobudo o avtomobilski industriji, ki ga je predstavil poročevalec Le Drian (FR). Po njegovem prepričanju prihaja ta ob pravem času, ker bo špansko predsedstvo na prvi sestanek Sveta Evrope uvrstilo problematiko avtomobilске industrije, ki se bo zaradi prevelikih kapacitet in gospodarske krize ter boja proti klimatskim spremembam soočila s hitrejšim uvajanjem novih tehnologij ter spremenjenim povpraševanjem. Mnenje je bilo soglasno sprejeto ter bo obravnavano na februarjem plenarnem zasedanju Odbora regij.

Osnutek mnenja o evropskem letu prostovoljstva (2011) je podal poročevalec McDonnell (IE), v katerem je opozoril na premajhen obseg sredstev, ki so namenjena aktivnostim v okviru leta prostovoljcev v 2011. Predlagal je uvedbo nagrade za lokalno skupnost oziroma mesto, ki bo pripravilo najbolj odmeven program. Predstavnica Evropske komisije je povedala, da bo že

od januarja 2010 na voljo 3 milijone € za promocijo programa, medtem ko je bila odločitev o podpori v 2010 sprejeta na svetu 27. novembra letos in obsega dodatnih 8 milijonov €, kar bo skupno povečalo razpoložljiva sredstva. Države članice morajo oblikovati koordinacijske odbore za pripravo in izvedbo projekta. Mnenje je bilo soglasno sprejeto in bo obravnavano na Plenarnem zasedanju Odbora regij februarja 2010.

Osnutek mnenja o obvladovanju vpliva staranja prebivalstva v EU (Poročilo o staranju prebivalstva 2009) je predstavil poročevalec Bats (NL), ki je hkrati uvedel razpravo v okviru okrogle mize o staranju. Strokovno analizo je predstavil dr. Bats iz univerze v Groeningenu, ki je bil tudi strokovni svetovalec pri pripravi mnenja o obvladovanju vpliva staranja prebivalstva. Izpostavil je povečanje potreb po storitvah, večje stroške za socialo in zdravstvo, rušenje socialnih mrež, pomanjkanje delovne sile, zmanjšanje kakovosti življenja. Iz navedenih vzrokov je potrebno določiti raziskovalne cilje, ki bodo omogočili

večjo konkurenčnost gospodarstvu EU na področju srebrne ekonomije, »silver economy«, kjer naj bi prevzeli vodilno vlogo v svetu na področju razvoja novih produktov in storitev. Poročevalec je menil, da so preveč ozko usmerjeni, npr. v področje srčno-žilnih obolenj ali sladkorne, ne dajejo pa odgovorov na celovito pomoč v procesu staranja. Poročevalec je izpostavil tri prioritete: zdravo staranje, sodelovanje starostnikov na trgu dela in dostop do kvalitetnih storitev, kar naj bi ohranilo trajnostno kakovost življenja in solidarnost.

V razpravi je Liz Lynne, članica Evropskega parlamenta iz Velike Britanije, opozorila na nekatere vidike, kot je pomen preventivnega delovanja, zavedanje o pomenu ustrezno organiziranih storitev, možnosti in nevarnosti zlorab starega prebivalstva, predvsem pa pomenu pridobitve ustreznih podatkov, prav iz lokalnega nivoja, ki lahko omogočijo predstavitev različnih uspešnih primerov reševanja. Predstavnica švedskega predsedstva EU A. Mansnerus je opozorila na vidik, ki

sledi švedsko predsedstvo - to je staranje s ponosom. Opozorila je na potrebe po zagotavljanju pomoči starejšim, ki je vse težja zaradi manjšega števila mladih kot tudi zaradi njihovega odnosa do starosti. Ob tem je prišlo do nepotrebne konkurence med različnimi sektorji za nudenje storitev, ki pa postajajo vse

bolj specializirane, kar pa je posledica vedno bolj zahtevnih uporabnikov. Ključni cilj naj bi bil odlaganje začetka odvisnosti in zagotavljanja tuje pomoči, kar pomeni skupni interes zdravstvenega in socialnega sektorja. Za Svet Evrope predsedstvo je priprava zakonodaje za zaščito starejših na trgu delovne sile

in glede dostopa do storitev ena od prioritet, vendar posamezne države članice ne želijo zakonodaje na tem področju, tako bo to ostalo kot naloga španskega predsedstva.

Miha Mohor, mag. Ivo Branimir, PIRY

Proti Arlemu

V času francoskega predsedovanja Evropskemu Svetu je bila na srečanju na visoki ravni v Parizu 2008 ustanovljena Zveza za Mediteran. Odbor regij EU je v luči novoustanovljene zveze in z namenom aktivnejše prisotnosti in vloge lokalnih in regionalnih oblasti v prej omenjenem novem partnerstvu ustanovil Euro-Meditransko skupščino lokalnih in regionalnih oblasti (ARLEM).

Nekaj razprav je povzročilo vprašanje, katere države bi lahko ali bodo lahko postale članice omenjene regionalne pobude. Ob predstavnicah in predstavnikih držav južnega in vzhodnega dela Mediterana (Maroko, Alžirija, Tunis, Turčija...) je bila ključna dilema, predstavnice in predstavniki katerih držav članic bi naj bili upravičeni do mesta v omenjenem partnerstvu. Ali samo tiste, ki ležijo ob Mediteranu ali vse članice EU. Obveljala je rešitev, uveljavljena tudi v partnerstvu za Baltsko morje, ko regionalna dimenzija države ne vpliva na možnost članstva v partnerstvu. Ustanovno srečanje

Arlema bi moralo biti sicer že v prvi polovici tega leta, vendar se je zaradi politične nestabilnosti v nekaterih državah bodočih članicah to premaknilo na pričetek leta 2010.

V luči priprave na ustanovno srečanje je Odbor regij EU 1. decembra izvedel konferenco Proti Arlemu, na kateri so povabljeni gostje spregovorili o decentralizaciji in lokalnem upravljanju ter o trajnostnem urbanem in teritorialnem razvoju. Hidouci Ghazi, nekdanji alžirski minister za ekonomijo in finance, je opozoril na ključni problem Mediterana, ki ga vidi v spremembah okolja. Izjemno hitra in večinoma nekontrolirana rast urbanih središč, selitve prebivalstva, manjšanje kmetijskih površin, globalizacija povzročajo mnogim mediteranskim državam izjemne težave, saj niso sposobne najti rešitev, kar pa velja tudi za regionalne in lokalne skupnosti. Povedal je, da so sicer lokalne in regionalne skupnosti v zadnjih letih naredile očitni napredek, vendar pa

so te na jugu in vzhodu Mediterana ujete v slabo upravljanje, neustrezno kontroliranje denarnih tokov ter njegovo neučinkovito porabo. »Finančna in gospodarska kriza sta prizadeli to območje, vendar pa je ekološka kriza spektakularna, ta je bistveno bolj resna in nevarna kot katerakoli kriza, pa tudi ni območja, kjer bi ta bila tako velika.«, je še posebej poudaril Hidouci Ghazi.

Ob vsesplošnem večanju mest, ki so popolnoma nepripravljena na klimatske spremembe, ob dejstvu, da se število prebivalstva v mestih še naprej izjemno povečuje, ter ob dejstvu, da je večina prebivalstva v teh mestih s svojim življenjem izrazito nezadovoljna, kot so pokazale nekatere raziskave, je prihodnost brez skupnega in ustreznega ukrepanja manj možna. Župan francoskega Belforta je prav tako opozoril na dejstvo, da so velika urbana okolja, namesto da bi bila motor razvoja, postala njen ključni zaviralec. Na tem območju se mestno prebivalstvo povečuje za štiri milijone novih prebivalcev

letno, je povedal. Nesorazmerja v državah postajajo alarmantna. Casablanca ustvari 60% DBP Maroka. Za izgradnjo samo ene linije metroja v Kairu bi bilo potrebno zagotoviti 2% DBP Egipta; to je investicija, ki si jo nobeno mesto ne more privoščiti. Ivica Tramlič iz Prioritetnega akcijskega programa regionalnega centra iz Splita je predstavil podatke o urbanih središčih Mediterana, podatke o rasti prebivalstva ter opozoril na dejstvo, da so obalna mesta kritična območja za globalne okoljske spremembe, ki pa niso predmet preučevanja, niti se jih ne upošteva pri urbanem planiranju.

Povedal je, da so ključni problemi azijskih urbanih središč pomanjkanje pitne vode, odpadki, mestne in industrijske odplake,

pogrezanje zemlje in poplavljanje, izguba morskih in ostalih ekoloških resursov. Opozoril je na nujne bodoče naloge, brez katerih globalno ne bo mogoče spremeniti negativne trende v Mediteranu. Povedal je, da je 65% obal Mediterana že urbaniziranih, mokrišča so se skrčila na samo 200.000 ha, razširile so se delte rek, ki ustvarijo večino onesnaževanja, povečala so se območja melioracij, in predvsem: izjemno so porastli urbani konglomerati. »Vroč točke« Mediterana, to so tista območja, ki so najbolj kritična, je mogoče najti tudi na severu Jadrana, ki si ga delimo z Italijo in Hrvaško.

To so podatki, ki bi morali zaskrbeti vsakega resnega politika. Politični odziv se odraža v številnih deklaracijah in strategijah, v

lanskem letu je bil sprejet tudi Mediteranski protokol, ki sta ga do sedaj ratificirali samo Francija in Slovenija. Ta naj bi v nadaljevanju omogočal pristop, ki bi lahko zmanjšal kritične razmere na Mediteranu, pričakuje Ivica Tramlič.

Prisotni na konferenci so si bili po predstavitev enotni, da bi morala biti ključna tema ustanovnega srečanja Arlema, ki bo v drugi polovici januarja, prav ekološka razsežnost in obremenjenost Mediterana. Na tem bo s strani slovenskih predstavnic in predstavnikov potrebno predstaviti tudi problematiko plinskih terminalov, ki jih želi na območju že sedaj izjemne ekološke obremenjenosti izgraditi Italija.

Jasmina Vidmar

Slovenski znanstvenici nagrada Odbora regij

Slovenska znanstvenica Irma Potočnik Slavič, predavateljica in raziskovalka na oddelku za geografijo Univerze v Ljubljani, je prejela nagrado za svojo doktorsko disertacijo o endogenih razvojnih potencialih podeželja v okviru natečaja Odbora regij Evropske unije. Komisija, sestavljena iz 35 rednih profesorjev s katedre Jean Monnet, je ocenila več kot petdeset natečajnikov iz petnajstih držav članic. Slovenska znanstvenica je bila ena od štirih finalistov, prvo mesto pa je zasedla italijanska znanstvenica, ki je priznanje prejela iz rok predsednika Odbora regij Luc Van den Brandeta. Natečaj za doktorsko disertacijo, ki obravnava lokalno in regionalno problematiko Evropske unije, poteka vsako leto in tako pripomore k dialogu z evropskim akademskim svetom.

Vladimir Moskov je novi predsednik NALAS-a

Tone Peršak postal eden izmed treh podpredsednikov Nalas-a.

Predstavniki NALAS-a, mreže združenj lokalnih oblasti jugovzhodne Evrope, so na generalni skupščini, ki je potekala 10. in 11. decembra v Istanbulu, izvolili novega predsednika, Vladimirja Moskova, župana občine Goce Delcev v Bolgariji, na mesto podpredsednikov pa Antona Peršaka, župana občine Trzin (Slovenija), Refika Rrugeja, župana občine Kavaja (Albanija) in Özgen Keskina, župana občine Yildirim (Turčija). Dosedanji predsednik Tarzan Milosevic, ki je bil na tem položaju zadnja štiri leta, je prejel naziv častnega predsednika v počastitev svojega dosedanega dela v NALAS-u.

Več kot 120 županov in županj, direktorjev in direktoric občinskih uprav, strokovnjakov in mnogo drugih uglednih gostov se je udeležilo dogodkov v okviru letnega srečanja NALAS. Yavuz Mildon, predsednik Kongresa lokalnih in regionalnih oblasti Sveta Evrope, Ludmila Sfirloaga, predsednica Kongresa regijskih zbornic, Tanja Fajon, evropska poslanka, Faruk Çelik, minister za delo in socialno varstvo Turčije, in Recep Altepe, predsednik UMM, so se zavzeli za pomembno vlogo NALAS-a, ki ga ta ima

v regionalni in politični stabilnosti. Na okrogli mizi o izkušnjah sedanjih članic Evropske unije s postopki včlanjevanja ter izkušnjah pri pridobivanju evropskih sredstev sta sodelovala tudi Jasmina Vidmar, generalna sekretarka Skupnosti občin Slovenije, ter Mirko Brulc član predsedstva skupnosti in župan Nove Gorice.

Gostitelj srečanja je bilo Združenje občin v Marmaru (UMM), ki je član NALAS-a od lanskega leta. NALAS tako sedaj združuje 15 združenj.

Deklaracija, po kateri postopa NALAS, je rezultat razprav o evropski integraciji v okviru okroglih miz - kot izziv lokalnim oblastem v jugo-vzhodni Evropi. Deklaracija zagovarja, da je stalen in dejaven prispevek lokalnih oblasti v Evropski integracijski proces, izredno pomemben za učinkovito implementacijo evropskih standardov in posledično za prioritarno zagotavljanje kvalitetnih storitev za občane. Dosedanje izkušnje držav, ki so že članice, so pokazale, da bi morale lokalne oblasti bolje izkoristiti priložnosti ponujene s strani državne oblasti in evropskih institucij na način

intenzivnejše vključitve v procese pogajanj in sprejemanja odločitev. Prav tako bi morale v lokalnih skupnostih spodbujati na Evropsko unijo vezane aktivnosti, predvsem pa poučiti občinske uradnike, kako najučinkoviteje črpati evropska sredstva. Državna oblast bi se morala zavedati pomembnosti vključevanja lokalnih oblasti v implementacijo evropske zakonodaje, saj se približno 70 odstotkov le-te uresničuje prav na lokalni in regionalni ravni, hkrati pa bi država morala tudi podpirati lokalne skupnosti, tako finančno kot strokovno, pri uresničevanju lokalnih projektov. Končno pa je tudi poslanstvo evropskih institucij in organizacij, da le-te poglobijo vezi z lokalnimi oblastmi iz držav jugovzhodne Evrope in razširijo načela dobrega upravljanja v Evropi.

NALAS se je ustanovil v okviru Pakta stabilnosti in z namenom podpore Svetu Evrope. Njegovo poslanstvo je spodbujati proces decentralizacije v jugovzhodni Evropi skozi povezovanje in utrjevanje združenj lokalnih oblasti in prispevati k demokraciji ter stabilnosti na tem območju, predvsem z namenom hitre in uspešne evropske integracije.

1. poslovno srečanje županov, direktorjev in gospodarstvenikov

Skupnost občin Slovenije je 19. novembra 2009 organizirala **1. poslovno srečanje županov, direktorjev in gospodarstvenikov**, ki je potekalo v Austria Trend Hotelu, Ljubljana. Cilj srečanja, ki je bilo prvo te vrste, je bil predvsem povezati občine in gospodarstvenike z namenom bodočega lažjega sporazumevanja. Dejstvo je, da so tako občine kot gospodarstvo tesno povezani in marsikdaj odvisni eni od drugih, zato je poznavanje potreb in pričakovanj tako enih kot drugih pomembno za razvoj lokalnih okolij.

Rdeča nit poslovnega srečanja so bile investicije in tako se je skozi celoten dogodek sledilo zamisli, kako lokalnim skupnostim na eni ter gospodarstvenikom na drugi strani pomagati ter hkrati realizirati idejo v končni rezultat. Po začetnih uvodnih besedah predsednika Skupnosti Franca Kanglerja ter pozdravnega nagovora izvršne direktorice Združenja managerjev Slovenije Sonje Šmuc so sledila kratka predavanja o družbeni odgovornosti, javno - zasebnem partnerstvu ter vlogi JAPTI-ja (Javna agencija za podjetništvo in tuje investicije). Nato so imeli podjetniki priložnost, da na t.i. razstavnem prostoru predstavijo svojo ponudbo županom in direktorjem občinskih uprav. Dvorana se je tako spremenila v živahno sejmishče, mize, ki so prevzele vlogo stojnic, pa so bile z zanimanjem obiskane. Občinam so tako podjetja predstavila storitve na

področju učinkovite rabe energije, razvoju turističnih destinacij, javne razsvetljave, izdelave maket, okoljskih investicij, pa tudi praktične rešitve izgradnje zunanjih igral ter opreme za vrtce, šole in podobno. Zagotovo so prijazne besede razstavljavcev ter inovativno zarisane predstavitev podjetij marsikateremu županu dale idejo za kakšno novo investicijo v svoji občini, česar se bodo na koncu najbolj razveselili občanke in občani.

Na poslovnem srečanju so imeli udeleženci priložnost tudi prisluhniti strokovnjakom, ki so predstavili, kako se načrtujejo in izvajajo investicijski projekti v javnem sektorju ter o investicijah v grajske objekte. Slednje predstavljajo v Sloveniji velik izziv, saj je mnogo gradov, ki bi s prenovo zagotovili ne le turistično promocijo za Slovenijo, temveč tudi nova delovna mesta in večnamensko uporabo grajskih prostorov. Srečanje se je zaključilo z okroglo mizo, kjer so župani Franc

Kangler (MO Maribor), Zoran Janković (MO Ljubljana), Srečko Meh (MO Velenje), Peter Misja (občina Podčetrtek) in investitorji razpravljali o pričakovanih tako občin kot samih podjetij. Razprava je odprla mnogo vprašanj, slišati pa je bilo tudi ogromno inovativnih zamisli in rešitev. Na Skupnosti občin Slovenije se zavedamo, da je takšnih priložnosti, kjer se srečajo lokalne oblasti ter gospodarstveniki, premalo. Zato bomo še naprej snovali naše ideje v smeri organiziranja takšnih in podobnih srečanj. Včasih je potrebno zasaditi le eno seme, korenine in listi pa zrastejo sami od sebe. Želimo se zahvaliti vsem, ki so si vzeli čas in nas obiskali na prvem poslovnem srečanju, še prav poseben hvala pa tistim, ki so svoje ideje in zamisli delili z vsemi prisotnimi. Vsem razstavljavcem pa iskrena hvala za potrpežljivost in zanimivo pripravljene predstavitev podjetij.

Alenka Jarc

Predstavitev projekta EU REBECCEE - obnovljivi viri energije ter učinkovita raba energije pri gradnji in prenovi stanovanjskih stavb

Javni stanovanjski sklad Mestne občine Ljubljana (JSS MOL) gradi in upravlja le najemna stanovanja, katerih uporabniki so občani z nižjimi osebnimi prejemki. Stalno se sooča z neplačevanjem obratovalnih stroškov, med katerimi je strošek za ogrevanje najvišji. Zato si s kakovostnejšo gradnjo in ustrezno sanacijo starih stavb nenehno prizadeva omiliti ta problem. Cilj JSS MOL je zasnova stavb, ki bo omogočala čim manjšo medsebojno odvisnost uporabnikov stanovanj, da ne bi neporavnani stroški enega vplivali na energetske oskrbo in učinkovitost stavbe kot celote. Na ta način JSS MOL prispeva tudi k izpolnjevanju mednarodnih in nacionalnih okoljskih zavez za zmanjševanje izpustov toplogrednih plinov in zmanjševanje odvisnosti od fosilnih virov.

V letu 2006 se je Mestna občina Ljubljana skupaj z novimi članicami Evropske unije in skupaj z nekaterimi starimi članicami z več izkušnjami s tovrstnimi prizadevanji preko Javnega stanovanjskega sklada MOL vključila v evropsko pobudo za gradnjo in promocijo energetske varčne gradnje in obnovljivih virov energije. JSS MOL se je odzval povabilu podjetja ZEBAU GmbH (Zentrum für Energie, Bauen, Architektur und Umwelt) iz Hamburga za sodelovanje pri razpisu evropskega programa Intelligent Energy for Europe v sklopu projekta ALTENER, ki spodbuja promocijo in dejavnosti na področju uvajanja obnovljivih virov energije in nizkoenergijskih standardov pri stanovanjski gradnji ali prenovi.

Projekt z delovnim naslovom REBECCEE (Renewable Energy and Building Exhibition in Cities of the Enlarged Europe) je bil jeseni 2006 odobren v Bruslju. Novembra 2006 je bila sklenjena pogodba med Evropsko komisijo in sodelujočimi mesti: Kiel (D), Ljubljana (SI), Ålingsås/Göteborg (S), Talin (EE) in Gradec (A). Z namenom spodbuditi

podobne dejavnosti v svojem okolju so se projektu kot opazovalke pridružile Sofija (BG), Riga (LV) in Vilna (LT).

Projekt je trajal 36 mesecev (do novembra 2009). Zasnovan je na dveh ravneh: investicijski in promocijsko-izobraževalni. Sodelujoča mesta so v času projekta zgradila ali energijsko sanirala približno 50 v glavnem večstanovanjskih stavb. Pri najmanj 1000 stanovanjskih enotah so v oskrbo z energijo vključeni obnovljivi viri. Vsi projekti so bili predstavljeni na petih promocijskih arhitektonskih razstavah v vsakem od sodelujočih mest z naslovom »Okoljsko in energetske učinkovita stanovanjska gradnja«. Razstave je obiskalo več kot 100.000 obiskovalcev, od strokovnjakov, ki jih novosti na tem področju strokovno zanimajo, investitorjev, javnih delavcev do zainteresiranih prebivalcev sodelujočih mest. Na ta način je bilo preko projekta REBECCEE predstavljenih veliko primerov dobrih praks, ki so lahko prihodnjim investitorjem v pomoč pri odločanju za uvajanje nizkoenergijskih standardov in tehnologij za obnovljive vire energije pri svojih investicijah.

Poleg prikaza arhitekturnih projektov na razstavah so sodelujoči v projektu vsak v svojem okolju med trajanjem projekta organizirali delavnice, predstavitve, strokovne ogledne in na ta način promovirali trajnostni razvoj na področju stanovanjskega gospodarstva.

JSS MOL je v času trajanja projekta REBECCEE v Sloveniji in tujini izvedel več kot 10 predstavitev projekta in 16 delavnic. Organizirani sta bili dve arhitektonski razstavi — junija 2008 in junija 2009 v mestni hiši v Ljubljani in omogočeni so bili vodeni ogledi po posameznih lokacijah izvedenih gradenj ali prenov.

Vse prireditve ter spletni strani JSS MOL (www.rebecee.si) in koordinatorja projekta

podjetja ZEBAU (www.rebecee.de) so bile zelo dobro obiskane.

JSS MOL je v projektu REBECCEE predstavil naslednje svoje projekte:

- energijsko sanacijo dveh večstanovanjskih stavb na Kvedrovi 17 in Steletovi 8 v Ljubljani,
- nizkoenergijsko gradnjo 183 stanovanj s tehnologijo za obnovljive vire energije pri gradnji stanovanjske soseske Polje II v Ljubljani,
- gradnjo stanovanjske stavbe z najnujnejšimi bivalnimi enotami v pasivnem standardu na Pipanovi poti v Ljubljani
- več svojih bodočih investicij, ki bodo vse v nizkoenergetskem ali pasivnem standardu
- in projekte drugih investitorjev v Sloveniji s podobnim tehnološkim nivojem.

Energijska sanacija večstanovanjskih stavb na Steletovi 8 in Kvedrovi 17 je pilotski primer kakovostne (kompleksne) sanacije dveh starejših stanovanjskih stavb v Ljubljani. Zaključena je bila jeseni 2007.

Stavba na lokaciji Kvedrova 17, Ljubljana, je podkleten večstanovanjski blok v nizu enakih tipičnih blokov z dvokapno streho. V stavbi je 20 stanovanj. Ogrevana tlorisna površina stavbe je nekaj več kakor 1000 m².

Izvedeni so bili naslednji sanacijski ukrepi:

- dodatna toplotna zaščita zunanjih sten, +10 cm,
- dodatna toplotna zaščita stropa nad kletjo, +8 cm,
- dodatna toplotna zaščita stropa proti neogrevanemu podstrešju, +20 cm,
- zamenjava oken s sodobnimi energetske učinkovitimi,

- izvedba sistema mehanskega prezračevanja z vračanjem toplote, izkoristek 75 %,
- vgradnja zunanjih senčil za okna,
- rešitev toplotnih mostov pri obstoječih balkonih.

Raba energije po sanaciji se je skoraj prepolovila in je znašala v sezoni 2008/2009: 50 kWh/m² leto.

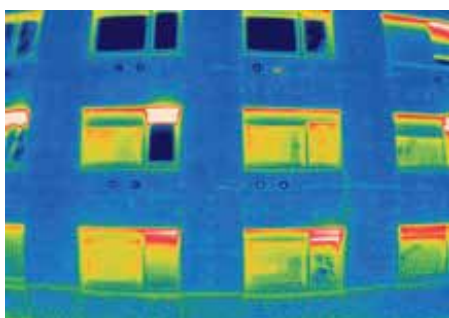
Stavba na lokaciji Steletova 8, Ljubljana, je podkleten večstanovanjski blok z dvokapno streho. V stavbi je 60 stanovanj. Ogrevana tlorisna površina stavbe je malo manj kot 3800 m².

Izvedeni so bili naslednji sanacijski ukrepi:

- povečanje toplotne zaščite zunanjih sten in parapetov na skupaj 15 cm,
- dodatna toplotna zaščita stropa nad kletjo, + 8 cm,
- povečanje toplotne zaščite stropa proti strehi na skupaj 22 cm,
- zamenjava oken s sodobnimi energetsko učinkovitimi,
- izvedba sistema mehanskega prezračevanja z vračanjem toplote, izkoristek 75 %,
- vgradnja zunanjih senčil za okna,
- rešitev toplotnih mostov pri obstoječih balkonih.

Raba energije pred sanacijo je bila 75—85 kWh/m² leto, po sanaciji pa v sezoni 2008/2009: 54 kWh/m² leto.

Količina porabljene energije pri obeh stavbah bi bila bistveno manjša če bi stanovalci dosledno upoštevali navodila za uporabo sistema mehanskega prezračevanja in način ogrevanja stavbe

v celoti. Z vgradnjo merjenja toplote po stanovanjih pričakujemo še 20% nižjo porabo energije.

Stanovanjska soseska Polje II (v novembru 2009 je bila podpisana pogodba z izvajalcem gradnje):

JSS MOL bo zgradil šest stavb s 183 stanovanji na lokaciji Polje II v Ljubljani. Vse stavbe bodo zgrajene v nizkoenergetskem standardu:

- vse stavbe bodo imele higrosenzibilni prezračevalni sistem,
- vse stavbe bodo imele skupne posamezne plinske kotlovnice, vsaka stavba svojo (običajno: vsako stanovanje svoj agregat),
- ena stavba bo imela skupno plinsko kotlovnico in sistem za pripravo sanitarne vode s sprejemniki sončne energije,
- ena stavba bo imela fotovoltno elektrarno za pokrivanje skupnih stroškov električne energije moči 12 kW.

Stanovanjska stavba z 22 najnujnejšimi bivalnimi enotami na Pipanovi poti v Ljubljani (pridobljeno je pravnomočno gradbeno dovoljenje).

Projekt je zanimiv zaradi posebnega zmanjševanja obratovalnih stroškov in energetske oskrbe, ki bo uporabljala sistem ogrevanja preko zemeljskega prenosnika toplote s prezračevanjem. Električna energija bo uporabljena za kuho in pripravo sanitarne vode in v manjši

meri za ogrevanje. Objekt bo izdelan v pasivnem standardu. Na strehi bo vgrajena fotovoltna elektrarna moči 12 kW za pokrivanje skupnih potreb po električni energiji. Pričakuje se, da bodo na ta način zagotovljeni kakovostni bivalni pogoji, minimalni stroški ogrevanja in neodvisnost uporabnikov od skupne infrastrukture.

Ugotovimo lahko, da je projekt REBEECEE v naše okolje prišel ob pravem času in na pravi način, saj je bil v treh preteklih letih zelo pomembna in koristna informacija za vse nas.

S pomočjo tega projekta je JSS MOL postal v Sloveniji vodilni in v prvem letu edini javni subjekt, ki je načrtno upošteval najsodobnejše gradbene in okoljske rešitve v svoje investicijske projekte.

Upamo, da bodo predstavljeni projekti dober zgled za javni in zasebni sektor in da bo naša dejavnost dobra spodbuda za še več boljših, okolju in uporabnikom prijaznih stanovanjskih gradenj.

Tonka Grgič, univ. dipl. inž. arh.
 Javni stanovanjski sklad
 Mestne občine Ljubljana

Ali nas prav vodite, vi, ki smo vas izvolili?

Družba in še posebej gospodarstvo se po celem svetu nahajata sredi dramatičnih in turbulentnih sprememb. Stari modeli, ki so temeljili predvsem na racionalnih in analitičnih principih levega dela možganov, ne delujejo več. V dobi, v katero prihajamo in so jo poimenovali konceptualna doba, za razliko od predhodne, informacijske dobe, stopa v ospredje ti. celoviti razvoj človeka in njegove zavesti.

Da bodo podjetja / občine / država preživel v tej novi dobi, se morajo vprašati tri vprašanja:

1. Ali lahko to, kar delam, nekdo v Aziji naredi ceneje?
2. Ali lahko to računalnik naredi hitreje?
3. Ali je po tem, kar jaz ponujam, povpraševanje?

Če so odgovori na 1 in 2 DA ter NE na 3, potem ste v velikih težavah!

Kupci, uporabniki, volivci postajajo vedno bolj ozaveščeni, zahtevni in

kompleksni. Izdelki in storitve morajo biti ne samo cenovno ugodni in funkcionalni, temveč vedno bolj tudi lepi, izvirni, smiselni, prijazni okolju in imeti po možnosti tudi zgodbo, kajti drugače jih bo le malo kdo kupil.

Isto velja tudi za ljudi. Ni dovolj, da je nekdo strokoven na svojem področju (bodisi prodajalec, zdravnik, ali pa politik..), temveč se pričakuje od njega, da je še prijazen, komunikativen, zanimiv in v zadnjem času, torej v krizi, še inovativen, podjeten, prilagodljiv, socialen in - da ima rešitve. Tisti, ki to so, so zmagovalci v osebem življenju, v poslu, na volitvah. V percepciji množice je pomembno doseči dovolj veliko in izvirno prepoznavnost. "Mehke" lastnosti desnega dela možganov, postajajo tako vedno bolj pomembne in odločilne.

V odgovor na aktualna krizna dogajanja v svetu nastaja nova razvojna paradigma, ki odločno prekinja s preteklostjo in ponuja izjemne

možnosti razvoja, vendar pa istočasno postavlja tudi radikalne zahteve. Za novo razvojno paradigmo in za čas, ki prihaja, pa so potrebni novo znanje in nove veščine. Pomembno je, poleg že obstoječih in formalnih znanj, povezovati še intuitivna neformalna in konceptualna znanja, razvijati ključne veščine, abstraktno znanje pa je potrebno spraviti v konkretna znanja in jih uporabiti, kajti v tako množični ponudbi nismo fizično sposobni samo intelektualno obdelati množice podatkov, temveč moramo poklicati na pomoč svoje občutke, intuicijo, vtis, ki ga je ponudnik napravil na nas in še vrsto drugih subjektivnih informacij. Celostni izkoristek potenciala vsakega človeka je namreč mogoč le tedaj, ko obe polovici možganov delujeta sinhrono.

Konkurenčnost se ne bo merila le po cenah, temveč se bo odražala predvsem v odnosu, prizadevanjih in zadovoljstvu zaposlenih, kajti le tisti, ki bodo zmogli in znali uspešno delovati skozi krize (osebne, gospodarske, družbene), bodo

lahko zares prispevali k uspešnosti občine, podjetja, države, nezadovoljni posamezniki pa bodo trajno zastreprjali svoje okolje.

Globalno reševanje krize in nadaljnji razvoj se počasi obračata v smeri nove socialne družbe in nove prerazporeditve. Nujno je potrebno omogočiti prestrukturiranje podjetij, ki pa lahko poteka le na osnovi ustrezno razvijajočih se zaposlenih. Ključne postajajo vrednote, ki se kažejo tudi skozi vrednote podjetja, skladno z vrednotami pa se razvijajo tudi kompetence.

Ker so ustanove in podjetja organske tvorbe, ki so živi del družbe, je aktivna družbena odgovornost le-teh nujna za njihov razvoj, vendar pa lahko ta temelji le na osebni odgovornosti zaposlenega do sebe samega, do dela, do okolja in do družbe. Tak pristop zelo pozitivno deluje na percepcijo ustanove ali podjetja v javnostih in nudi številne zelo kakovostne in trajnostne marketinške priložnosti, ki so pa ključne za kakršnokoli kakovostno komuniciranje z javnostmi. Obenem izboljšuje tudi skrb za uporabnike, partnerje in kupce, ki se jih tako lahko pridobi, da se aktivno vključijo v dejavnosti v kontekstu nove razvojne paradigme. Na ta način se lahko bistveno poveča ustvarjanje socialnega kapitala v družbi in pa ustvarjanje finančnega kapitala v poslovanju.

Ustanove oz. podjetje na ta način vizionarsko in inovativno vstopajo v drugačne oblike usposabljanja in ponujajo širši družbi na eni strani sebe kot model, na drugi strani pa skrbijo za zdravje in dobro počutje ljudi ter jim omogočajo, da aktivno sledijo svojemu osebnemu in profesionalnemu razvoju na načine, ki jim bodo prinašali uspeh in zadovoljstvo tako na delovnem mestu kot tudi doma, kajti urejene družinske razmere so pomemben element.

Svojo podobo v javnosti gradijo med drugim tudi s skrbjo za zdravje in blagostanje posameznika in s tem tudi

cele družbe in to ne le kot morebitni sponzor ali pa pokrovitelj teh nujnih novih tokov, temveč tako, da se sami vanje aktivno vključujejo in postanejo katalizator za spremembo.

To pa zahteva **nove oblike zavedanja** in skozi to **nove kompetence**, ki posegajo na socialno-čustvena in duhovna področja posameznikove biti in **morajo postati** poleg procesnega učenja **osnovni del vsakega usposabljanja**. Potrebni so novi inovacijski pristopi. Zaposlene je nujno aktivirati še na drugačnih osnovah in jim **prebuditi potrebo in soodgovornost za novo znanje** in njegovo širjenje **ter za konkretne delovne in poslovne**

rezultate. Podpreti jih v njihovem celovitem osebnostnem razvoju.

Za vse to pa so **potrebni specifični in trajni procesi usposabljanja**, s katerimi je potrebno **začeti čim prej**, če želijo občine in podjetja prosperirati in biti konkurenčni v času, ki prihaja. Tukaj je ključnega pomena usklajeno delovanje občin in gospodarstva ter njihova podpora vzgojno-varstvenim ustanovam. Bistvenega pomena je, da se pri vseh otrocih začne čim bolj zgodaj z aktivno podporo njihovem celostnemu osebnostnemu razvoju in razvoju njihovih kompetenc v sodelovanju z njihovimi starši. Tako se lahko v kratkem

času učinkovito in trajno poveča kritična masa pozitivnih in konstruktivnih posameznikov v občini, kar je temeljna osnova vsakemu nadaljnjemu razvoju.

Strokovna ekipa Amsterdamskega inštituta za osebnostni razvoj – APDI je za tak celovit in uravnotežen razvoj človekovih potencialov, predvsem tistih, ki so ključni za delovno in osebno uspešnost v kontekstu nove razvojne paradigme, razvila Whole Mind Development – WMD metodologijo. Ta je plod 25-letnega raziskovalno-razvojnega dela in vključuje najnovejša strokovna in znanstvena dognanja z relevantnih strokovnih področij, v osnovi same metodologije pa je vgrajena tudi veliko izvirno slovenskega znanja. Metodologija vključuje strateško svetovanje in formiranje lokalne in nacionalne mreže LIF mentorjev in trenerjev, ki praktično znanje po najkrajši poti in v najkrajšem času učinkovito prenašajo v lokalno okolje. Usposabljanje poteka na Learning Is Fun – LIF platformi v obliki učinkovitih zabavnih seminarjev in praktičnih delavnic, ki udeleženca na preprost in varen način izkustveno boljše seznanijo z njegovimi lastnimi sposobnostmi ter potenciali, vedno v aktivni povezavi z novo razvojno paradigmo in z danostmi in zahtevami njegovega neposrednega delovnega in življenjskega okolja. Tako v zelo kratkem času izboljšajo njegovo temeljno operativno funkcionalnost in ker lahko usposabljanje poteka vzporedno v vzgoji in izobraževanju, zdravstvu, zavodih za zaposlovanje, gospodarstvu, upravi..., pride že v prvem letu do pozitivnega premika

v konstruktivni kritični masi. Vodje, ki imajo konstruktivno vizijo razvoja kraja, podjetja ali ustanove, na ta način formirajo okoli sebe koalicijo sodelavcev, ki vodjo podprejo v tej njegovi viziji in jo sprejmejo za svojo. V skupini takih sodelavcev se kakovost življenja ter delovni uspehi občutno povečajo (brez dodatnih finančnih sredstev) in le-ti tako postanejo katalizator za spremembo v svojem neposrednem okolju. Zaradi vidnih pozitivnih sprememb in večjega delovnega uspeha (=v končni fazi dobička, bodisi finančnega ali pa socialnega) se taki skupini začnejo spontano pridruževati še drugi sodelavci, iniciativa pa se prenaša tudi na poslovne partnerje, kupce in uporabnike storitev.

Tak pristop ima tudi neposreden pozitiven vpliv na zdravje. Dolgoročno to pomeni manj bolniških izostankov, manj poškodb pri delu, manj agresije in samodestruktivnega obnašanja tako med mladostniki kot tudi odraslimi ter manj prometnih nesreč. Če program istočasno teče tudi v vzgojno-izobraževalnih institucijah, je v program vključena cela družina, kar neposredno povečuje kakovost življenja družine.

Program lahko poteka tudi na zavodih za zaposlovanje in centrih za socialno delo, kjer se s tem poveča zaposljivost mladih iskalcev prve zaposlitve ter tistih, ki so izgubili delo, istočasno pa se jih lahko tako aktivno opremlja in spodbuja k samozaposlitvi.

Iz načina delovanja takih posameznikov raste njihova družbena in socialna odgovornost, ki na institucionalnem

nivoju spontano preraste v družbeno odgovornost podjetij in ustanov. Tak pristop nudi veliko zelo kakovostnih marketinških in promocijskih možnosti tako za ustanovo, za podjetje kot tudi za kandidata na volitvah.

Vse to so elementi in drobni odtenki v življenju posameznika in družbe, ki na nek način niso novi. Novo in drugačno je le to, da kritična situacija pri nas in v svetu zahteva celovite in bolj trajne rešitve. In če se ozremo na vprašanje, če nas prav vodite, ni odgovor le v tem, da se nam pokažejo nove možnosti, kako še več imeti, temveč je ključni odgovor v povečanju kakovosti posameznikovega življenja, vašega, mojega in vseh ostalih. To, da je za vse nas, ki smo javni delavci, torej zdravniki, učitelji, voditelji, župani, pomembna ne le skrb za materialni vidik tistih, ki so nam zaupani, temveč je za njihovo preživetje in življenje v sedanosti in prihodnosti ključno vlaganje v naše lastne in v njihove potenciale. In to velja še posebej za otroke. Vzgojitelji in učitelji se morajo zavedati, kaj je njihovo osnovno poslanstvo, kaj je v ozadju njihovih prizadevanj. In enako velja za vse nas, ki delamo z ljudmi.

*Dr. Margareta Dolinšek Bubnič
Direktorica razvoja pri Amsterdamskem
inštitutu za osebnostni razvoj*

STELLA – nova zvezda v oblačilnem ozvezdju

Sopren, vroč poletni dan pri 35°C..., deževna in vetrovna jesenska noč..., sneg, leden dež in mraz pri -15°C neke v hribih..., ko pripadniki komisije za ocenjevanje škode hitijo na kraj naravne nesreče, da bi ugotovili nastalo škodo; vremena si – žal – ne morejo izbrati.

Odločilnega pomena je, da imajo dobra oblačila, ki jih ščitijo pred vremenskimi nevšečnostmi, da bi lahko optimalno izvajali svoje naloge.

Člani komisij, ki opravljajo taka dela, se postopoma opremljajo z visokofunkcionalnimi oblačili, ki jim omogočajo, da neodvisno od vremenskih razmer in v različnih terenskih pogojih učinkovito opravijo svoje delo. Dobavitelj teh oblačilnih sistemov je podjetje STELLA iz Kranja.

Na vprašanje, kakšen je recept za uspeh, odgovarja Dejan Rožman, vodja prodaje pri STELLI: „Specializirali smo se za prodajo visoko kakovostnih in funkcionalnih oblačilnih sistemov, ki jih ponujamo različnim profesionalnim uporabnikom. Naša prednost je v tem, da poznamo in razumemo delovne pogoje naših kupcev in jim skupaj z našim razvojnim in proizvodnim partnerjem, podjetjem UNI&FORMA iz Trzina, lahko ponudimo oblačilne rešitve „po meri“, ki 100% izpolnijo pričakovanja končnih uporabnikov.

„Pri tem razumemo pod „oblačilni sistem“ vse, kar uporabnik pri opravljanju svojega dela nosi skozi vse leto – v različnih klimatskih in terenskih pogojih“, pravi Dejan Rožman.

„Pri tem je pomembno, da se posamezni kosi oblačil med seboj kombinirajo tako, da se tudi v najtežjih delovnih pogojih uporabnik počuti dovolj udobno, da se lahko povsem posveti svojemu delu. Ko rečemo „dobro počutje“, ne mislimo

na luksuz, ampak na osnovne pogoje za optimalno delovanje.“

Seveda taki oblačilni sistemi na prvi pogled niso ravno poceni; vendar se finančne koristi poznajo že v 2 letih uporabe – saj uporabnik potrebuje manj oblačil kot do sedaj, poleg tega pa so oblačila bistveno trpežnejša kot poceni izdelki iz daljnega vzhoda.

„Ker postajajo delovni pogoji in potrebe vse bolj zahtevne in komplicirane, smo prepričani, da bodo ravno profesionalni uporabniki tisti, ki bodo postavili specifične zahteve glede njihovih delovnih oblačil“ meni Dejan Rožman, „in prav v tem je naša prednost.“

V kolikor potrebujete zaščitna oblačila za;

- občinske uradnike
- komisije za ocenjevanje škode
- inšpektorje

Je podjetje **Stella** prava izbira za vas.

Specializirani smo za prodajo visoko kvalitetnih funkcionalno dovršenih oblačilnih sistemov.

Ponudba zaščitnih oblačil

- hlače in vetrovke iz GORE-TEX® materiala (zaščita pred dežjem)
- hlače in jakne iz WINDSTOPPER® materiala (100% zaščita pred vetrom)
- jakne iz G-LOFT® materiala (odlična zaščita pred mrazom)
- pohodne hlače iz SCHOELLER® materiala (rahlo elastičen in izredno trpežen)

Funkcionalnost oblačil omogoča opravljanje dela ne glede na delovne in vremenske pogoje.

Za več informacij nas kontaktirajte.

(Stella)

Stella d.o.o.

Valjavčeva 6, 4000 Kranj

gsm: +386 41 745 409

tel/fax: +386 4 5741 538

info@stella.si

www.stella.si

Metodologija za oblikovanje in spremljanje cen komunalnih storitev

Na podlagi Zakona o varstvu okolja so gospodarske javne službe: oskrba s pitno vodo, odvajanje in čiščenje komunalne in padavinske odpadne vode, zbiranje in prevoz komunalnih odpadkov, odlaganje ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov obvezne občinske gospodarske javne službe varstva okolja. Občine so torej dolžne zagotoviti izvajanje navedenih gospodarskih javnih služb, skladno s predpisi, ki urejajo oskrbovalne standarde ter tehnične, vzdrževalne in organizacijske ukrepe in normative, ki jih predpiše pristojni minister.

Nekoliko drugače pa je glede pristojnosti zagotavljanja potrebnih finančnih sredstev za izvajanje gospodarskih javnih služb v okviru predpisanih standardov. Na področju oblikovanja cen komunalnih storitev je namreč preko različnih oblik regulacije, ki jih omogoča Zakon o kontroli cen, prisotno dolgoletno administrativno določanje cen komunalnih storitev, ki z vidika dovoljenega povečanja cen temelji na zelo restriktivni vladni politiki, s ciljem ohranjanja nizke stopnje inflacije. Ob uvedbi limitiranja cen so bile izhodiščne osnove izvajalcev različne. Zaradi

linearnega indeksiranja cen so se pojavile značilne cenovne disparitete in izvajalci so se znašli v neenakih pogojih izvajanja dejavnosti. V vmesnih obdobjih prostega oblikovanja cen, ki so ga, glede na pridobljeno soglasje lokalnih skupnosti, uspeli izkoristiti le nekateri izvajalci, pa so se nastale cenovne disparitete še povečale.

Dolgotrajna omejevalna cenovna politika prek cene, ki ne pokriva stroškov izvajanja dejavnosti, vse bolj zmanjšuje likvidnostno in investicijsko sposobnost izvajalcev komunalnih storitev. Navedeno ogroža zanesljivo in kakovostno oskrbo prebivalstva s komunalnimi storitvami ter s tem izvajanje evropske direktive, ki usmerja države članice k oblikovanju ustrezne cenovne politike po načelu »povzročitelj plača povzročene stroške«. Tudi nova Uredba o oblikovanju cen komunalnih storitev, ki jo je Vlada sprejela v mesecu aprilu, ni prinesla sprememb, saj dovoljuje dvig cen le v primeru, če so se stroški upravičeno povečali zaradi doseganja predpisanih standardov, če je zavezanec zaradi objektivnih razlogov prenehal opravljati storitve posameznih komunalnih dejavnosti in jih zanj opravlja drug izvajalec ali če podjetju uvedba novih

storitev skladno z okoljskimi predpisi povzroči dodatne stroške, ki jih ni mogoče v celoti pokrivati z obstoječimi prihodki. S tem ključni problem neustreznih izhodiščnih cen in velikih cenovnih disparitet še naprej ostaja nerazrešen.

Trenutno državna regulativa ne zagotavlja vodenja učinkovite ekonomske politike na področju komunalnih storitev. Naloge in pristojnosti so razdeljene na različna ministrstva, izvajanje nalog na področjih, kjer se prepletajo pristojnosti posameznih ministrstev, ne poteka koordinirano. Posledice nesistemske politike se kažejo preko neuskkljenih in nepovezanih evidenc, neuskkljene zakonodaje in velikih cenovnih disparitet. Navedeno kaže, da je tako organizirana regulacija lokalnih gospodarskih javnih služb varstva okolja neustrezna.

Neurejeno stanje na komunalnem področju, predvsem pa vse težji finančni položaj izvajalcev, je vzpodbudil Zbornico komunalnega gospodarstva, da zagotovi izdelavo metodologije za spremljanje in oblikovanje cen komunalnih storitev. Namen projektne naloge je celovita analiza stanja s tehničnega

in ekonomskega vidika na področju izvajanja posameznih komunalnih storitev. Cilj projektne naloge pa je izdelati enotno metodologijo, ki bo zagotavljala enostaven in transparenten mehanizem za oblikovanje in nadzor nad cenami oskrbe s pitno vodo, odvajanjem in čiščenjem komunalne in padavinske odpadne vode ter zbiranjem in odvozom ter odlaganjem odpadkov. S tem bodo zagotovljeni enostavnejši in hitrejši postopki določanja cen in omogočeno normalno poslovanje komunalnih podjetij.

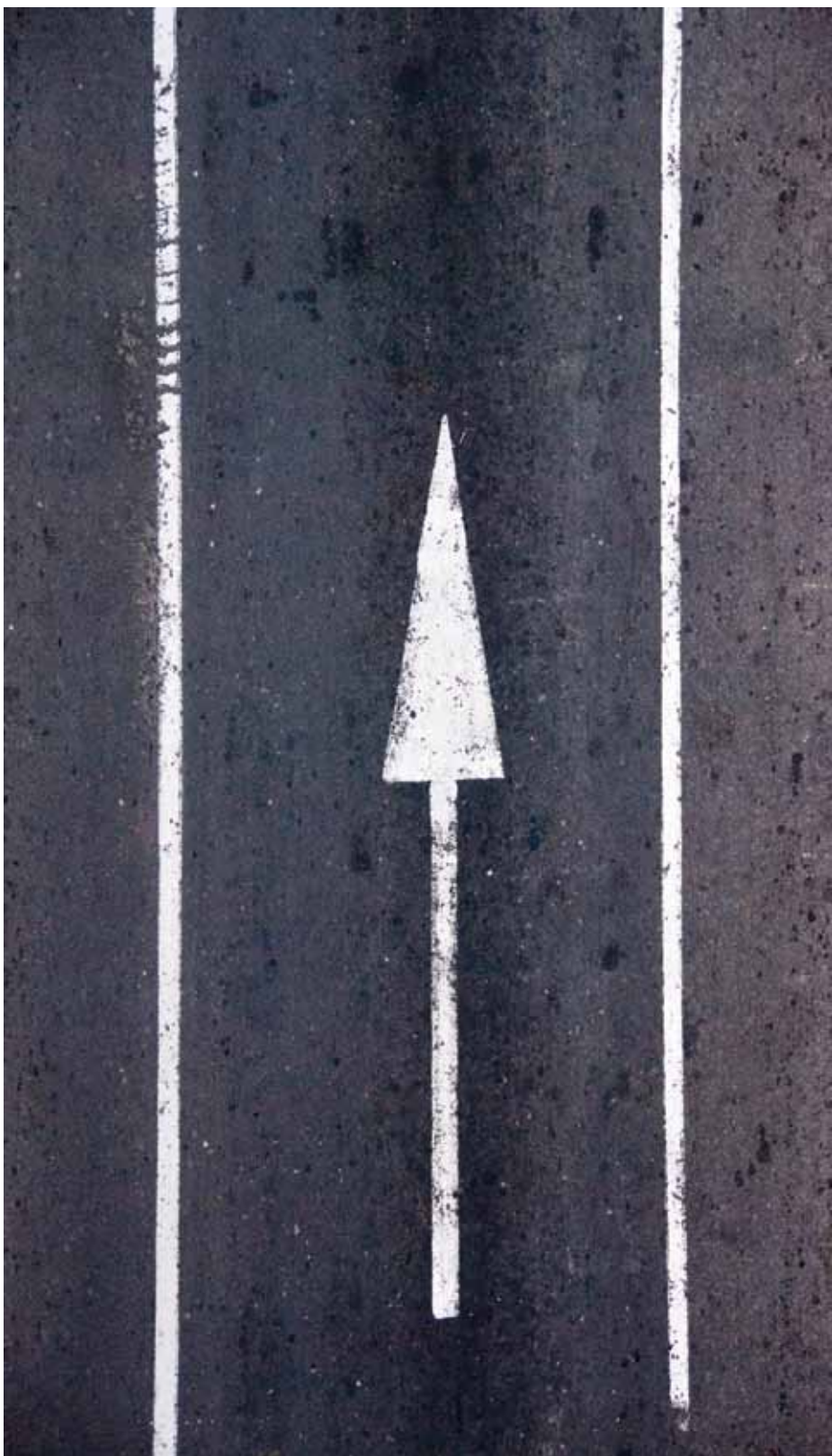
Izvedbo projekta financirajo izvajalci gospodarskih javnih služb, ki so pristopili k projektu, ter Zbornica komunalnega gospodarstva. Projekt izvaja Inštitut za raziskave v energetiki, ekologiji in tehnologiji, d.o.o. (IREET Inštitut). Delo na projektu poteka fazno, po analizi stanja na področju posameznih komunalnih storitev v Sloveniji in analizi stanja v izbranih evropskih državah, poteka izdelava metodologij za posamezne komunalne storitve. Projekt spremlja in nadzira spremljevalna skupina, ki jo poleg predstavnikov Zbornice komunalnega gospodarstva sestavljajo predstavniki Ministrstva za okolje in prostor, Ministrstva za gospodarstvo, Ministrstva za finance, Službe Vlade RS za lokalno samoupravo, Urada za makroekonomske analize in razvoj, Inštituta za revizijo in Računskega sodišča.

Do sedaj je spremljevalna skupina obravnavana in sprejeta tridelovna poročila o analizi stanja na področju oskrbe s pitno vodo, odvajanjem in čiščenjem odpadne vode in ravnanja z odpadki. Analiza stanja je pokazala, da se komunalne storitve na posameznih oskrbovalnih območjih izvajajo pod zelo različnimi pogoji. Poleg naravnih pogojev na izvajanje vplivajo tudi številne tehnično-tehnološke značilnosti povsem lokalnega značaja, kar vpliva na višino lastne cene storitev. V tako različnih pogojih izvajanja je upoštevanje le nekaterih dejavnikov pri izdelavi metodologije za oblikovanje cen nesprijemljivo. V okviru spremljevalne skupine je bilo zato dogovorjeno, da se potrebne podatke pridobi od izvajalcev dejavnosti s pomočjo vprašalnika, s ciljem

ugotoviti in analizirati ključne dejavnike izvajanja dejavnosti ter njihov vpliv na stroškovno ceno storitev.

Na tej osnovi je bila izdelana in sprejeta metodologija za oblikovanje in spremljanje cen oskrbe s pitno vodo, metodologija za oblikovanje in spremljanje cen odvajanja in čiščenje odpadne vode, na področju zbiranja in prevoza ter odlaganja odpadkov pa se zaključuje.

Poleg metodologije je za sistemsko ureditev oblikovanja in določanja cen komunalnih storitev treba vzpostaviti evidence in primerljivost ekonomskih podatkov o poslovanju izvajalcev, kar je potrebno zagotoviti z ustreznimi zakonskimi predpisi. V okviru projektne naloge je bil oblikovan predlog oblikovanja lastne cene posamezne javne storitve z obrazložitvijo kalkulativnih elementov ter predlog enotnih amortizacijskih stopenj

za področje posameznih dejavnosti. Pričakovali smo, da bodo navedeni predlogi upoštevani v novem Pravilniku o metodologiji določanja cen komunalnih storitev, kar bi omogočilo poenotenje in s tem primerljivost poslovanja posameznih izvajalcev, vendar se to žal ni zgodilo.

Ugotovljena raznolikost pogojev izvajanja komunalnih storitev potrjuje, da je najprimernejša metoda za presojo ustreznosti cen primerjalna analiza (benchmarking). Na kratko bi lahko povzeli, da gre pri primerjalni analizi za iskanje najboljših panožnih praks, ki vodijo k odličnejšim rezultatom. Kot orodje za ugotavljanje kakovosti in učinkovitosti izvajanja dejavnosti se primerjalna analiza vse bolj uveljavlja tudi na področju komunalnih storitev. V številnih evropskih državah je orodje za izpolnjevanje zahtev Okvirne vodne direktive Evropske unije in del sistema cenovne regulacije. Primerjalno analizo uporabljajo tako lokalne skupnosti in regulatorni organi pri oblikovanju in nadzoru cen, kot tudi sami izvajalci za izboljšanje svojega poslovanja.

Nesporno je, da mora določanje cen javnih storitev temeljiti na strokovnih, nepristranskih analizah učinkovitosti izvajanja dejavnosti, pri čemer niso upoštevani le stroški, temveč tudi pogoji izvajanja, zanesljivost, kakovost in trajnost oskrbe. Tako je npr. izvedena analiza na področju oskrbe s pitno vodo

pokazala, da na višino cene izvajanja storitve pomembno vpliva prostorska urejenost oskrbovalnega področja, predvsem gostota in struktura odjema na področju oskrbovalnih sistemov, ki jih upravlja posamezni izvajalec. Na podlagi teh kriterijev je mogoče na podlagi primerljivih pogojev izvajalce uvrstiti v skupine. Za presojo uspešnosti izvajanja dejavnosti so v predlaganem modelu za oblikovanje cen na področju oskrbe s pitno vodo, opredeljena štiri področja, ki so zanesljivost in kakovost oskrbe, trajnost in razvojna naravnost družbe, učinkovitost in racionalnost poslovanja in zadovoljstvo porabnikov. Primerjava doseženih vrednosti kazalcev izvajalcev, ki izvajajo dejavnost v primerljivih pogojih, omogoča opredelitev referenčnih vrednosti in glede na ugotovljena odstopanja tudi opredelitev možnega povečanja učinkovitosti posameznih izvajalcev.

Pri presoji upravičenih stroškov posameznih izvajalcev je torej ključno poznavanje in upoštevanje specifičnih pogojev izvajanja komunalnih storitev. V nasprotnem primeru se namreč lahko izvajalcu, ki ne dosega priporočljivih vrednosti pripiše neučinkovito izvajanje in temu primerno nižje priznane stroške, razlog nedoseganja zahtevanih vrednosti pa je dejansko v različnih oz. zahtevnejših pogojih izvajanja dejavnosti. Predlagan model torej zagotavlja, da bo poslovanje izvajalcev sistemsko urejeno in pod

ustreznim nadzorom, porabniki pa bodo plačali upravičeno ceno, določeno na podlagi strokovno utemeljenih kriterijev.

Velja poudariti, da vrednotenje učinkovitosti izvajanja dejavnosti, ki ga omogoča predlagan model oblikovanja in spremljanja cen povečuje transparentnost, uvaja tekmovalnost in zagotavlja modernizacijo dejavnosti ter tako predstavlja alternativo liberalizaciji trga na področju lokalnih služb varstva okolja. Upamo, da bodo navedeni argumenti prepričali pristojna ministrstva in občine, da se bodo zavzeli za uveljavitev predlaganega modela, tako v korist izvajalcev komunalnih storitev kot tudi porabnikov ter zagotoviti zakonske podlage za oblikovanje neodvisne institucije reguliranja, ki bo na strokovnih osnovah in ekonomskih argumentih, neodvisno od dnevne politike, predpisovala način in pogoje izvajanja dejavnosti, odločala o cenah in drugih ekonomskih pogojih izvajanja javne službe ter nadzor nad izvajanjem javne službe.

mag. Stanka Cerkvėnik
izvršna direktorica IREET Inštituta,
vodja projekta

Dušan Butina
direktor Zbornice komunalnega
gospodarstva

Dolgoročno uspešna in privlačna turistična destinacija z zadovoljnimi in ponosnimi prebivalci in turisti.

V skupini podjetij Hosting, z več kot 12 letnimi izkušnjami dela in (po)svetovanja z javnimi ustanovami (občine, regionalne razvojne agencije, turistične organizacije ...), smo na področju turizma razvili lastne metodologije in produkte, ki jih aplicirajo in uporabljajo številne občinske, državne in druge javne ustanove in uspešno sooblikujejo industrijo turizma in prostega časa. Občinam in drugim javnim ustanovam, ki (so)oblikujejo turistične destinacije, nudimo strokovno pomoč pri:

Načrtovanju strategij razvoja in "master" planov • Načrtovanju prostorskega razvoja turističnih programov
Upravljanju turističnih destinacij • Sredstvih evropskih skladov in državnih subvencij • Oblikovanju privlačne destinacijske turistične blagovne znamke • Marketinškem nastopu in tržno komunikacijskih orodjih • Spreminjanju nerazvitih turističnih območij v uspešne turistične destinacije • Javno-zasebnem partnerstvu in turističnih naložbah

Vabimo Vas, da se nam pridružite v »klubu« tistih, ki v nenehno spreminjajočem se mednarodnem okolju ustvarjamo najmočnejšo industrijo na svetu – industrijo gostoljubnosti in lahko vedno s ponosom rečemo: **Tourism. We make it happen.**

Hosting d.o.o.

Turistično svetovanje, gostinstvo in turizem d.o.o.

Metelkova 7, SI-1000 Ljubljana

T: +386 (0)1 23 49 740, F: +386 (0)1 23 49 750

E: info@hosting.si

www.hosting.si

Spoštovane gospe županje in gospodje župani!

Potem ko je Slovenija dosegla veliko večino zastavljenih ciljev v smislu mednarodnega uveljavljanja in članstva v različnih oblikah mednarodnih združenj in navez, se je glavna usmeritev Vlade RS in v tem kontekstu Ministrstva za zunanje zadeve osredotočila na spodbujanje t.i. »gospodarske diplomacije« oziroma poudarjene zaščite in uveljavljanja interesov slovenskega gospodarstva v tujini. Da bi bilo to delovanje čim bolj usklajeno, prihaja do reorganizacije na tem področju in Ministrstvo za zunanje zadeve ponovno postaja matično telo in koordinator aktivnosti slovenske gospodarske diplomacije.

V sklopu prerazporeditve nekaterih pristojnosti in posledično širjenja sektorja oziroma direktorata za gospodarsko diplomacijo znotraj Ministrstva za zunanje zadeve bo moja naloga delovanje v smeri povezovanja slovenskih gospodarstvenikov in strokovnjakov zunaj meja RS z matično domovino – preko gospodarskega sodelovanja.

Kot predstavnik Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu sem bil za ta položaj predlagan zaradi mojega poznavanja slovenskega izseljenstva, s katerim se kot novinar, raziskovalec ali uradnik ubadam že od leta 1990 dalje, konec avgusta letos pa sem se vrnil iz Clevelanda, kjer sem štiri leta deloval kot Generalni konzul Republike Slovenije.

Kar se tiče sredin zunaj Slovenije, bo moje delovanje zaobjemalo tako sodelovanje z gospodarskimi atašaji na naših diplomatsko-konzularnih predstavništvi kot z gospodarskimi predstavništvi RS, častnimi konzuli Slovenije, predstavniki slovenskih izseljenskih in zamejskih skupnosti in (že ali še ne) ustanovljenimi klubi slovenskih poslovnežev v tujini.

Znotraj Slovenije bodo moje logične povezave na Ministrstvu za gospodarstvo, Japti, Gospodarski zbornici Slovenije, Slovenski turistični organizaciji, Obrtno-podjetniški zbornici, občinah in mestih ter slovenskih izseljenskih organizacijah.

Orisana dejavnost oziroma področje dela nista nekaj povsem novega, saj so posamična prizadevanja za poslovno sodelovanje s slovenskimi rojaki zunaj meja stara toliko kot slovenska država. Razlika je v tem, da gre tokrat za poskus sistematičnega pristopa k zadnja leta nemara nekoliko pozabljeni razsežnosti.

V tej luči seveda ne smemo pozabiti mednarodnih povezav, ki jih gojite v vaših cenjenih občinah. V okviru sodelovanja s pobratenimi mesti prihaja do včasih zelo tesnih kulturnih, športnih in drugih stikov, gospodarske vezi pa doslej nekako niso bile najbolj močne.

Če kdaj, je danes, ko se ves svet spopada z ekonomsko in socialno krizo, nujno potrebno sodelovanje tudi na področju gospodarstva - pa naj bo neposredno med podjetji, ob pomoči »bratskih

odnosov« med dvema mestoma ali pač celo preko izseljenskih in zamejskih združenj.

Projekt je za vse nekaj novega, zato naj to besedilo služi kot uvodna predstavitev ali informacija, hkrati pa tudi kot vabilo k novim zamislim glede pristopa k projektu in seveda h konkretnemu sodelovanju. Prav v imenu različnih oblik izmenjav med pobratenimi mesti se je namreč doslej razvila že vrsta konkretnih pobud (tudi) gospodarskega sodelovanja.

Priporočam se torej za predloge glede delovanja tega specifičnega polja gospodarske diplomacije, nemara pa tudi za posredovanje neposrednih poslovnih interesov, ki jih bomo lahko posredovali »partnerjem« onkraj meja Slovenije.

Veselim se sodelovanja z vami in vas pristrčno pozdravljam!

Zvone Žigon

Pooblaščen minister

Ministrstvo za zunanje zadeve RS

Sektor za gospodarsko diplomacijo

Direktorat za gospodarsko diplomacijo in razvojno sodelovanje

Prešernova 25

1000 Ljubljana

@: Zvone.zigon@gov.si

Tel.: 01 - 478 2288

Od besed k dejanjem

Sporočilo za javnost, 10. december 2009

11. decembra, je Mednarodni dan gora. Letos je Organizacija združenih narodov za nosilno temo izbrala »Upravljanje tveganja v gorskih območjih zaradi naravnih nesreč.« CIPRA Slovenija in Mountain Wilderness Slovenije sta pozvali slovensko javnost, naj se zave, da živimo pod gorami in da nam gore izboljšujejo kakovost življenja s pitno vodo, čistim zrakom, območji miru in temnega neba.

Organizaciji sta opozorili, da je sneg sicer prekril dolino Sedmerih jezer, da pa problem onesnaževanja voda v osrednjem območju Triglavskega narodnega parku ostaja, za kar je odgovorno Planinsko društvo Ljubljana – Matica.

Gore so izjemen naraven ekosistem, gospodarski vir in življenjski prostor rastlin, živali in ljudi. Podoba gora kot kraljestva neomejene svobode je s trajnostnim razvojem in vzpostavljeno odgovornostjo posameznika presežen mit. Čeprav so bila gorska območja v preteklosti prva deležna zakonske zaščite (narodni parki), to za njihov nadaljnji obstoj ne zadošča več. Prav zdaj je v obravnavi Vlade RS nov Zakon o Triglavskem narodnem parku. V pripravi je predpis o Regijskem parku Kamniško-Savinjske Alpe. Gre za izredno odgovorne odločitve o prihodnosti naših gora, ljudi, ki živijo v gorskih dolinah in tudi vseh, ki smo odvisni od zdravih, celovitih in neokrnjenih gorskih ekosistemov.

Tema mednarodnega dne

Letos je Organizacija združenih narodov za

nosilno temo izbrala »Upravljanje tveganja v gorskih območjih zaradi naravnih nesreč.« Zaradi intenzivnih naravnih procesov so v gorskem svetu možne številne naravne nesreče: potresi, zemeljski plazovi, usadi, podori, snežni plazovi, poplave, obilno sneženje, suša, žled, veter ter erozija. Med civilizacijskimi nesrečami izstopajo gozdni požari, ki so k sreči redki, ter nesreče, povezane z dejavnostmi ljudi v gorah (gorske nesreče). Gorska območja so tudi tista, ki so ob polarnih območjih najbolj občutila podnebne spremembe – če naj bi se povprečna temperatura v naslednjih letih dvignila za 2° C, se bo ta v gorskih območjih dvignila za več kot 4° C. Podnebne spremembe se v gorah že dogajajo, z njimi se že srečujemo. Paša na Veliki planini se že nekaj let ne začne več na tradicionalni dan začetka paše – na god Janeza Krstnika (24. junija), ampak že v začetku junija. Naravna omejitev za začetek paše je začetek rasti trave, ki sovpada s temperaturnim pragom 5o C. Ta je dosežen že v prvi polovici maja.

Svetovne gore

Od gorskih območij je odvisna polovica človeštva, saj v njih živi približno 10 %

svetovnega prebivalstva, okrog 40 % pa jih živi v nižje ležečih porečjih. Prebivalstvo gorskih pokrajin je večinoma revno, slabo izobraženo, živi v slabih higienskih razmerah ob pomanjkljivi zdravstveni oskrbi, preživlja se s samooskrbnim poljedelstvom in gozdom. Zaradi velikih prebivalstvenih in gospodarskih pritiskov prihaja na velikih površinah, od Andov do Himalaje ter od Urala do Jezerskega višavja, do zaskrbljujočih sprememb gorskih pokrajin in njihovih sestavin. Uničevanje gozda, prekomerna paša in erozija, ki jo sproža obdelovanje za poljedelstvo manj primernih površin, zemeljski plazovi, globalno onesnaževanje (na primer onesnaževanje zraka iz več sto kilometrov oddaljenih industrijskih območij) ter nagle izgube habitatov in genske raznovrstnosti so degradacijski procesi, ki ogrožajo nosilno sposobnost gorskih območij. Čeprav so bila gorska območja v preteklosti prva deležna zakonskih zaščit (narodni parki), pa to za njihov nadaljnji obstoj ne zadošča več.

Gore v Sloveniji

Alpski svet, ki ga v Sloveniji členimo na alpska visokogorja, alpska hribovja in

alpske ravnine, obsega 42 % površine Slovenije (8541 km²). Nad 500 m leži 35 % slovenskega površja (na Zemlji je takšnega 48 % površja), nad 1000 m pa 11 % površin (na Zemlji je takšnega 27 % površja, 11 % nad 2000 m, 5 % nad 3000 m, 2 % nad 4000 m). Na tem območju živi v 2218 naseljih (37 % vseh naselij v Sloveniji) kar 924.174 prebivalcev (47 % vsega prebivalstva Slovenije). Zelo visok je delež gozda – 64,8 %. Povprečna nadmorska višina Slovenije je 557 m (svetovno povprečje je 870 m), največji razpon nadmorske višine med Triglavom (2864 m) in podvodnim Triglavom (najnižja točka slovenskega morja je –37 m) pa je 2901 m. Slabih 90 % površja Slovenije je nižjih od 1000 m, le 0,4 % pa ga sega prek 2000 m. Po podatkih Planinske zveze Slovenije vzdržuje planinska organizacija 1442 planinskih poti v skupni dolžini okrog 7000 km (za primerjavo: v Sloveniji imamo 6332 km avtocest, hitrih, glavnih in regionalnih cest).

Pomen gorništv

Pomen gorništv v slovenskem prostoru opredeljujejo tej dejavnosti izjemno naklonjena pokrajina, delež prebivalstva, ki se z njim ukvarja, množičnost članstva, razvejenost planinske organizacije in razpoložljivost. Slednje vključuje hojo kot osnovno človekovo gibanje, starostno neomejenost (od otroštva do starosti), raznovrstnost (odsprehodov do vrhunškega alpinizma) in ne nazadnje cenovna sprejemljivost. Po ocenah obišče slovenske

gore letno več kot milijon obiskovalcev, v Poročilu o stanju okolja v Sloveniji 2002 najdemo podatek, da planinske postojanke obišče nad 1,5 milijona slovencev letno. Turizem in rekreacija s svojim nepremišljenim razvojem marsikje po svetu ogrožata prav tiste danosti, ki jima omogočajo obstoj. Skrb za označevanje, nadelavo in stalno vzdrževanje planinskih poti je zato ena najpomembnejših nalog planinske organizacije. Še zlasti, ker vsi obiskovalci gora niso ustrezno usposobljeni in opremljeni.

Rešimo problem, ne rešujmo sprenevedanja

V uvodu k 2. Poročilu o Alaph (Planinska zveza Slovenije 2002) predsednik Planinske zveze Slovenije Franc Ekar piše, da imamo »... 200 visokogorskih in srednje gorskih planinskih koč, bivakov in zavetišč ...« in »... z nameščanjem in gradnjo čistilnih naprav po EU normativih ob planinskih objektih smo uspešno začeli in si bomo prizadevali v najkrajšem možnem času s čistilno napravo opremiti vse planinske postojanke v slovenskih gorah ...«. Sedem let stara obljuba ostaja na papirju.

Letos poleti je Stane Klemenc opozoril na problem onesnaženosti Dvojnega jezera v Dolini sedmerih jezer v osrčju Triglavskega narodnega parka. Pol leta po opozorilu in pozivu k ukrepanju ni še nobenega otipljivega rezultata.

CIPRA Slovenija in Mountain Wilderness Slovenije zato pozivata PD Ljubljana – Matica, naj javnosti za svoje tri planinske koč (Triglavski dom na Kredarici, 2515 m; Koča pri Triglavskih jezerih, 1685 m in Dom na Komni, 1520 m) posreduje:

- pisno dokazilo o praznjenju greznic (računi izvajalca),
- pisno dokazilo o pranju rjuh (računi izvajalca – pralnice v dolini),
- pisno dokazilo o uporabi razgradljivih čistilnih sredstev (računi za čistila in deklaracije proizvajalca).
- število nočitev v zadnjih desetih letih,
- kapaciteto zbiralnikov vode in oceno porabe vode na dan ob višku obiskovalcev in v celotni sezoni,
- načrt čiščenja in vzdrževanja vodooskrbnega sistema in
- uporabno dovoljenje za svoje planinske koč.

Ob odgovoru Ministrstva za okolje in prostor (MOP) na poslansko vprašanje Cvete Zalokar Oražem (12. 8. 2009) sprašujemo PD Ljubljana – Matica, zakaj se ni prijavila na razpis MOP za čistilno napravo?

Dodatne informacije:

CIPRA Slovenija, Matej Ogrin,
 matej.ogrin@siol.net, 041 612 604

Več o mednarodnem dnevu gora:

http://www.fao.org/mnts/intl/mountain_day_en.asp

Problematika preoblikovanja javnih podjetij	2
Pogajanja o višini povprečnine za leto 2010 zaključena	7
Projekt 3D javne razgrnitve	9
Regionalni razvoj in fantazma petega javnega razpisa	11
Prostorski akti in varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami	14
Slovo NUSZ ali prihod davka na nepremičnine?	16
Financiranje javnih kulturnih zavodov občin ustanoviteljic po 1.1.2010 jedro velike neznanke	20
14. seja predsedstva SOS z ministrom Lukšičem	21
Sekcija mestnih občin o ukinitvi sredstev v upravljanju	23
Zapuščine brez dedičev se ne bodo prenesle na občine	23
Srečanje predstavnikov skupnosti z ministrom dr. Gjerkešem	24
Pregled kakovosti notranje revizijske službe v MOM	24
Zdravstveno zavarovanje občanov še nekaj časa problematično	25
Nas bo ministrstvo s spremembami Pravilnika o plačilih staršev za programe v vrtcih ponovno »razveselilo«?	26
Sestanek Delovne skupine za notranje revidiranje v Ilirski Bistrici	27
Delovni posvet - ukinitvev sredstev v upravljanju	28
Spremembe ZDDV-1 po 31.12.2009	28
Po uvedbi novega plačnega sistema	29
Skupnost občin na sestanku z ministrico za obrambo	29
Za lažje uresničevanje lokalne politike	30
Novo spremembe na področju predšolske vzgoje	32
SOS je pozvala k spremembam	34
Nov cenik dimnikarskih storitev	36
Država potrjuje cene za storitve, ki jih sofinancira občina	37
Lizbonska pogodba pod drobnogledom	38
Delovna skupina za upravljanje z odpadki v okviru NALAS na sejmu ENTSORGA ENTECO 2009	39
Delavnica za boljše črpanje sredstev od GTZ	39
Delovno srečanje NALAS-a	40
Sestanek Komisije DEVE	40
O severni dimenziji in pravični trgovini	41

82. plenarno zasedanje Odbora regij	42
Sestanek komisije COTER	43
Sestanek Komisije ECOS	44
Proti Arlemu	45
Slovenski znanstvenici nagrada Odbora regij	46
Vladimir Moskov je novi predsednik NALAS-a	47
1. poslovno srečanje županov, direktorjev in gospodarstvenikov	48
Predstavitev projekta EU REBECEE - obnovljivi viri energije ter učinkovita raba energije pri gradnji in prenovi stanovanjskih stavb	49
Ali nas prav vodite, vi, ki smo vas izvolili?	51
STELLA – nova zvezda v oblačilnem ozvezdju	54
Metodologija za oblikovanje in spremljanje cen komunalnih storitev	55
Spoštovane gospe županje in gospodje župani!	59
Od besed k dejanjem	60

Opravičilo

V prejšnji številki je prišlo do napake v članku Pristojnosti, financiranje in velikost bodočih pokrajin. Avtor prispevka je dr. Stane Vlajin ne dr. Dušan Plut, kot je bilo po pomoti zapisano. Za napako se iskreno opravičujemo.

Uredništvo ČaSOSpisa

ČASOSPIS izdaja: Skupnost občin Slovenije.

Časopis izhaja periodično in ga brezplačno prejemajo občine, državne institucije, mediji.

ISSN 1581-8500

Naklada: 1200 izvodov

Odgovorna urednica: Jasmina Vidmar; Oblikovanje in prelom: Blok54 | www.blok54.si; Fotografije: Jasmina Vidmar

Naslov uredništva: Skupnost občin Slovenije, Partizanska 1, 2000 Maribor, telefon: 02 234 15 00, faks: 02 234 15 03, www.skupnostobcin.si, e-mail: jasmina@skupnostobcin.si

*Življenje je potovanje,
za katerega nihče ne dobi zemljevida.
Vsakdo potuje po svoje in si sproti riše svoje poti.*

Želimo vam prijetne praznike in srečno in prijazno leto 2010.